

DOMOLJUB

Stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Izhaja vsako sredo. Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«. — Telefon 25-49.

Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnina inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljub«. — Telefon 29-92.

BETLEHEMSKA SKRIVNOST

Prelep je naš sveti večer. Mir božji vlada po naših vaseh in domovih. Misli slehernega kristjana pa na ta večer rade poromajo tja k Betlehemu, k hlevcu, ki je bil prvi dom nebeškega Deteta. Žal, da se mi ob takih prilikah kaj radi udajamo čustvenemu razmišljanju, ne znamo pa doumeti velike skrivnosti, ki nam jo je razodel Betlehem. Kako radi pozabljamo v svojem živiljenju, da je bil tam rojen naš Odrešenik in naš Kralj in da smo mi, njegove stvori, dolžni hoditi Njegova pota.

Ali je naša vera Vanj tako živa, kot je bila živa vera preprostih pastircev, ki so prvi prihiteli k jaslicam in Dete molili. In če je naša vera živa, ali tudi naša dela odgovarjajo našemu verskemu prepričanju?

Poglejte ubogo Dete v jaslicah. Sama revščina in uboštvo ga obdaja. Kaj nismo mi včasih podobni ošabnim prebivalcem Betlehema, ki za sveto Družino niso imeli prostora za prenočevanje. Koliko jih je dandanes, ki nimajo ne strehe nad glavo, ne obleke, ne kruha. Samo zdrave roke imajo, a zanje ni dela. Milijone jih je po svetu, deset, stotisoče tudi pri nas. Kako boš mogel v miru praznovati svoj sveti večer ti, skopi bogatin, ki se oblačiš v žido in škrlat in posedaš pri obloženih mizah, nimaš pa srca za trpečega, lačnega brata. Ali ti je znan nauk Detetov: Kar ste najmanjšemu mojih bratov storili, ste meni storili?

In mi vsi, ki nas tare peza živiljenja, ki smo preganjani, zaničevani, ki krivico trpimo, ki se v znoju borimo za skorjo vsakdanjega kruha: ali znamo iskati opore pri Njem, ki je začel dni svojega zemškega živiljenja s trpljenjem v jaslicah in ga je končal s trpljenjem na križu?

Mir nam je prineslo nebeško dete. »Mir ljudem na zemlji«, so peli angeli ob Njegovem rojstvu. Kako danes vse korpni po miru! In kako istočasno človeštvo vse poskuša, da bi do miru ne prišlo. Komaj so utihnili topovi svetovne vojne, že so se začela porajati nova sovražstva med narodi

in ne mine leto, da ne bi zopet znova prelivali bratovske krvi. Vedno večja je nevarnost, da bi zopet izbruhnila velika vojna... Miru ni niti med sosedi, marsikdaj niti ne med člani ene družine. Zato tudi ni pravega miru v človeških srcih, ki so razropana, polna beganja in tavanja za nečem neznanim, polna nemira.

Zakaj tako?

Oddaljili smo se od betlehemskega Deteta. Nočemo rešitve, ki nam jo On ponuja, nočemo priznati, da je On naš Kralj. Nadomestila

zanj si iščemo drugod, v svetu, v stvareh, ki jim služimo, ki jih malikujemo. Postali smo materialisti, ki kaj radi mislimo le z rok v usta, pozabljamo pa pri tem višje nadnaravne prednote.

Kako napačna je taka pot modernega človeštva. Vodi v nesrečo in gorje, ki bo vedno večje.

Vrnimo se nazaj k jaslicam. Vrnimo se k svojemu Bogu, kjer je rešitev za nas!

Naj bi bil letošnji sveti večer za vsakogar izmed naših čitateljev prilika, da sam sebe resno povpraša, ali je on vreden, da bi mogel s preprostim srcem pristopiti k jaslicam, kakor so prišli pastirci; ali zna njegovo uho prav poslušati melodijo nebeških krilatcev, ki so prepevali na prvi soeti večer ljudem pesem o miru. Le oni, ki bo to znal, bo imel res pravi sveti večer.

Sveta noč, blažena noč...

Božična razmišljanja dolžnikov in upnikov

Podeželski glasovi o kmetški zaščiti.

Zadnje dni smo dobili zopet celo kopo dopisov o kmetški zaščiti. Nekateri dopisniki se zavzemajo za zaščito, drugi so seveda proti nji. Obžalujemo, da nekateri, redki sicer, ne čujejo razumeti, da je »Domoljub« časopis, v katerem na olikan način, čeprav v preprostih besedah, zagovarja lahko vsakdo svoje mnenje. Danes pričujemo, v izvlečku seveda, vse tozadevne dopise, ki smo jih prejeli in, ki so bili podpisani. Z »mački v žaklju« pa nečemo imeti opravka. Naj ob tej priliki ponovno povdarimo, da vse, kar je napisal »Domoljub« dostoj o kmetški zaščiti, ni njegovo mnenje, ampak le svoboden javen razgovor prizadetih. Naša želja je le ena: Vprašanje kmetške zaščite naj bi se končno uredilo pravično in kolikor mogoče zadovoljivo za obe prizadeti strani.

Zaščita je krivična za varčne ljudi.

Iz Kostanjevice: Zaščita je zelo krivična za varčne ljudi. Po vojni so prišla dobra leta in vsak varčen človek si je lahko kaj prihranil. Pa mnogi so potratno živeli in se brez pomisleka zadolževali in kupovali grunte. Poznam družino z večjim številom otrok. Imajo samo hišo in majhen vinograd, a so privarčevali več kot 10.000 Din z namenom, da si kupijo par njiv. Ni jim dano, zakaj denar so naložili v hranilnico, kjer ga ne morejo dvigniti v glavnem radi zaščite dolžnikov. Poznam Amerikanca, ki je s krvavimi žulji v tujini prihranil 80.000 Din, da bi si ob priložnosti kupil posestvo. Sedaj hodi 3 ure daleč v hranilnico, kjer dobi komaj par kovačev na mesec, a v trgovini je dolžan za nujne potrebe že precejšnjo vsoto. Več posestnikov je zadolženih za svojo lakomnost, saj so z izposojenim denarjem nakupili zemljo, ali poslopja preurejevali. Naj sedaj kakšno parcelo prodajo, pa bodo dolg plačali. V Beogradu menda mislijo, da bo zemlje konec, če bo šel zapravljivcev gruntu na boben. Saj ni res. Zemlja ostane na svojem mestu, le v bolj skrbne in pridne roke bo prišla in več dobička bo imel od nje narod in država. Zakaj pa sedaj tisti zapravljivci lahko gospodarijo s svojim posestvom brez vsakega posojila, čeprav je huda gospodarska stiska? Naj zapravljivci pokoro delajo, ne mi varčevalci.

Na slabšem kot pred odhodom v tujino.

Zabja vas v Poljanski dolini: Dovolite, da tudi mi bivši izseljenci povemo nekaj glede kmetških dolgov. Šli smo tja čez morje v časih, ko nam domovina ni mogla dati kruha, šli v negotovost, medtem ko so drugi doma ostali in dolgovne delali. Kaj vse smo v tujini pretrpeli ne bom razpravljaj. Bili smo v Ameriki in morda tudi drugod po 15, 20 in več let. Prinesli smo s seboj ali poslali domov v hranilnico po več tisoč dolarjev. Mnogo dolarjev smo posodili naravnost kmetom. Prišla pa je zaščita in sedaj nečemo slišati o vrnitvi ne hranilnice ne sosedje. Marsikdo od nas, je danes na slabšem, četudi je toliko in toliko prihranil, kot je bil tedaj, ko je kot

16 do 20 letni mladenič odšel v tujino. Svetovna kriza je le pri dolžnikih, ki so zagospodarili svoje imetje in bi radi še naše. Kaj jim koristijo veliki moderni hlevi, betonske jame in hiše kakršnih še ameriški milijonarji nimajo. Ne bodo imeli sreče, saj njih gospodarstvo okleto od tistih, ki so oskubljeni za pet rodov na težko prisluženih žuljih. Prišli smo v domovino, v kateri smo upali, da nam bo pravična in nam varovala naše imetje. Koliko iznenadenja! Če že morajo drugi vso plačati, naj se to izvrši

Nimam denarja, da bi preživel in oblekel otroke.

Koseze: Kot mizarški pomočnik sem prihranil nekaj denarja in ga naložil v hranilnico. Zdaj, ko sem brez dela in brez vsakega premoženja, ne dobim iz hranilnice denarja, da bi se skromno preživel in oblekel štiri otroke. Žena mi je umrla. Sem vojni invalid, imam samo eno oko in pokvarjeno roko. Mnogi bi lahko dolg odplačevali, pa ga nečajo, ker so pod zaščito. To je krivična, ki se mora popraviti.

Kar je moje ni tvoje, pravi sedma postava.

Minje: Protestiramo proti splošni zaščiti! Kar je moje ni tvoje, vsebuje sedma postava. Ali ne veste, da imamo v državi še večje reveže, kot pa je zadolženi kmet? To so naše pridne dekletke, delavni hlapeci in drugi marljivi posli, ki so varčevali, da bi na stare dni kaj imeli in prišli do lastne strehe. Z zaščito pa se je zgodilo to-le: Hranilnici oziroma kmetu smo denar posodili, nazaj pa ga nam ne da. Bili smo in ostanemo ravno radi zaščite — dekletke in hlapeci brez denarja in brez svoje strehe. Ali naj na stara leta pridemo vsi občini na rame? Za ugrabljeni denar nam dajte vsaj zemlje v last. Saj znamo in hočemo delati.

Dopisi ki žalijo poštene dolžnike.

Kadovijica: Dopis, kakor jih je zadnjič priobčil »Domoljub«, ne spada v ta list, saj žalijo vse poštene dolžnike, ki jih je 99 odstotkov. Pisec, ki je pisal od pijancev, da so nalašč delali dolgovne, je trdil neresnico. Bržkone je sam ena taka s... Gospoda bo sprala

vila ljudstvo v obup, saj že danes sledi vsa kemu nepridipravu. Pustite torej zaščito pri miru!

Niso vsi dolžniki pijanci in zapravljivci

Sv. Marko pri Trbovljah: Niso vsi dolžniki pijanci, zapravljivci itd., ampak mnogo je med njimi takih, ki so sedaj ob vse samo za radi svoje pridnosti in podjetnosti. Zakon o kmetški zaščiti kakor je sedaj, ni ravno idealen, ampak skoro poniževalen za kmetški stan. Nekje sem čital, da naj se dolgovni plačujejo po razmerju kmetijskih cen med letom, ko je bil dolg storjen in med cenami, ko se dolg vrača. S tem bi vlagatelj dejansko ne bili prav nič oškodovani, ker denar sam na sebi ni vreden nič, pač pa predstavlja neko količino dobrin, ki se lahko dobe za njega. Napravite tak zakon, in konec bo slepomišljenju s kmetško zaščito.

Dvakrat sem že pogorel.

Iz Rajhenburga: »V št. 48 »Domoljuba« je izšel razburljiv in za nas dolžnike razčlajiv članek. Kdo je kriv, da kmetje danes ne moremo niti obrestovati svojih dolgov, niti v redu plačevati davkov? Dolžnikov zapravljivcev v tem kraju sploh ne poznam. Leta 1929 sem kupil malo posestvo. Prevzel sem tudi vključen dolg, ker sem računal, da bom istega v desetih letih z lahkoto poravnal. Danes pa sem v takšni revščini, da dolgujem posojilnici že za več let obresti. V tem času sem že dvakrat pogorel, zažgal je kurji tat. Poleg tega imam štiri otroke od 1 do 5 let stare. Samo radi velike revščine sem se pred štirimi leti popolnoma odpovedal tobaku in alkoholu. Lahko si mislite, kako mi krvavi srce, ko čitam članke o zapravljivcih, ki niso vredni zaščite.

Smo največji siromaki.

Kotlje: »Ko pridete vsi skupaj k zeleni mizi, spomnite se na nas, ki smo vse življenje delali in varčevali pri slabi hrani. Nismo pijančevali, ne igrali, ne po gostilnah pili in jedli, kakor nekateri drugi, a smo vendar največji siromaki. Nihče nam ne more zavdati, ako nam bo država res kaj pomagala. Poglejte moj slučaj! Bil sem delavec in sem si toliko prihranil, da sem si kupil malo hišico. Družina se mi je polagoma pomnožila na devet otrok. Živeža je bilo premalo, zato sem leta 1930 kupil večje, a zanemarjeno posestvo. Denarja sem imel premalo, kaj sem hotel drugega, kakor v posojilnico po denar. Takrat sem dal za vso 10.000 Din, danes dobim za take 3000 Din. Imam več dolga, kakor leta 1930, ker nisem mogel plačevati obresti. Takih nas je več. Pri nas smo vsi za zaščito, ampak samo tisti naj je bodo deležni, ki so zaščite res potrební in ki niso sami krivi, da so prišli v dolgovne.

Hranilna vloga, to je vse kar imamo.

Višnja gora: Dovolite tudi meni, preprosti služkinji par besed k članku »Kaj pa zaščita vlagateljev.« Kadarkoli sem kje slišala ali brala, o opustitvi kmetških dolgov na ško

do vlagatelj, vselej sem bila ogorčena nad takim samolastnim razpolaganjem. Saj je že to dovolj hudo, ko priletnije in nezmerno nadaljne službe, svojega lastnega denarja ne morejo dobiti niti za slučaj bolezni, kaj šele za druge tudi nujne potrebe. Kako pridemo do tega, da bi kar tako na lepem prepustile trud in žrtve celega svojega življenja in bi drugi z njimi krili svoje dolgov. In kako naj drugi pridejo kar enostavno do zahteve, kar je v hranilnicah, je prosto, tam naj se vzame, pa tja da, kjer manjka. Saj to bi bilo še hujše kot po rusko! Kakšen socialen čut ima tisti, ki nam hoče naravnost ukrasti s toliko težavo privarčevane vsote? Gospodar pravi: Moja dekla ima več denarja kot jaz; sem prašiča prodal, pa dekla dal, meni pa ni nič ostalo. Morda je v nekem oziru res, da imajo nekateri posli, vsaj tisti, ki redno dobivajo plačo, zdaj več denarja, kot njih gospodar, toda je pa to tudi vse kar imajo. — Pustite nam, kar je naša lastnina, zakaj bil bi ločin in nebovpljoči greh oropati človeka, ki je celo življenje pridno delal, skromno živel in štedil ter nazadnje zapravljal m.č. zdravje in sposobnost za delo. Hranilne vloge se nam edini vir preživljanja.

V sedanjih razmerah je vrnitev dolga nemogoča.

Česnjica: Vse ljudi vseh stanov moramo vzeti v eno družino, saj so vsi poštenj stanovni potrebni, a kmeti so najbolj. Zadolženim kmetom je treba pomagati, vendar samo tistim, ki so pomoci vredni. V sedanjih razmerah je vrnitev dolga nemogoča in bi se mogel vračati dolg le po vrednosti denarja. To mislim takole: Vrne se toliko, kot je sedaj cena kmetiskim pridelkom, in ne toliko, kot je bila cena v boljših časih. Če je n. pr. leta 1925 posodil ali vložil izkupiček od onega 100 kg težkega prašiča 2000 Din, naj se vlagatelju vrne toliko, kolikor dobi danes za prašiča iste teže. Navedel sem samo en primer. Vzame pa naj se za podlago srednja cena vseh pridelkov, kdor res ne more plačati n. pr. neki mali kmetje brez delavne živine, ali če je bolezen pri hiši, ali taka druga nezgoda, naj se ne napravljajo sodnijski stroški iz naslova terjatve. Vrednim ljudem naj se ne prodaja nujno potrebnih predmetov za življenje kot so: hiša, živina, orodje itd.

Najhujši udarec za kmeta — mrtva cena živine.

Podjelše pri Kamniku: Zadnje čase dobivamo, kakor pišete, mnogo predlogov za dobro rešitev kmetijske krize. Naj še jaz, kmečki fant, napišem par misli! Izmed vseh težav tare našega kmeta najbolj nizka cena živine. Ako ne bo v Sloveniji debela živina po 5, poldebela po 4 do 4.50 in pitana po 6 Din, ne bo nezadolženemu kmetu vzdržati več kot še par let. Popolnoma nemogoča pa je zahteva, da bi pri cenah, kakor jih imamo za govedo danes, mogel kakšen kmečki gospodar vrniti svoj dolg. Vlada naj takoj zviša cene živini in z vso ostrojšjo skrbjo, da mesarjev dobiček v nobenem slučaju ne bo višji od zakonitih 25 odstotkov. Drugo pa je to: Drezajte, neprestano drezajte, posredujte in pišite, da dobimo kmetje svoje stanovsko zastopstvo, svojo kmetisko zbornico, zakaj brez nje se kmetje ne moremo smatrati za enakopravne državljane. Ljudstvo želi in pričakuje od sedanje vlade velikih in globokosežnih

A. Davčar:

Pesem pri polnočnici

Oj, kako si očarljiva,
sveta noč, o polnoči!
Luč ožarja ti poti.
Zvon pa vabi in poziva
vse ljudi k polnočnici.

Pomenljiva in ganljiva
glorija se oglasi,
vsako dušo požiwi.
Sladko srečo naj uživa,
kdor je pri polnočnici.

Angel božji nam razkriva
sveto tajno te noči.
Trop pastircev odhiti.
Kam jih vodi vera živa?
V Betlehem k polnočnici.

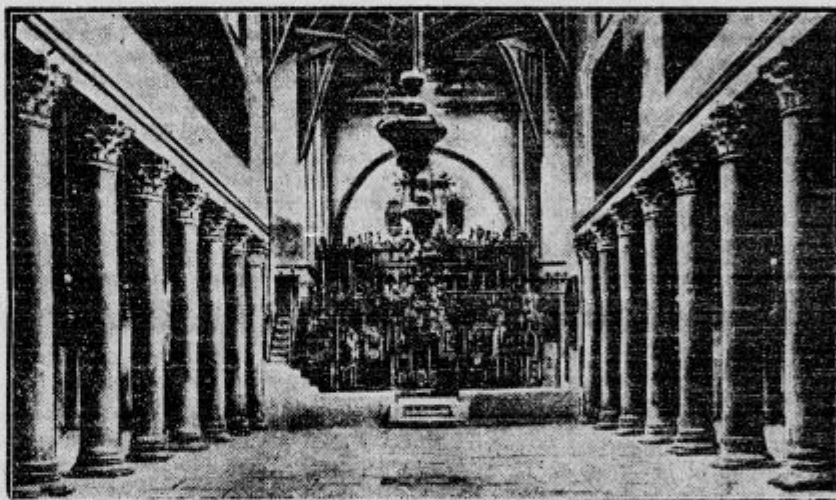
Sveti Jožef ne počiva,
poleg Deteta beži.
Ves zamaknjen vanj strmi.
Vsa skrivnost se mu odkriva
v blaženi polnočnici.

In Devica ljubezniva
nam prijazno govori:
— Prihitite k meni vsi!
Jaz sem mati milostljiva
v čudežni polnočnici. —

Oj skrivnost nedoumljiva:
Jezus v bedi se rodi,
pa uboge bogati!
Blagoslov trpečim vliva
v duše pri polnočnici.

Duša verna, zaupljiva,
v Jezusa se zdaj ozri!
Zdaj Ga prosi pomoči!
Zgine sila zapeljiva
v angelski polnočnici.

Brat in sestra, poklekniva
k Jožefovi palici
v siromašni štalici!
Jezusu se izročiva
v milostni polnočnici!

Notranjščina bazilike Rojstva Gospodovega v Betlehemu

ukrepov. Znižanje plač je že bil en tak ukrep. Naj mu slede naglo še drugi, n. pr. ureditev cen živine, pristrženje prevelikih dobičkov industrije in morda tudi žigosanje »jurjev«.

Treba nekoliko počakati.

Moste: Kmet je glavni stan v državi. Z njim stoji in pade država. Redim 4 do 5 glav živine. Zakaj je tako hudo? Ker ni denarja. Denarja ljudje niso pojedli, če pa so ga zapili, ga bodo tudi vrnili. Treba nekoliko počakati. Preskrbite, da se bo živina tako prodajala, kot se je leta 1928, pa ne bo potreba nobene zaščite.

Rajše bi danes plačali kot jutri.

Tisovec pri Strugah: Vlagatelji imajo tako glasno besedo, da mi dolžniki moramo kar molčati. V okolici poznam tri kmete, ki so se močno zadolžili brez lastne krivde. Naj navedem samo en slučaj. Nekemu kmetu je šlo vsa leta še nekam dobro. Leta 1930 pa mu je požar v dobri uri uničil vse. Zavarovan je bil

samo za 5000 Din, novo poslopje pa ga je stalo okrog 30.000 Din, za katere ne more zadnja leta pri pridnosti in štedljivosti najti kritja. Smo poštenu hribovski kmetje in bi rajše danes plačali dolg ko jutri. Smo zato, da se kmetiska zaščita uredi pošteno za obe strani. Naj se res uredi in kmalu, zakaj počasna smrt je nekaj groznega.

Določite za dolgov nizko obrestno mero.

Z Gorenjskega: Ali naj kmet-dolžnik sam trpi vso težo sedanjih razmer? Tudi vlagatelji morajo prevzeti nekaj bremena nase. Vsi enako moramo nositi težo gospodarskih prikl. Ko gre gospodarstvo rakovo pot, je težko staviti vračilne obroke na gotovo število let. Kmet, ki ima količjak družine, komaj za sol skupaj spravi; kako trda gre šele za obleko in obutev! Da dobe ljudje nekaj poguma in veselja do dela, naj se za dolgov določi čim nižjo obrestno mero, nikakor ne nad 2 in pol odstotka. Za vračilo glavnice pa kar tiho, dokler se celotno gospodarstvo ne izboljša.

Nekaj resnih misli

Mogoče se še kdo izmed cenjenih naročnikov spominja na »Povest brezdomstva«, ki jo je prinesel »Domoljub« lani za božične praznike. Lelo je prišlo naokoli, in spet se oglašam. Revček sem, trpinček, izgubljenček. Pač eden izmed tisočih. Prosim vas pa vse že naprej: Imajte z menoj in z mojo besedo potrpljenje. Iz lastnih izkušenj in iz lastnih doživetij vam hočem nekaj povedati. Saj veste: lastna izkušnja — najboljša šola.

V glavnem se bom pečal z velikim številom brezposelnih brezdomstvincev. Pa tudi o tistih siromakih in nesiromakih bom govoril, ki hodijo prosjačiti bolj iz pohlepa po denarju kakor iz resnične potrebe. Od vasi do vasi hodijo, tudi najsiromašnejše bajte se ne ognijo, tudi tam zahtevajo daru, pa še obilnega, kjer bi stokrat bolje naredili, če bi sami ondi pustili precejšen delež svojega naberačnega denarja.

Mogoče se boš ti, prijatelj ali neprijatelj ob mene obregnil, češ, kaj pa to pišeš! To so znane stvari. To ni nič novega. Vidiš, jaz sam sem eden izmed tistih izgubljenih ovč, ki tavajo po naših cestah tja v božji dan. Zato se pa z takimi ljudmi bolj ali manj poznam kakor ti, meni bolj odkrito povedo svoje pocestne grehe nego tebi...

Prilicni brezposelni

Med bolj prilicne brezposelne in brezdomce prištevam posebno kvalificirane delavce, kakor so n. pr. minerja, delavci za tiskovanje cest, razni rokodelci itd. Vsi ti izvirajo še iz tistih lepih dni, ko se je pri nas marsikaj delalo in tudi nekaj zaslužilo. Danes je pa navadno tako: če tudi marsikje pride do kakšnega javnega dela, je pa za služek tako skromno nizek, da človek, ki mora iskati hrano po gostilnah ali po skupnih kuhinjah in nima lastnega stanovanja, prav težko izhaja. Zlasti se, če delo ovira slabo vreme. Kje je potem denar za vedno bolj razdrapano obleko, kje za obutev! Zato pa, ker ni dobrega zaslužka, po izvršenem delu palice v roke, hajd na cesto, prosil, jolaj in stokaj, na delo te ne bo vzel ne kmet, ne gospod. Gospod še manj ko kmet...

Med temi ljudmi je mnogo takih, ki ne znajo prijeti za vsako kmečko delo. Umevno. Kdor od mladih nog ne dela na kmetih, ne more biti vajen vsakega dela. »Pa naj se nauči!« mi bo kdo ugovarjal. Prijatelj! Kar lepo mi verjamite, da v sedanjih težkih časih noben delodajalec, tudi kmet na, ne bo rad najel delavca, ki bi ga moral pri vsakem delu nadzirati in ga učiti. Kajli toliko sem že tudi sam opravičal kmetke delci, da vem: vsako delo potrebuje nekaj ročnosti in nekaj znanja, nekatera pa še prav veliko. Kdor je vedno pri takem delu, mi skoro tega ne bo verjel. Res pa je vendarle.

Kmetije, gospodarji! Tole bi vam rad na sree položil. Ako ob času velikega dela sprejmeš v delo kakakega takegale siromaka in izgubljenčka s ceste in če ga s svojim denarjem primerno plačaš za storjeno delo, privoščiš mu vselej tudi prijazno besedo. Človek je tak revček, čeprav ga je življenje vrglo na cesto. In s človekom ravnaj vedno po člove-

ško. Lepa beseda najde lepo mesto. In pa: blagor usmiljenim...

V današnjih težavnih dneh in razmerah bo pa najbolj srečen tisti, ki dobi zaposlitev pri poštenem in pametnem kmetu. Vem, da mnogi odkritosrčno žele, da bi dobili stalno službo pri enem in istem gospodarju. Poznam tudi nekatere, ki so bili preje strastni kilometraši, to se pravi, da so merili daljavo cest skoro do neskončnosti, zdaj pa so se unesli in se drže na enem mestu že po več let.

Nekateri pa vzdržijo komaj po štirinajst dni. Na, ja, vsaj za nekaj časa se omili tudi takim tista nesrečna brezposelnost. Stara resnica pa je: goste službe, redke sodbje.

Nekateri izmed teh siromakov imajo kakor nek notranji nagon, da ne vzdržijo dolgo pri enem gospodarju. Delo jim ni všeč, piha jim ni po volji, z ljudmi se ne razumejo. Življenje na enem mestu se jim zdi preenočeno. Zato naprej, naprej...

Kolikokrat je pa kriva tista nesrečna pišča, da morajo ti siromaki pustiti delo in zaslužek hoditi na kmetih, hoditi pri kakem podjetju. Par dni, pa se znajdejo brez pare v žepu sredi ceste, vsi klaverni, vsi obupani in ne vedo, ne kod, ne kam. Odkrito povedano, tudi jaz spadam semkaj. Če bi ne imel še nekaj vere in upanja v boljšo bodočnost, bi bil že davno davno onemagal na trnjevi poti svojega življenja. Verjemite mi, da je moje življenje kakor čoln brez krmarja na daljnem nočnem, razburkanem morju. Zvezda mojega življenja vedno in vedno ugaša...

Mladostni brezposelni

Naj se malo dotaknem še mladostnih brezposelnih, katerih je vsak dan več na cesti. Za te bi se bilo treba še posebno zavzeti, da pridejo do stalnega dela in zaslužka. Za to naj bi poskrbela odgovorna

oblast. Mladina je namreč bodočnost naroda. Ne nadaje z zaporom, če jih zasleda pri prosjačenju. Zapor se ni nikogar poboljšal, poslabšal jih je pa že veliko. Kako naj tak fant, krepek in čil ves poln življenja in moči, gleda na delo, zapirati ga pa vna, dasi ni ničesar zakrivil. Mogoče ima doma starše, pa jim ne more koristiti ne z delom, ne z zaslužkom.

Koliko je teh mladih ljudi že padlo in propadlo! Že sam jih dosti poznam. Ti ljudje so in bodo vedno bolj dežni in naskalni in zato tudi nevarni; mi stari prosjaki jim v nasilnosti še oddajmo nismo podobni.

Po časopisih pišete, da je kmet steber države. Prav pravite, res je! Mladina je pa njena bodočnost. Storbite torej za mladino, če ne, si sami podirate srce in bodočnost

države. Če bo šlo z mladino tako naprej in b se razmere ne bodo kmalu izboljšale, potem bodite prepričani, da bomo imeli v desetih letih celo armado komunistov, tatov in vilo milicev.

Pa še eno si zapomnite: Ne sodnik, ne zapor, ne kazarne, ne bajonet, pa tudi ne sport in kar je temu podobnega; edinega križ iz pa Krizani boste prav vrgli na cesto in podlago naše bodočnosti...

Tuji brezposelni

V naše kraje, posebno še na Goronjsko, so začeli prihajati razni prosjaki iz vseh banovin. Obsega spola so, in silno nadležni. Včasih tudi strašni razuzdanci, kakor bemo po časopisih. Z majhnim darom še zadovoljni niso. Zahtevajo najmanj 10 Din pri eni hiši. Nabirajo danes za tiste, ki jim je veda vse odnesla, jutri pa za one, ki jim je vse pogorelo, potem pridejo na vrsto s sušo, s pozabo in sam ljudje bog naj ve še za vse druge nesreče, ki so jih že in ki jih bodo še zadele!

Nastopajo radi tudi z grožnjami: »Če ne daš kovca, kaj bo pa vaš župnik rekel, kaj bo gospod glavar rekel, če mi bomo pokazali knjižnico!«

Ko naberejo nekaj kovčev, pa tedi z njimi na poštni urad in jih pošljejo lepo mamo domov. Sicer izprošen, a vendar le lepo izgojufan in prisieparjen deunt. Ko pa potem še sami pridejo domov, potem se pa pri kozarčici rujnega vina delajo nore iz besed stih »Kranjceva«, ki se dade tako lušno pogegniti.

Se eno misel naj pripisem. V nekaterih knjižnicah, ki jih imajo ti ljudje s seboj, so odstignjene štampiljke okrajnih inšpektorjev tudi nekaterih županstev, vseh pa ne. Pa so mi povedali nekje na kmetih tole misel: Kaj še niso vse te štampiljke s podpis vred ponarejene? Pri današnji »enotnosti« je vse to kaj lahko mogoče. Ljudi, ki znajo podpis ponarejati, je pa tudi vedno dosti. O razlišnost uradnih štampiljk ni bilo tako prama stvar.

Dela nam dajte!

Če se ne motim sem slišal, da je potreba javnih del še vedno zadosti velika. Za več desetletij!

Pošiljte denarnih sredstev, preskrbite nam trdno obleko, hrano in nekaj denarja kot nagrado za delo, pa gremo radi graditi nove ceste, močvirja osuševati, vodovodi nas čakajo in ljudje hrepene po zdravi pitni vodi... Če je denarja dovolj za manj potrebne stvari, za luksuz, za sport, zlasti pa za korupcijo in za čezmerne komisije, naj ga bo na razpolago tudi za delo in za prehrano tistih, ki bi se radi z delom preživljali, pa se ne morejo.

Verjemite mi, še med nami starejšimi boste dobili dovolj takih, ki bomo radi prišli za delo. Beračiti nas je že skram. Zlasti ker najbolj nadlegujemo tiste, ki našega bednega stanja niso prav nič zakrivali.

Ali je današnje dni čudno življenje! Za vse je denar, za delo ga ni. Spoznajite o pravem času, da tako gospodarstvo ni zdravo. Ura pa gre že čez enajsto...

Več srčne kulture

Povsod je manjka. Tudi to mi, potujoči cestarji, dobro čutimo.

Rečem in smelo trdim, da so po bolj hribovitih in od tako zvanih »kulturnih središč« oddaljeni ljudje veliko bolj olikani, kakor pa to opažam okrog mest, trgov in industrijskih krajev. Posebno pri otrokih se pozna, kje je olika doma. Za zgled naj navedem neko hribovsko vasico nad Šmartnem pri Litiji, v zelo hribovitem kraju. Niti lastnega šolskega poslopja si ne morejo postaviti v sedanjih težkih razmerah. Za šolo imajo najeto zasebno hišo. Otroke imajo pa tako lepo vzgojene, kakor le malokje. Človeku se kar mило stori, ko sreča take otroke na potu iz šole. Je pa to znamenje, da se ondi vsi zavedajo svojih dolžnosti, katere jim vzgoja nalaga. Starši doma, duhovščina in učiteljsvo pa v šoli. Klobuk doli pred takimi krajji!

Zakaj pa ni drugod toliko srčne izobrazbe?

Koliko grehov na njenem pomanjkanju nosi listi nesrečni alkohol. Kaj pa od pijancev sploh more dobrega priti! Kjer naša mladina gleda dannadan po cesti se guga-joče in ravnotežja iskajoče pijanske postave, kjer posluša njih odurno petje in njih sirovo besedo kletve, prepire, klafanja in podobnega divjaškega govorjenja, tam ne pričakujte med mladino blagih src in nedolžnih duš. Kjer je na dnevnem redu beseda o nožu in kolu, kjer alkohol zanaša lakoto in bedno življenje, tam ne sanjajte o dobrih otrokih, ne, ne...

Kolikokrat tudi starši sami podirajo to, kar morebiti zraste v šoli. Kaj pomaga še tako dober učitelj in magari svetniško živeti katehet, če pa otroku doma z eno besedo vse podero, kar v šoli dobrega sliši. Dvakrat gorje bi pa bilo, če bi moral še narobe zapisati, če bi šola podirala to, kar je dom dobrega izgradil. Večkrat na svojih potih slišim, kako starši vpričo otrok zabavljajo čez učitelje in čez duhovščino. Starši, tako ne sme iti naprej! Vi rušite zdravo podlago sebi, šoli, narodu, Cerkvi in državi.

Naj še to pripišem, da se srčna izobrazba kaže tudi v vedenju do nas, popotnih siromakov. Tudi mi smo ljudje in čutimo kot ljudje in nam dobro dene prijazna beseda, tudi pouka o prijazni besedi se ne branimo. Lepa beseda tudi pri nas lepo mesto najde. Med nami, starejšimi sirovini ne boš kmalu našel. Kaj bo pa z našimi nasledniki, če se razmere ne zboljšajo, pa ne vem zapisati. Bojim se pa...

★

Napisal sem te besede z namenom, nikogar žaliti in odkrito povedati to, kar v samotnih urah in na samotnih potih mnogokrat mislim in premišlujem.

Veseli Božič in srečno, blagoslovljeno novo leto voščim vsem: Eden izmed tisočerih.

Rajno ženo je videl

»France, nikar ne hodi z doma! Tako nekam čudno mi je pri srcu; slutim, da se bo nekaj pripetilo.«

Moram iti, Marjeta. Saj veš, da je treba marsikaj nakupiti.

»Pa se vsaj kmalu povrni. Ves dan me bo skrbelo, kdaj prideš domov.«

Tako je govorila Matjažka svojemu možu, ko se je odpravil v mesto na sejem. Kar ni se mogla ločiti od njega, pa tudi on se je težko poslavljaj in oziral nazaj, dokler ni izginil za ovinkom. Vso pot je mislil le na svojo bolno ženo, ki je vidno hiralala in pešala.

Matjaž se je v mestu dolgo zamudil. Zadržali so ga razni opravki. Mesec je plaval visko nad gorami, ko se je vračal proti domu. Ves utrujen je primahal do potoka pod vasjo. Ura v zvoniku je udarila enajst.

Moža je spreletela groza. Slišal je, kako je na perišču pod vrbbami plusknala vóda. Prav tako se mu je zdelo, kakor bi nekdo pretakal vodo in ovijal perilo. Čim bliže je bil perišču, tem glasnejše je bilo šumenje vode.

»Kdo neki pere tako pozno?« se je Matjaž popraskal za ušesi. Lasje so mu vstajali pokoncu, mrzel znoj mu je rosil čelo.

Pot ga je privedla mimo perišča, kjer je zagledal čudno ženo, sklonjeno nad pralnikom. Podobna je bila njegovi ženi: postava, kretnje, obleka.

»Čudno, da se je tako zamudila, je mislil sam pri sebi. Ustavil se je nekaj korakov od perišča in gledal ženo, ki je nemoteno prala in izplakovala. Popolnoma prepričan, da je njegova žena, ji je zaklical »Marjeta, ali ne veš, da je noč za počitek!«

Perica se je vzravnala in pogledala na cesto. Oči so ji bile udrte, obraz koščen, namesto nosa ji je zevala temna vdolbina, iz ust so ji rezali dolgi beli zobje — pristna mrtvaška glava. Matjaž je stisnil klobuk v roko in stekel proti domu. Vežna vrata so bila odprta in je planil v sobo k postelji, kjer je ležala njegova žena.

»Marjeta! jo je poklical, a ni dobil odgovora, bila je mrtva.« A. Skodlar.

Abesinski cesar v Desie potem, ko so mesto bombardirali Italijani.

Ta slika je bila z letalom prenešena v Evropo in je bila posneta v Desie kmalu potem, ko so italijanska letala bombardirala to mesto. Na sliki vidimo abesinskega cesarja v spremstvu njegovega sina in dveh ameriških zdravnikov na potu v bolnišnico, v kateri leže ranjenci, ki so bili pri zračnem napadu ranjeni.

Pri zadnjih bojih na abesinski južni fronti so abesinske čete zaplenile več italijanskih tankov, katerih dva vidimo na sliki. Abesinci so italijanskim tankom dali svojo posadko in jih sedaj uporabljajo proti Italijanom.

Angležinje pitajo purane za božične praznike.

Peter Križman:

Pri jaslicah

Glej nas, milo božje Dete,
k jaslicam smo vsi prišli,
radi bi Te počastili,
radi bi Te obdarili,
pa smo revni in ubogi
in od daleč smo prišli.

Oh, saj vemo, božje Dete,
da ne prosiš nas zlata,
vendar hoče vsak Ti dati,
kar najdražjega ima.

Pe-smi smo prinesli, Dete,
in molitve šepetamo,
svoja srca Tebi damo,
Ti jih sprejmi kot zlato.

Božične sveče delajo švedske kmetice
še na ta način, kakor vidimo na sliki. Tako so
včasih tudi pri nas delali sveče.

Za svobodo krščanske šole

Zagrebski nadškof-pomočnik dr. Alojzij Stepinae je nedavno v cerkvi Srca Jezusovega za proslavo 400 letnice uršulinskega reda, iznesel v svojem govoru načela o krščanski vzgoji mladine. Visoki cerkveni dostojanstvenik je po poročilu »Hrvatske straže« povedal med drugim tudi sledeče odkrite besede:

»Predvsem je važno vprašanje, komu gre pravica do vzgoje mladine? Zdrav razum nam takoj pove, da imajo po naravnem redu pravico do vzgoje otroka naravnost in neposredno oni, ki so mu dali življenje, to so starši.

Te resnice ne more pobiti ugovor, da je otrok takoj pri rojstvu postal član ljudske zajednice in da je zato naloga javne oblasti, da se briga za njegovo vzgojo. Ta ugovor ne dokazuje ničesar, zakaj z rojstvom ne postane otrok naravnost član družbe, ampak član družine, kakor navaja tudi papež Leon XIII. v svoji znani poslanici. Javna oblast nima pravice, da si prisvaja naravnostno in neposredno pravo na vzgojo in da monopolizira šolo, zakaj na isti način bi si mogla prilastiti tudi moč, da se vmešava v vsak posel svojih članov. tako n. pr.: s kom se sme kdo ženiti, kaj in kdaj sme jesti, kakšno obleko obleči, kje spati itd.

Nekateri trdijo, da mora državna oblast imeti vpliv na vse, kar je potrebno za splošno dobro. Odgovorjamo — je dejal nadškof Stepinae — da iz tega še vedno ne sledi pravica državnega monopoliziranja naravnostne in neposredne vzgoje, ampak da ta pravica pripada roditeljem. Nenaravnost in posredno pa pripada vzgoji javni oblasti v toliko, v kolikor roditelji prostovoljno sami to žele, vedno upoštevajoč pri tem pravice Cerkve.

Roditelji so po božji volji služabniki Cerkve in so zato dolžni, da otroke vzgajajo po načelih svete vere in ne smejo braniti predstavnikom Cerkve, da tudi neposredno vzamejo v roke versko-moralno vzgojo otrok, kadar se Cerkvi vidi to potrebno in koristno. Iz tega nujno sledi, da si država niti ne more prilastiti pravice roditeljev, niti pravice Cerkve do vzgoje mladine.

Pri nas se je nedavno poizkušalo na gotovi način onemogočiti naše katoliške zasebne šole. Jasno je, da smo se in se bomo odločno zoperstavili vsakemu poizkusu monopoliziranja naših šol od strani svetle oblasti, ker po naravnem zakonu imajo naravnostno in neposredno pravico do vzgoje mladine starši, po trdnem božjem zakonu pa sveta Cerkve. Kakor sem rekel — je poudaril nadškof Stepinae — danes se dela drugače. No, mi vemo, da pravica ni iste, kar sila, čeprav sila trdi, da ima pravico za seboj. Ker je danes sila več kot pravica, zato je nastala v svetu zmešnjava, iz katere ne vidijo izhoda. Medsebojne spore rešujejo s puškami in topovi in ne po načelih pravice, kakor pristojno razumnemu bitju.

Pa kaj potem ostane javni oblasti, državi? Ali se ona ne sme vtikati v vprašanje vzgoje? Tega ji ne odreka noben pameten človek. Javna oblast sicer nima naravnostne in neposredne pravice do vzgoje mladine v verskih in moralnih vprašanjih. Vendar je njena dolžnost, da v sporazumu s starši in Cerkvijo ustvari take odnose in take razmere, ki omogočajo najboljšo in najpopolnejšo mladinsko vzgojo. Ako torej mi katoli-

čani imamo in hočemo imeti zasebne šole, je dolžna državna oblast, da to našo voljo upošteva, da naša tozadevna prizadevanja podpira, ker niso tu državljani radi države, ampak država radi državljanov. To poudarjamo tembolj opravičeno, ker lahko s ponosom trdimo, da so naše katoliške šole najboljše med najboljšimi.

Naj nas neki ljudje klevetajo kolikor jim drago, nam se je zdelo potrebno, — je rekel nadškof dr. Stepinae — da danes to poudarimo. Naše privatne katoliške šole hočemo braniti z vsemi zakonitimi sredstvi, zakaj na žalost, po vrh vsega, kar smo rekli, ne moremo danes imeti polnega zaupanja v šole, ki so monopol države. V tem našem nezaupanju nas utrjuje vsakdanja prežalostna izkušnja.

Druge vprašanje, ki nas zanima, je vprašanje, za koga se vzgajajo otroci. Otroci se prav za prav ne vzgajajo za mater, ampak za Boga. Otroci se ne vzgajajo v največji meri za narod, ampak za Boga. Tudi se ne vzgajajo otroci v prvi vrsti za državo, ampak za Boga. Ali se morda s tem dela kakšna škoda materi, očetu, narodu, državi? Niti najmanj ne, zakaj samoobsebi je umevno, da mladina, ki je vzgojena za Boga in po božjih načelih, je že s samim tem najboljše vzgojena tudi za družino, za narod in za državo. Še več trdimo, to namreč, da samo od otrok, ki so vzgojeni v naznačenem pravcu, more imeti človeška družba trajne koristi.

Kakšno dobroto pa ima ruski narod od tistih milijonov otrok, ki tavajo po Rusiji, dorasli brez Boga. Nobene, samo težko breme, zakaj od brezbožnikov pokvarjena mladina je nesposobna za resnično kulturo duha.

Tretje vprašanje se tiče posledice vzgoje. Vsaka vzgoja, dobra ali slaba, ima svoje posledice za vzgojitelja. Vzgojitelj ni nič drugega kakor služabnik, ki mu je Bog zaupal v obdelovanje najplemenitejši vinograd — ljudsko dušo. V vsakem slučaju dobi vzgojitelj za svoj trud plačilo. Ako otroka dobro vzgoji, za Boga, po božjih načelih, prejme plačilo, o katerem govori prerok: »Tisti, ki vzgajajo mnoge za pravico, se bodo svetili vse vekove kakor zvezde.« Za pohiševalce in slabe vzgojitelje pa ostanejo v večni veljavi ostre Kristusove besede: »Kdor pohuja katerega teh malih, ki v me verujejo, bi mu bilo bolje, da si obesi mlinski kamen na vrat in se potopi v globočino morja.« To je posmrtno plačilo. Vendar vidimo večkrat že na tem svetu, kakšno nagrado dobi vzgojitelj — je rekel nadškof dr. Stepinae — da je mladi zločinec stal pod vislicami in so ga vprašali, kakšno željo še ima. »Želim videti mater,« je dejal. In ko je prišla, je sin udaril mater z nogo v obraz, rekoč: »Če bi me naučila strahu božjega v mladosti, ne bi stal sedaj pod vislicami.« Ali niso dobri otroci že na tem svetu najboljše nagrado svojim roditeljem?

kako močno sveti ta nova

TUNGSRAM ŽARNICA
z nitko v dvojni vijačnici.

Končno tudi me enostavne žarnice svetimo, toda ta nova Tungstram žarnica daje posebno močno svetlobo, pa vendar ne porabi več toka. To je tako dobra in ekonomična razsvetljava, kakršno me stare žarnice ne moremo dati.

Sodobna žarnica

TUNGSRAM
nitka v dvojni vijačnici

Božični pozdravi

Eden prvih korakov, ki jih slovenski fant napravi v svet, je odhod v vojno službo. Svoja mlada leta preživi navadno v očetovi hiši ali v njeni bližini, vojaška služba ga pa navadno prvič postavi v čisto druge razmere in v razne življenjske preizkušnje. Resna je vojaška služba in telega človeka zahteva.

Marsikdaj ubajajo misli mladega fantavojaka domov: k staršem, prijateljem in prijateljicam, znancem. Posebno ob lepih božičnih praznikih, ko so naši slovenski domovi polni toplote in miru božjega, jim je, ločenim od rodne kraja, težko pri srcu. Kako radi bi bili doma, a ni mogoče, kajti prvo je dolžnost. Zato pa se naši fantje radi obračajo pred prazniki na naš list, da bi potem njega sporočili svojim dragim božične pozdrave. Iz vseh delov naše države smo prejeli nebroj pozdravov. Naj nam fantje oprostite, ako dolgih vrst njihovih imen ne objavljamo. Saj vemo, da vsak pošten slovenski fant o božiču misli na svoj dom in na drage in da se te misli in pozdravi srečujejo z onimi, ki prihajajo od nas k njim. Ostanite zdravi, dragi fantje, veseli in pošteti. Za drugi božič pa se bomo videli na sveti večer doma!

Herod in njegovi pomočniki

V rojstni votlini v Betlehemu ali v hišici, kamor se je po vsej verjetnosti medtem preselila sveta družina, je udarilo kot bomba svarilo angelovo: »Jožef, vstani, vzemi Dete in njegovo Mater in beži v deželo Egipt; kajti Herod bo Dete iskal, da bi ga umoril.« In res, krvoločni volk v Jeruzalemu je poslal bataljon vojakov v Betlehem in je dal pomoriti vse dečke mesta in njegove okolice do dveh let. Tekla je kri nedolžnih otročičev in se je pomešala s solzami nesrečnih mater. Tedaj se je izpolnilo prerokovanje preroka Jeremije: »Glas se je slišal v Rami; jokanje in mnogo tugevanja; Rahela joka nad svojimi otroki in se ne da potolažiti, ker jih ni več.«

Ali ima Herod s svojim strašnim pomorom otrok posnemalec? Ali je našel naslednike v svojem žalostnem rokodeilstvu? Ali je mogoče tudi v naših dneh še kak Herodež? —

Ah, da bi vendar ne bilo nobenega več! Da bi bili vendar vsi otroci sprejeti kot blago-lev in bogastvo z božje roke, da bi bili pozdravljeni s radostjo in veseljem, vpeljeni v sončno luč življenja, dobro vzgojeni od razsvetljenih staršev in vrnjeni svojemu Gospodu in Stvarniku, da bi ga večno hvalili v krasoti nebes in da bi bili v njegovem gledanju zajedno s svojimi starši na vekomaj srečni!

Toda oh! Ne samo eden, ne, na stolice in tisoče Herodežev je v naših dneh. Pri tem nočem niti govoriti o onih nestvorih, ki otrokom, ki so že na potu rojstva, že poprej upihnejo luč življenja; tudi ne o onih krokarških materah, ki umorijo svoje otroke po rojstvu ali jih pustijo poginiti. Je še nek drug umor otrok, ki se ogrinja s plaščem hinavščine, ki skuša z raznovrstnimi izgovori še opravičiti svoje temno početje.

»Čemu toliko otrok,« slišim mnogo govoriti, »ali naj jih vzgajamo za smodnik, gra-nate, strupeni plin? Ali naj si nakladamo taka bremena in odgovornosti?«

S takimi in sličnimi besedami mnogo zakonskih ubije svojo vest in postopajo na način, ki sicer ne ubija otrok, pač pa jim odreže in zabrani bivanje (nastanek). Udajo se od vraga iznajdeni, prokleti in nenaravni umetnosti, da se poslužujejo pravic zakona, otroški blagoslov pa na nenaraven, umeten način samovoljno omejujejo. To je »zloraba«, ki jo sveto pismo, nezmotljiva Cerkev in zdravniški izreki enodušno in odločno zavračajo in obsojajo.

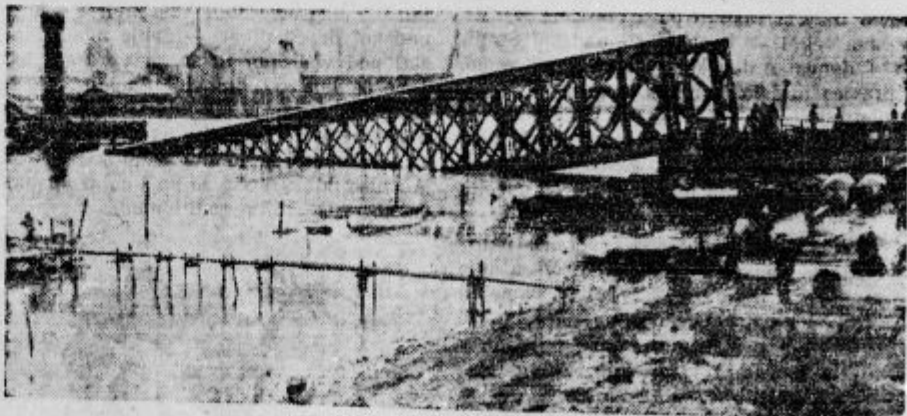
Z grozo pripoveduje sveto pismo o nekem Onanu, ki je nalašč in zvičajno preprečil spočetje otroka, Gospod se je razjezil in ga je udaril z nenadno smrtjo, ker je ugnjal nekaj »nagnusnega«, nekaj nečuvenga v Izraelu, tako pripoveduje sveto pismo. Ta praksa je meseni greh najnižje vrste, ki poganja sv. Pavlu rdečico jeze v obraz in mu je narekovala sledeče v pero: »Telo ni za nečistost, marveč za Gospoda, in Gospod za telo. Ali ne veste, da so vaši udje udje Kristusovi? Ali naj vzamem ude Kristusove in naj jih napravim za ude nečistosti? Bežite pred nečistostjo. Ali ne veste, da so vaši udje tempel Svetega Duha, ki je v vas, ki ga imate od Boga, in da ne pripadate samim sebi? Kajti za visoko ceno ste odkupljeni: zato poveličujte in nosite Boga v svojem telesu!«

Naj slišimo še sodbo škofov, ki jih je postavil Sveti Duh, da vladajo Cerkev božjo.

8

V od številnih škofov skupno izdanem pastirskem pismu beremo pretresljive stavke:

»Smrten greh je, če kdo hoče pomnožitev števila otrok s tem preprečiti, da zlorablja zakon v golo slo in pri tem vedoma in prostovoljno izjavi njegov glavni namen (glavni namen zakona je: otrok). To je velik greh, zelo velik greh, s katerimikoli sredstvi in na katerikoli način se zgodi. Nobena stiska ne more biti tako težka, noben dobiček tako velik, nobena poželjivost tako silna, da bi se s tem mogla opravičiti taka kršitev naravne in božje pravstvene postave. Neverni svet more to slaviti kot pamečnost in življenjsko modrost; pa tu je na mestu beseda sv. apostola Jakoba: »To ni modrost, ki pride od zgoraj, marveč zemeljska, čutna, hudičeva modrost, da to je res uprav iznajdba satanova, ki je človeški morilec od začetka. Gorje zakonskim, ki si dajo opraviti z njim, ki po besedi prerokovi sklenejo zvezo s smrtjo in pogodbo s peklom.« Na njih se uresniči beseda psalmska: »Izgubili so prokletstvo in prokletstvo bo prišlo nad nje; zavrnili so blagoslov od sebe, in blagoslov bo izostal od njih; oblekli so prokletstvo kakor obleko, in vdrla je kakor voda v njihovo notranjost in kakor olje v njihove kosti.« Kako strašno se izučinjuje pogosto tako prokletstvo v družinah!

Med Dansko in Nemčijo čez morsk kanal Masned—Sund vodi most. Te dni je angleški parnik zadel v most in ga poškodoval. Škoda je velika, k sreči pa ni nikakih (človeških) žrtev.

Ali naj navedem še kompetentno zdravniško avtoriteto? Profesor dr. Gruber, priznan strokovnjak z izkušnjo, je zapisal zakonskim sledeče besede v spominsko knjigo: »Narod, država, katere pripadniki nimajo več življenjskega poguma, da bi nase vzeli vzgojo otrok, da bi za to doprinesli žrtve, da bi za to tvegali; narod, država, katere državljani do skrajnosti omejujejo število otrok, samo da bi mogli lagodno uživati življenje, — tak narod in taka država sta prej ali slej obsojena na smrt!«

Neka mati mi je pripovedovala, da so ji pri pričakovanju petega otroka dajali vsakovrstne satanske nasvete. V zaupanju na Boga in iz vestnosti pa je postila naravi svojo pot. In kaj se je zgodilo? O kakšno veselje! Po štirih dečkih je prišla deklica na svet! Oče in mati in bratje, vsi so bili srečni.

Dragi starši! Ravnejte po vesti in v zvestobi do narave. Ne skrunite svetišča zakona. Božja volja nad vse! Nič, malo, veliko otrok — vse po volji božji in brez neopravičenega, samovoljnega poseganja v božje in naravne zakone. Tako si bomo pridobili častno in večno srečo.

Gustav Strniša:

Božič

Marija se smehljala je,
ko Jezusa zibala je.
Pri jasecah smo sanjali,
pri arcu bilo je tedaj
kot z Bogom šli bi v raj.

Prispel je angel z glorio
in aplavali smo pod nebo,
zapeli smo v božični mraz,
slavili Jezusa na glas.

A stari Blažek, naš ovčar,
poslušal je naš čisti glas.
»To ni človeško petje,
to je preveč lepo,
ne Jurček in ne Gašperček,
še sam ne znam tako!«

Se čudil je naš Blažek
in v jasece strmel,
kjer kimal je osliček,
kot petje bi umel.

Marija se smehljala je,
ko Jezusa zibala je.
Mi z angelci smo plavali
pod božje zvezdice.

Pesem brez konca

Izmed vseh praznikov smo se pri nas doma najbolj veselili božičnih. Saj so tudi drugi Gospodovi dnevi lepi, veličastni, vzpodbudni, vendar je bil vsaj meni praznik rojstva Gospodovega najbolj naš, najbolj prisrčen. Saj je res, da so potvice in drugi božični priboljški tudi nekaj, kar v človeku vzbujajo veselje in nepočakanost. Pa samo vsled tega božični praznik še ni kaj izrednega, zakaj boljše jedca pride, ali je vsaj prišla na mizo tudi ob drugih prilikah.

Izrednost božičnih dni vidim predvsem v duhovnem veselju, saj z neugnano silo napolnjuje vsako srce, ki ni že popolnoma izumrlo za vse lepo in blago. Jezus v jasticah, revež med reveži, Bog-človek, up in nada odrešenja, porok vseljenja in zveličanja... Ali je še kaj lepšega, bolj vzvišenega in tolažljivejšega v tej dolini solza?...

Za božične praznike smo se vsi, ki smo jedli kruh očetovih rok, temeljito pripravili. Ves advent smo morali k zornicam. Ko sem bil še majhen, me je oče skoraj vsako jutro zgodaj zbudil, me dobro zavil v plet, da me ni premrazilo ostra vipavska burja in šli smo proti ceravi, ki je bila oddaljena od našega doma skoraj deset minut. Da smo »šlic«, ni točno. Drugi so res korakali in oče tudi, jaz pa sem z rokami oklepal njegov trup vso pot. Poleg drugih križev in težav, si je moj nepozabni roditelj — pač za pokoro — oprtal še mene na svoje trudne rame. Baktje Gradiščanov in drugih od cerkve še bolj oddaljenih vernikov, so razsvetljevale tista temna jutra. In v cerkvi? Vse tako lepo, vse tako svetlo... In prosce adventne pesmi: Ah, kdaj Zvehičar prišel boš z Očeta večnega močjo...

Doma smo imeli velike, stare jastice. Oče je skoraj vsako leto izrezal za nje kaj novega: ovčke, pastirčke, angelsko glorio, zvezdo, kralje in še to in ono. Zlati so morale biti v skromnem hlevu lepe podobe Jezusa, Marije in Jožefa, ki jim je oče glavice ozlajšal z zlatim ali srebrnim bleskom.

Običajno smo bili za božične praznike novi. Oče, ki je bil sicer zelo varčen, je dal pomeriti vsem novo obleko in obutev. Skrbni naš ata pa je bil poleg vsega še prepričan, da mora razen telesa, dobiti novo obleko tudi naša duša. Vsi, ki se bili dovolj stari, so morali pred božičem k prejemu svetih zakramentov. Kako pa naj tekne božično kosilo, ako je telo čedno, duša pa umazana. In kako naj oče, ki je bil rečeno sveti mož, trpi na sveti večer ali sveti dan pri mizi in obedu tam ob jasticah ljudi — omdneževanega srca?

Po stari slovenski navadi smo se zbrali na sveti večer okrog domačih jastic. Najprej smo zmolili rožnivenec, nato igrali domino in tombolo, tolkli orehe in lešnike, jedli jabolka in v »odmorih« prepevali stare božične pesmi. »Kaj se vam zdi, pastirski vic,« »No, ne morem spat,« »Ura dvanajst je bila,« »Gor ustanite o farman nocoj in še druge božične so slavile v naši kuhinji tisti večer nebeško Dete. V poznejših letih, ko smo odrasli, smo zapeli večalimanj dobro tudi kakšno umetno n. pr. znano Cvekovo »Raduj človek moj«, ki ji je zložil besedi dolgoletni pesnik Jeranove »Zgodnje Danice« — Radoslav — moj pokojni oče.

Sveti dan smo preživel v pobožnem čuvstvanju. Naslednji dan, na Stefanovo nas je peljala pot »na potvice« v St. Vid k gostoljubni teti Marički, ali pa v Vrhpolje v krščansko zavedno »Starejšinovo« hišo.

Koliko se je že izpremenilo tu in tam od tistih dni! Muogi so pomrli, drugi so se razpršili prostovoljno in neprostovoljno po svetu. Od blage Lavrenčičeve obitelji vem samo še za redovnico-uršulinko čestito m. Doloroso, ki vzgaja v samostanski učilnici tudi del mojega številnega naraščaja. Gotovo se ne motim, če zapišem, da čestita m. redovnica v tihi samostanski celici mnogo moli tudi za lepo, a nesrečno Vipavsko dolino...

Očetove jastice so se mi bile tako globoko vtisnile v spomin in srce, da jih tudi pozneje, ko sem bil samostojen, nisem nikdar opustil. Z veseljem sem jih vsako leto postavil v kuhinjski kot tudi v tisti nerodni dobi, ko sem se bil daleč, daleč ločil od očetovega srca...

Samo tri božiče nisem zasajal pastirčkov in ovčic v mehki mah. To je bilo med sve-

tovno vojno. Gospodovo rojstvo sem tista leta preživel v ruskem ujetništvu brez jastic, a vendar v svetem božičnem miru, zakaj imel sem pri vseh križih in težavah vendar srečo, da je bilo moje srce tiste božične dni skromni hlevček evharističnega Kralja. To nebeško srečo privoščim z vso iskrenostjo za letošnje sveti božični dan tudi vsem, prav vsem spoštovanim »Domoljubovim« čitateljem!

Komunizem v srednji šoli

Po raznih brošurah, ki so jih od časa do časa izdajali »srednješolci« v Zagrebu, je bilo soditi, da komunizem med zagrebško srednješolsko mladino ni več neznan. Te dni pa je policija prišla na sled glavnim članom te tajne organizacije, ki je bila dobro založena s tiskarskim in propagandnim materialom. Pri tej prilici so policiji prišla v roke tudi navodila komunističnega vodstva, ki kažejo čudovito sorodnost z metodami nekih »skupnih front« in marksističnih skupin na naši univerzi, ki so že večkrat skušale s ponarejeno strokovnostjo in borbo za skupne študentske interese obrniti na se pozornost akademikov.

Ta zagrebška navodila priporočajo, t. j. ukazujejo srednješolcem, da morajo vsako priliko izrabiti za enodušen odpor proti prosvetnim oblastem in sicer v sledečih oblikah: 1. izostajanje od šolskega pouka, verskih vaj in prireditev; 2. upor proti denarnim šikanam (časopisi, rdeči križ, »škoda«, šolnine-takse); 3. poškodovanje in uničevanje šolske imovine.

Nepravo zadovoljstvo

Pod označenim naslovom piše »Trgovski list« tudi sledeče:

Kadar se pri nas razkrivajo z ostro besedo razne napake, zaradi katerih ne trpimo samo mi v Sloveniji, temveč tudi prebivalci v srbskih in hrvaških krajih, se dostikrat čujejo iz Beograda pomirljive izjave, da se pri nas še vedno bolje živi, kakor v drugih državah. Pravijo tudi, da smo po vojni silno napredovali, na vseh poljih. — Samo pogledimo vsa velika vprašanja, ki nam jih je postavila povojna doba in pa način, kako smo jih rešili.

Tako smo morali rešiti vprašanje agrarne reforme. Odveč je poudariti, da bi imeli najrajši, če nas nihče ne bi spomnil na to »rešitev«. Nacionalizacija tujih podjetij se je tudi izvedla tako sijajno, da imamo danes več tujih podjetij v državi ko pred vojno. Naše demokracije je bilo pred vojno silno razvito in vprašanje kmečkoga in drugega

kredita je bilo v resnici dobro in ugodno rešeno. V kakšnem stanju je danes to vprašanje, ni treba niti omenjati. Prosvetnih vprašanj, in čeprav se je zgradilo precej novih železnic, tudi ne moremo označiti kot dobro rešenih, če je ostala Slovenija še naprej brez zveze z morjem. Ugotoviti moramo nadalje, da je davčna morala bila pod tujo državo višja kakor pa je sedaj v lastni državi, kar je zopet velik in težak neuspeh. Vsa uprava je nazadovala in ta ugotovitev je še zlasti nesporna. Celotno vrsto podrobnih vprašanj bi še mogli navesti in vsi dokazujejo eno, da nismo bili doreali nalogam, ki nam jih je postavilo življenje. Na kaj naj bi torej bili ponosni, kakaj bi mogli biti zadovoljni? — Delo za dvig gospodarstva je in ostane glavno delo in dokler nas to delo čisto ne prevzame, tako dolgo nimamo pravice biti zadovoljni.

Edina hčerka

»Ali mi ne greš takoj s črešnje!«
 »Ah oče saj se mi ne bo nič zgodilo!«
 »Pa jaz tega nočem, pojdi doli!«
 »Pojdite no, zakaj pa? Nočem! Glejte, tu imate par sladkih črešenj! Pokusite jih!«
 »Dobre so res; toda, pazi dobro, da ne padeš doli!«
 »Ah, kaj še, oče!«

In Ladinik je zopet popustil svoji Štefki, kakor že tolikokrat, kakor vedno. Bila je edinka! In če je že on tuptam nastopil bolj trdo, je zopet prišla mati in je posredovala za hčerko. Oba sta otroka razvadila, pomehkužila. Jedli so, kar je hotela Štefka. Če je bila proti komu nevljudna, drzna, da, predrzna, sta se starša veselila »brihtnega, prebujenega, korajžnega otroka!« Če so součence Štefko zavidale, ker je vedno imela denar v žepu, ker je bila lepše, elegantnejše oblečena, no, tedaj sta bila nespametna starša še posebno ponosna! Če v šoli pri učenju kaj ni bilo prav, tedaj je »seveda« tega bil kriv učitelj, katehet!

Na ta način je Štefka s štirinajstimi leti starše že popolnoma obvladala. Njena volja je bila vse. Bila je pač »edinka«...

V Zagorici je bil cerkveni sejem. Bil je tople poletni večer. In veselo je bilo v občinski gostilni. Dobro vino, ples, sta ustvarila skoro razposajeno razpoloženje. Štefka je prišla s svojimi starši. Bila je brhek deklič in marsikak zaljubljen pogled je priletel k njej. Počez tega je bila edina dedinja bogate hiše. Plesala pa ni; vsako povabilo je odbila na nevoljo staršev. Pri tem sta bila zdravnik, trgovec čedna človeka. Zama! Marsikateremu brhkemu, krepkemu kmečkemu sinu se je zgodilo ravno tako. »Nočem!« To je zado-stovalo. Tedaj so morali starši molčati.

Štefkin pogledi so veljali nekemu dru-gemu nekemu godcu, Gradnikovemu Nan-teju. Bil je lep človek, velik, slok, njegove navihane brčice njegovo bodro, prikupljivo obnašanje in njegov gibčen jeziček so ga na-pravili za ljubljeno povsod, zlasti pa seveda pri dekliškem svetu. A bil je nestalen človek, lahok značaj. Niti delo v kovačnici, niti dela

na polju, v domači hiši ga niso zanimala. Igrati, gosti, burke uganjati, peti, da, tu je bil na svojem mestu. V družbi so ga radi vi-deli. In tak slokež zapazi tudi kmalu, če gle-dajo vroče dekliške oči za njim. Štefka resnič-no ni bila prva ali edina... In tako je sedel Nante skoro v vsakem plesnem odmoru pri Ladinikovi mizi. Štefka je bila kot izpreme-njena. Kako se je znala smejeti! Starša sta v svojo nevoljo kmalu zapazila, kaj se je dog-a-jalo. Toda, moj Bog, bila sta mnogo presla-botna, da bi posegla vmes. Poleg tega je na-šel pozneje Ladinik tovariša iz vojaških let. Mati pa se je popolnoma zakramljala s par trgovskimi ženami iz mesta. In tako oba ni-sta zapazila, da je Štefka nenadoma izginila. Tudi ko sta se odpravljala domov, je bilo vse iskanje zastoj. »Mar je torej res s Nante-lom...?« Da, da, ta je tudi izginil!

Šele proti jutru je prišla Štefka domov k svojim staršem, ki sta vsa zaskrbljena čakala nanjo. Na nobeno vprašanje ni dala odgovora. Vse prošnje in vse obljube, da ji je itak od-puščeno niso nič pomagale. Šele proti pol-dnevju se je prikazala v sobo čmerna, zbe-gana, objokana.

Bil je grd, deževen dan; dan po sejmu. »Niti psa bi človek ne napodil iz hiše,« so re-kli ljudje. Bil je popolnoma prikladen razpo-lož-nju v Ladinikovi hiši. Oče ni spregovoril besedice. Negotovost, kaj se je zgodilo z nje-govo Štefko, ga je težila; poleg tega mu je očitala vest, da ni storil svoje dolžnosti. Jeza in ljubezen sta se borili v njem. Mati je tiho jokala pred se. Štefka je hodila vidno nemir-na po sobi gori in doli. In če je zadajal pes ali so se odprla večna vrata, se je boječe zdrznila...

Tedaj naenkrat vzklik — Štefka se je nezavestna sesedla. Zandamerijski poveljnik Javornik, vesten in pri tem srčno dober mož, je stopil v sobo. »Ladinik, resnično mi je žal, da danes ne morem prinesiti nobene dobre vesti. Ali moreva sama govoriti?«

»Danes proti jutru,« je začel orožnik, ko sta oba sama sedela v stranski sobi, »so na-

šli truplo Gradnikovega Nanteta, saj poznate godca? Umrilo ga je sedem vhodljajev v pljuča. Kot zločinca smo prijeli Jamnikovega Korlana iz Dol, ki je zločin skesano priznal. Pri tej žalostni zgodbi igra vaša Štefka, kakor se zdi, žalibog pomenljivo vlogo. Storilec namreč izpoveduje, da je na pčti domov sre-čal umorjenega z vašo hčerko. Ko je pozdra-vil Štefko, ki jo dobro pozna, mu je dala prav nevljuden, da skoro neotesan odgovor. Ples z njim je tudi odklonila. Ko ji je to očital se je vtaknil Gradnikov Nante vmes, beseda je dala besedo, nastal je prelep in v jezi, pravi, da je slepo suval v nasprotnika. Kakor, go-spod Ladinik, razumete, moram tu v hiši za-slišati Štefko in pri obravnavi bo poklicana kot edina prič. Upajmo da se vse dobro konča. Gospod Ladinik,« je končal orožnik, »kakor zelo mi je žal zaradi vas in vaše žene, svojo dolžnost moram izpolniti.«

Za konec oktobra je bila določena obrav-nava. Starša Ladinik sta medtem s Štefko pas-topala modro in pametno. Nič več ni sta imela vzroka, da bi se jezila radi nje. Ulo-gala je na migljaj, delala je pridno. Žalostni doživljaj jo je izpametoval, stoznil in napra-vil zrelo...

Vsako in tudi sodniki so verjeli njeni odkriti in verjetno — pošteno izpovedi. Rekla je, da je bila zelo razvajen in pomehkužen otrok; je že mogoče, da je dala morilecu raz-žaljiv odgovor, Nante da je bil njena prva, neumna ljubezen. Potem pa je rekla, ko je videla, da se bliža nesreča, je hotela posre-dujoče poseči v prepir, toda proti besnima mladeničema da je bila brez moči. — In v sodni dvorani je prosila morilca za odpusča-nje. To ji je odpustil z ginjenimi besedami. Zavržena ljubezen, nezmerno zavžito vino, je rekel, sta tudi njega oropala razsodnosti...

Do zdaj neoporečni, trezni Jamnikov Ka-rel, ki je bil do zdaj na najboljšem glas-u, je našel mile sodnike. Po prestani kazni je bil izpuščen iz zaporu.

Cela žalostna zgodba je v kraju danes že davno pozabljena.

»Ali mi ne greš takoj s črešnje!« In v hipu je bil Mirko spodaj pri svoji materi Štefki, ki mu je dala strog ukor: »Če še en-krat ne ubogaš, potem gorje ti!« In mali je hotel napeljati drugam: »Mati, kaj pa bomo danes jedli?« — »Kar pride na mizo,« je krátko in strogo odgovorila mati.

In jaz sem je vprašal smehljaje: »Zakaj pa tako strogo?« — »O seveda,« je odgovo-rila, »jaz že vem, zakaj!« In jaz na to: »Po-tem pa imate pri vaših štirih dečkih mnogo posla?« In ona: »Ze! A kar mora biti, mora biti! Ni je večje nesreče za otroka, kakor če je pomehkužen in razvajen!«

In tedaj pridejo njeni ostali trije mali junaki bližje, eden okrogloličnejši in ljub-kejši nego drugi. En pogled materin zado-stuje, da me vljudo in ljubeznivo pozdra-vijo. In večjega dečka vprašam:

»Ali je mati zelo stroga z vami?« In »gospod učenec tretjega razreda glavne šole« poredno pomežika z očmi rekoč: »No ja, po-gosto to tudi mora biti! Tako zelo pridni tudi nismo!« In potem pravi resno: »In potem nam je ljuba mama že pogosto pripovedo-vala zgodbo o nekem neubogljivem, zelo raz-vajenem otroku, ki je moral potem za to prav veliko trpeti in se pokoriti...!«

(Iz »Der Bauernbündler, Organ des Kärntner Bauernbundes«, 9. XI. 1935.)

Novi motorni čolni angleške mornarice, ki so zelo urni in gibčni

Vinko Bitenc:

Zgodba o sreči

V Daljni deželi, v tistem najlepšem kraju pod solncem, kjer ni bilo nobenih skrbi in brig, ne sovraštva in zavisti, nego je vladala zgolj ljubezen in dobrota, je nekoč umrl kralj. Nenadno, sredi belega dne se je nebo potemnilo in vso deželo je objel mrak. Odkod (pravili so pozneje, da iz tujih krajev) je privršala po zraku čudna pošast. Spustila se je naravnost nad kraljevo palačo in bruhnila iz svojega žrela strup. Mnogo visokih dostojanstvenikov, dvorjanov in pažev je umoril smrtonosni strup, a najhujše zlo je bilo to, da je pri tem doletela smrt samega kralja.

Dežela se je odela v črno žalost in v duše ljudi se je naselila neskončna tegoba. Besede so jim postale plašne, v očeh slehernega se je odražala globoka bolelost.

Edina uteha v nesreči, edina nada naroda je bil kraljevi princ, mladi sin edinec umrlega kralja. Njemu je usoda prizanesla, po čudežnem naključju je ostal pri življenju.

Kakor je bil še mlad, je moral prijeti za žezlo. Toda smrt ljubljenega očeta mu je ranila srce, nezdravljivo ranila.

Vse to se je zgodilo davno, davno.

Baš v tistem času je prišel na dvor v Daljno deželo častiljiv starček. Pravil je, da je prerok in da oznanja rojstvo Njega, ki je Odrašenik sveta.

»Kje pa se je rodilo dete, ki praviš o njem, da bo odrašen svet?« je vprašal mladi kralj.

»Daleč, daleč je tisti kraj,« je odvrnil starček. »Betlehem se imenuje mesto, kjer je Dete zagledalo luč sveta.

Kralj se je za trenotek zamislil, potem pa je dejal:

»Ali bo Odrašenik ozdravljaj tudi bolna srca?«

»Da, tudi bolna srca bo ozdravljaj, je odvrnil prerok. »Kdor bo videl Njega, bo našel srečo, mir, ljubezen.«

»Srečo, mir, ljubezen?« je poudarjal vsako besedo deček-kralj. »Moj narod, moja domovina potrebuje miru in ljubezni. In jaz sam koprnim po sreči, po zdravju svoje duše, svojega srca. Pelji me k Detetu!«

In so se napotili.

Prečudna je bila noč, ko so dospeli v Betlehem. Jasno nebo je bilo pretkano s srebrnimi zvezdami, skrivnostno petje je prihajalo iz daljnih višin.

V pastirskem hlevu za mestom je ležalo Dete, neboljen otrok — Odrašenik sveta.

Mladi kralj se je sklonil nad jasi.

»Dete,« je zaprosil, »pravijo, da podeliš srečo vsakemu, ki te obišče. Jaz sem kralj iz Daljne dežele, deček, otrok kakor Ti.

Bolno je moje srce, odkar mi je umrl oče. Daj mi tisto, o Dete, po čemer hrepenim. Daj mi srečo, da jo ponesem v svojo domovino, meni pa ozdravi srce.«

Dete v jaslih seveda ni odgovorilo, samo gledalo je mladega kralja s toplimi očmi in se je blaženo smehljalo.

In v tem pogledu, v tem smehljaju je bilo nekaj tako prečudno lepega, skrivnostnega, da je mladega kralja presunilo v globino duše in jo do vrha napolnilo z nepojmljivo srečo.

Tedaj pa je pristopil starček-prerok.

»Ozdravljen si, o kralj! Vrni se domov, tvoj narod te željno pričakuje. Dosegel si

Legenda o Kristusovi roži

Ko je Marija šla čez gore k sorodnici Elizabeti, je pod svojim srcem nosila božje Dete. Šla je na pot kakor skoz sladke sen. In tedaj se je zgodilo, da je povsod, kamor je stopila njena noga, vzcvetela lepa roža, da je bila vsa ta dolga pot v cvetju.

Vse to so videli angeli z neba, pa so prileteli na zemljo, pobrali rože in jih nesli v Marijino hišo v Nazaret. Tam so jih nasadili okrog hiše, ob ograji, po vrtu in v vsem tistem kraju, kjer je stanovala Marija s svojim možem, svetim Jožefom.

V tistem času pa je izšlo povelje cesarja Avgusta, da se popiše ves svet. Jožef in Marija sta se takoj pripravila, da bi šla v Betlehem, domovino svojih prednikov.

Ko je pa Marija prišla iz hiše in stopala poleg cvetja, je odtrgala najmlajši rdeč poprek in ga zavila v belo ruto ter jo dala na prsi...

Šla je za svojim možem.

Po dolgem času sta Marija in Jožef prišla v Betlehem. Tu sta morala najprej iskati stanovanje, kjer naj bi prenočila. V mestu je bilo mnogo ljudi. Vsi so nosili bogate halje, glasno se razgovarjali, so se sprehajali po sredi ulic, tako da sta sveti Jožef in Marija morala voditi svojega oslička po ozkih stranskih ulicah. Ko je sveti Jožef stopil v neko hišo in prosil za prenočišče, je domačin opazil revno ženo, ki je sedela na osliču, in zaprl pred njima vrata. Odprl jih je spet šele tedaj, ko je prišla neka bogata, v dragoceno haljo oblečena gospa, z diademom na glavi.

Marija je vse to videla, a se ni pritoževala. Sklenila je vdano roko in sveti Jožef je vodil osliča dalje po mestu. Ko sta šla že mimo vseh hiš, sta se ustavila pri zadnji betlehemske koči. Bila je že zunaj mesta. Na nebu so zasijale prve zvezde in na zemljo se je spuščala temna noč.

Zaslišalo se je meketanje ovac, osel se je ustavil in postrigel z ušesi. Odšli so proti kraju, odkoder so se slišali glasovi, in prišli so do hlevca.

Marija je bila v mislih pri svojem Sinu, katerega življenje je naravno utripalo pod njenim srcem. Jožef je medtem stopil v hlev, da pogleda, če je dovolj toplo in če jima bo mogoče, da tu prenočita. Našel je slame in sena. V kotu je smejal volič... Vse je bilo tiho.

največjo srečo, z njo zadovoljnost in ljubezen.«

In mladi kralj se je dvignil in nastopil s svojim spremstvom pot proti domu.

Daljna dežela je težko pričakovala svojega kralja. V času njegove odsotnosti je na čudežen način spel zasijalo veselje z obrazov ljudi, temna žalost se je umaknila svetli radosti.

A mladi kralj?

Najsrečnejši vladar je postal pod solncem. Odredil je tako, naj se v Daljni deželi praznuje vsako leto spomin na tisto noč, v kateri se je rodilo Dete, Odrašenik sveta.

In tako se je zgodilo. Tisto noč pa so imenovali — sveto noč.

Po tolikih stoletjih je sveta noč za nas vse še vedno vir največje sreče, miru in ljubezni.

Jožef in Marija sta peljala oslička v hlevček. Osliček je poiskal seno in ga jedel. Potem je pa legel na slamo poleg volička.

V hlevu sta Jožef in Marija sedela v temi in čakala jutra. A božje Detece je trkalo in trkalo Mariji na srce in Marija je spregovorila: »Ko bi bilo vsaj nekoliko svetlo. Čisto tema je.« Tožila je in spet prisluškovala svojemu Detetu. Jožef jo je skušal tolažiti, a ni pomagalo. Stran je postajal večji, a noč je bila temna, nikjer ni bilo najmanjšega pramena luči.

Kakor hitro je božje Detece začelo tikati na Marijino srce, takoj je tudi rdeči rožni popek začutil in začel misliti, kako bi pomagal Materi.

Opolnoč je prišel čas, da bi se moralo roditi božje Dete. Na nebu so sijale že vse zvezde, a v hlevu je bilo tako temno, da še roke ni bilo mogoče videti.

Na Marijinem sruu je drhtel rožni popek in prebledel od strahu, pa je v tej bojazni molil Boga — — — in tako je nazadnje globoko začutil bolečino, ker se je v tem trenotku velike bolečine napolnila njegova kal z ljubeznijo in iz njega je zasijala svetla luč.

Ta luč je polnila hlevček, obsijala Marijo in Jožefa in obe živali. V hlevu je bilo kakor ob svetlem dnevu.

Marija je vzela rožo s prsi. O — čudeži! Ni bila več rdeča, dala je vso kri, vso ljubezen svojega srca. Sijala in blestela je z nebeško svetlobo. Marija jo drži polna veselja in jo zasadi na sredo hlevca pred jaslice božjega Deteta. Gledala jo je, radost ji je napolnila srce in dvignila je roko ter cvet blagoslovila.

Ta cvet raste povsod in cvete, kjerkoli ljudje časte božje Detece.

KAJ JE NOVEGA

Domoljuba bomo povečali

»Domoljubovo« glasovanje smo 20. decembra zaključili. Upoštevajoč na eni strani veliko obubožanje našega naroda, na drugi strani pa željo in potrebo naših naročnikov po čim obširnejšem branju, smo sklenili, da na posebnih vprašalnih polah povprašamo svoje naročnike, kaj oni žele: ali zvečanje lista — ali znižanje naročnine.

Tisoče in tisoče odgovorov smo prejeli. 80 odstotkov naših naročnikov, ki so na naša vprašanja odgovorili, je za to, da ostane

naročnina za »Domoljuba« ista kot doslej in da se list poveča za štiri strani tedensko.

Tako bo »Domoljub« prihodnje leto prihajal v vaše hiše lahko večji in zato tudi zanimivejši. Na 16 velikih straneh bo prinašal primerne članke, domače in tuje novice, dopise, čtivo in zanimivosti, na 8 malih straneh pa bo tudi v bodoče izhajala naša priloga »Gospodar in gospodinja«. Prihodnje leto boste na ta način dobili v svoje hiše vsaj 832 strani najraznovrstnejšega čtiva in na prilogi 416 strani strokovnih člankov in raznih nasvetov.

Vemo, da bo za nekatere naše naročnike, ki se morajo v težkih razmerah boriti za vsakdanji kruh, velika žrtev, ako bode spravili skupaj naročnino za naš list. Vendar smo uverjeni, da bo vsakdo vzel nase to žrtev z veseljem, ker se dandanes že vsakdo zaveda, da danes človek brez svojega časopisa ne bo kos nalogam, ki ga v bodočnosti čakajo.

Naši naročniki so nam na vprašalnih polah dali tudi vse polno drugih nasvetov, kako naj bo list urejevan, da bo v čim popolnejši meri dosegel svoj namen.

Skoro vsi naši naročniki so za to, da naše

pozarne podpore še ostanejo.

Doslej smo svojim naročnikom, ki so v januarju mesecu poravnali naročnino za list

za celo leto naprej, v slučaju, da jim je pogorela stanovanjska hiša, izplačali že

304.000 dinarjev podpor,

od tega samo v letošnjem letu 26.000 dinarjev. Nekateri žele, da bi se naše podpore razširile tudi v starostne in neugodne podpore in v podpore pri živinskih nesrečah. Tu pa nam ni mogoče ustreči, ker bi tak način podpiranja zahteval poleg celega števila osebja tudi ogromne denarne izdatke, katerih mi ne moremo.

Velika večina čitateljev zahteva več novic, ki naj bodo obširno popisane. Temu bomo pri povečanjem obsegu lista lahko zadostili. V prihodnjem letu bomo zato pri novičarskem oddelku lista posvetili posebno pažnjo in dali večji obseg.

Splošno se čitatelji pritožujejo nad našimi dopisi, ki vsebujejo v glavnem le poročila o različnih društvenih prireditvah, katerih sedaj po naši deželi kar mrgoli in ki zanimajo navadno le majhen krog naših čitateljev. Ustrežajoč ogromni večini naših naročnikov bomo odalej društvene prireditve omenjali le v izrednih primerih, res uvaževanja vrednih slučajih. Upamo, da nam igralci tega ne bodo zamerili, saj ne igrajo zato, da bi jih kdo hvalil, ampak se žrtvujejo le iz ljubezni do katoliške prosvete.

Da bomo vso skrb posvetili našemu malemu človeku, zlasti kmetu, obrtniku in delavcu, je jasno; saj smo njihovo glasilo. List bo glasnik želja in zahtev malega človeka. Le obžalovali bomo, ako bodo naši glasovi zadeli na gluha ušesa, kakor so že tolikokrat.

Upamo, da bomo tako v medsebojni povezanosti prebrodili te hude čase. Najhušji dnevi so menla že za nami. Zelim, da bi »Domoljub« mogel v prihodnjem letu prinašati svojim čitateljem veselejše novice kakor jih je mogel doslej.

Vsi v Mohorjevo družbo

Mohorjeva družba je tudi letos vse Slovence zelo razveselila z izdajo 5 lepih knjig za 20 Din.

Koledar je lepo opremljen po zunanosti, po vsebini pa tako mnogostranski ter praktičen, da skoro ne more biti brez njega slovenska hiša.

Koj za Koledarjem moramo posebno pohvalno omeniti drugi del Slomškovega življenjepisa. Ta knjiga nam lepo, ginitivo in vsakemu razumljivo slika in nas prepričuje, da se mora v doglednem času uresničiti to, po

čemer hrepeni vsak krščanski Slovenec: dobiti bomo v Slomški svetnika!

Slovenske večernice so nam prinesle tretji zvezek knjige »Beli menihi«. V tem delu so nam opisani kmečki upori, kolikor se nanašajo na samostan v Stični. Ta zvezek bo prav posebno zadovoljil kmečke naročnike in čitatelje.

Šolska in komaj šoli odrasla mladina bo vesela kratke, privlačne in tolikanj vzpodbudne knjige »Vatomika«.

Zvezek »Zgodovina slovenskega naroda« nam opisuje življenje naših prednikov okrog burnega leta 1848. Knjiga nas poučuje o slovenskih razmerah, o trpljenju našega naroda in njegovem odločnem boju napram krivicam iz rok mogočnih tujcev.

Vsak, ki bo prečital letošnji književni dar Mohorjeve družbe, ga bo od srca vesel, bo ostal družbi zvest naročnik in bo tudi agitiral za njo pri vseh, v kojih hiše še ne zahajajo mohorske knjige.

DOMAČE NOVICE

d Lesena župna cerkev v Mostah pri Ljubljani je dograjena. V nedeljo, 22. decembra jo je blagoslovil generalni vikar g. prošt Ignacij Nadrah.

d Letošnje božične politnice za vse žole trajajo od včeraj 22. decembra 1935 do včeraj 10. januarja 1936.

d Slomškova družba ima božično zborovanje v soboto, dne 28. decembra v Ljubljani v unionski beli dvorani. Pričetek ob 9. Pred zborovanjem bo služba božja v frančiškanski cerkvi.

Vesele, blagoslovljene božične praznike vsem naročnikom, čitateljem in prijateljem „Domoljuba“!

Uredništvo in uprava „Domoljuba“

d Tuj kapital v jugoslovanskem gospodarstvu. Na podlagi najnovejših statističnih podatkov je od celokupnega tujega kapitala udeležena v jugoslovanskem gospodarstvu v odstotkih: francoskega 32,5, angleškega 28,3, avstrijskega 30,2, švicarskega 14,1, češkoslovaškega 12,1, ameriškega tudi 12,1, belgijskega 10,1, madjarskega 1,1, nemškega 8,2 in 2,8 italijanskega. Največji del ima torej francoski kapital in je morda tudi tu iskati del vzroka velikemu prijateljstvu Francije do Jugoslavije.

VINA

prvovrstna po najugodnejših cenah kupite pri
Centralni vinarni v Ljubljani

d Tudi v brezposelnosti prednjači Slovenija. Po poročilu Osrednje uprave za posredovanje dela je meseca novembra t. l. iskalo potom javnih borz dela 24.596 moških in 5179 ženskih delavcev. Javne borze so pomagale podpor, za povračilo potnih stroškov pa so izdale 16.211 dinarjev, podpor v naturi pa so razdelile v vrednosti 37.674 dinarjev. 29.689,50 Din so izplačale uradnikom, 340.729,50 Din kvalificiranim, 304.460 Din nekvalificiranim delavcem, 34.205 Din pa kmetom. Dne 1. decembra je bilo po vseh javnih borzah dela 11.917 ljudi brez posla, t. j. brez kruha, od teh jih odpade na Beograd 1885, na Zagreb 2908, na Ljubljano 4184, na Sarajevo 1323, na Novi Sad 957, na Split pa 660. Dejansko število brezposelnih je pa seveda še mnogo večje. Pa tudi v teh službenih številkah prednjači — bogata Slovenija.

d 20.850 vasi je v Jugoslaviji. Najmanjše (do 140 prebivalcev) so v Sloveniji, največje (do 3000 duš) pa v Vojvodini.

d Lepo narašča število naročnikov ljubljanske radijske postaje. Samo v mesecu novembru je bilo prijavljenih 400 novih naročnikov. Konec novembra je imela ljubljanska radijska postaja 12.200 naročnikov.

d Do 4000 oseb je bilo pomiloščenih v območju ljubljanskega prizivnega sodišča.

d Odplačilni načrt za kmetijske dolgove. Kmetijski minister je odobril odplačilni načrt, po katerem bodo zadruge članice Zadrug

Pri boleznih žolča

poraba naravne

Franz-Josefove

grenke vode urejuje delovanje črev.

Reg. po miz. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15485, 25. V. 33.

ne zveze, Zveze slovenskih zadrug ter Zveze gospodarskih zadrug za Jugoslavijo v Ljubljani izterjavale od dolžnikov-kmetov svoje terjatve, nastale pred 20. aprilom. — Odplačilni načrt stopi v veljavo z dnem objave v »Službenem listu«, torej 14. decembra 1935. Odplačilni načrt je isti, kot so ga omenjene zveze objavile že na podlagi prejšnje uredbe o zaščiti kmeta dne 20. julija. Obrestna mera za kmečke dolgove znaša 6%, oziroma za dolžnike zadrugam, ki imajo več kot 25% svoje obratne glavnice izposojene od drugih denarnih zavodov, 7,5%. Dolžno glavnico plačujejo kmetje 12 let.

d Ponarejeni 20 dinarski kovanci so se zopet pojavili na živilskem trgu v Ptuj. Pazite!

d Odboren odlog plačil zadrugam. Kmetijsko ministrstvo je odobrilo odlog plačil zadrugam: Hranilnica in posojilnica na Cenu, r. z. z. n. z. za 2 leti od 22. okt. 1935 za dolgove pred 10. septembrom 1934, obrestna mera znaša 2%. Hranilnica in posojilnica v Dobruju, r. z. z. n. z. za 6 let od 16. okt. 1935 dalje za stare dolgove do 20. avgusta 1934, obrestna mera 2%. Hranilnica in posojilnica v Lesah pri Trzinu, r. z. z. n. z. za 6 let od 24. oktobra dalje za dolgove do 30. septembra 1935, obrestna mera 2%. Hranilnica in posojilnica na Robu, r. z. z. n. z. za 6 let od 16. oktobra dalje za dolgove do 30. aprila 1934, obrestna mera 2%, in Kmečka hranilnica in posojilnica v Zetalah, r. z. z. n. z. za 4 leta od 18. okt. 1935 dalje za dolgove pred 15. februarjem 1935, obrestna mera 2%.

d Roditeljski sestanek so imeli tle dni v Djakovem. Izvolili so odposlanstvo, ki je odšlo v Belgrad v ministristvo s prošnjo, da se na ljudski šoli v Djakovu zopet nastavijo učiteljice-redovnice sv. Križa.

d Da se oskrbe potrebni kraji s dobro pitno vodo, je odobril ministristki svet 50 milijonov dinarjev. Bomo Slovenci dobili primeren delež?

d Posebno slovensko odposlanstvo se je mudilo v Belgradu in je opozorilo merodajne kroge na škodo, ki bi jo trpelo slovensko gospodarstvo, ako bi se šolske knjige monopolizirale (to je, samo država bi jih smela izdajati in prodajati).

Osebam, ki se se morejo zadostno krotiti, pa trpe vso teža na zaprtju in motnjah pri prebavi, združeni s pomanjkanjem teka, mudi večtedensko zdravljenje z naravno

Franz-Josefovo

grenko vodo zelo dobre uspeha. Uživa se dnevno 1 čaša Franz-Josefove grenke vode zjutraj na tešče ali zvečer preden greste k počitku.

Ogl. reg. 8. br. 30474/35.

d 300.000 Din so določili za izkopanje temeljev za novo bolnišnico v Zagrebu. Z delom prično takoj. Posnemajmo, saj so razmere v naši bolnišnici v Ljubljani še bolj pereče.

d Najvažnejše slovensko vprašanje. Radi prepovedanega izvoza lesa v Italijo je zlasti prizadeta Slovenija. Glasilo slovenskih trgovcev dokazuje vse to v daljšem uvodniku, ki ga zaključuje: Skratka vse, kar je sploh mogoče napraviti v korist našega lesnega gospodarstva, je treba napraviti in vsa slovenska javnost mora gledati na to, da se to tudi izvede, ali pa nas bo zadel gospodarski polom, da se bodo zamajali temelji vsega našega gospodarstva. Ni danes vprašanja, ki bi bilo za Slovenijo važnejše, kakor je vprašanje našega lesa. Zato pa temu vprašanju tudi prvo in

Poapnenje žil in starostna onemoglost ima svoj vzrok v pomanjkljivem kroženju krvi. Vseled tega je dolžnost čistiti prebavne organe, tako kakor moramo čistiti vsak stroj, če hočemo, da redno deluje.

In če nasto njo motnje, kakor pomanjkanje teka, nerazpoloženje, zgaga, motnje v jetrih, vranici in ledvicah, zaprtje — potni dobro prečistite telo s priznanim prvim PLANINKA-čajem BAHOVEC, ki je sestavljen večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč.

Zahtevajte v lekarnah izrecno PLANINKA-čaj BAHOVEC za 20 Din paket, ki vsebuje samo tedaj pravi PLANINKA-čaj, kadar je paket zaprt in plombiran ter nosi naslov:

Lekarna Mr. BAHOVEC, Ljubljana

Reg. 8. Br. 14312. 10. VII. 34.
in Reg. 8. br. 12996. 20. VII. 35.

največjo pozornost, da rešimo slovensko gospodarstvo in da ohranijo desetstični naših ljudi svoj kruh in zaslužek.

d Težke ugotovitve. V »Trg. listu« čitamo: od 1938 milijonov, ki jih je izdala država za nove železnice, je dobila Slovenija 90 milijonov ali 4,64%, od 2451 milijonov, ki jih je izdala država za ceste, mostove in poslopja, je dobila Slovenija 69 milijonov ali 2,8%. Od 55 milijonov, ki so bili izdani iz drž. sklada za javna dela, je dobila Slovenija 2,7 milijona ali 4,9%. Od 1157 milijonov Din, ki so namenjeni za javna dela po zadnji uredbi, pa je določenih za Slovenijo 69 milijonov ali ne celih 6%. Ta delež Slovenije pri javnih delih je tako majhen, da ne odgovarja niti številu njenega prebivalstva, še manj višini davkov, ki jih plačuje Slovenija. To zapostavljanje Slovenije pri javnih delih pa je zopet nov dokaz, kako naša državna finančna uprava slabo razume svoj posel. Zakaj Slovenija daje državi od 200 do 300 milijonov na leto več kakor pa od nje prejema.

d »Kulturna osvoboditev vasi«. Pokojnemu Marušičevemu listu »Glasu naroda« stara vez med vero in narodnostjo na Slovenskem ni bila po volji. Pisal je, da je kmet godrnjav suženj »mistične religioznosti«. Zato je treba naši vasi pomagati do kulturne osvoboditve. To se pravi: stranki dr. Marušiča, ki je brez vzroka razpustil vsa naša prosvetna društva, ni po volji vernost slovenskega kmeta. Te vernosti ga želi osvoboditi. In kdo bo izvršil to nalogo? To veliko delo, je pisal »Glas naroda«, bo opravilo društvo »Kmečkih fantov in deklet«. Izrgati mladino vplivu vere in duhovnika je torej namen teh društev. Isti namen so imeli nekdanji nemškutarji s svojim »Slajerem«, a jim delo ni uspelo. Zato tudi ni verjetno, da bi to veliko delo opravilo društvo kmečkih fantov in deklet.

d Podpisana je bila nova pogodba med poštnim ministristvom in d. d. Radio, po kateri se zgradi v Belgradu 100 kilovatov močna postaja, v Skoptju pa oddajna postaja z 10 kilovati. Sedanja belgrajska pa se prenese v Sarajevo. Kdaj pa bo okrepljena ljubljanska postaja?

d Posejilo za elektrifikacijo Dolenjske. Pokojniški zavod je dovolil Kranjskim deželnim elektrarnam posojilo 7 milijonov dinarjev, ki se bo uporabilo za elektrifikacijo Dolenjske, in sicer krajev: Novo mesto, Šmihel-Stopiče, St. Jernej, Brezice, Kostanjevica, Krško, Mirna, St. Rupert, Mirna peč, Mokronog. Trebnje, Sevnica in Leskovec. Polovico posojila bo izplačal Pokojniški zavod v letu 1936, polovico pa v letu 1937. Skupna so sedaj investirale Kranjske deželne elektrarne za elektrifikacijo okrog 40 milijonov, od katerih je posodil Pokojniški zavod okoli 30 milijonov. Prav je tako! Obubožana Dolenjska

je predvsem potrebna javne pomoči. Posebno skrb bo banovina morala posvetiti preskrbi velikih delov Dolenjske za zdravo pitno vodo, ki je še bolj potrebna kakor elektrika.

d Abesinee v Mariboru. Oni dan se je pripeljal z vlakom iz Avstrije 25 letni Abesinee Zulmah Sluno. Na afriški fronti je bil ranjen in padel v italijansko ujetništvo, kot podporočnik. V tržaški bolnišnici se je zdravil in od tam srečno pobegnil. Iz Maribora so Abesinca pripeljali v Belgrad, kjer bodo določili njegovo nadaljnjo usodo.

d 12.000 Din so odnesli tatovi neki celjaki prodajalki.

d Novi proračun mesta Maribora za leto 1936/37 znaša 56,136.024 Din. Pobirali bodo 40% doklade. Bremen torej niso zvišali.

d Kuluk. Gradbeni minister je podpisal uredbo o uporabljanju ljudskega dela na občinskih cestah namesto na banovinskih. Ta uredba določa, da se določene enote dela za graditev in vzdrževanje banovinskih cest po § 41 zakona o samoupravnih cestah za 1. 1935 in one enote, ki se morajo po tem predpisu določiti za leto 1936, uporabijo za graditev in vzdrževanje občinskih cest. Tozadavne odloke in sklope bodo izdajali pristojni bani. S pooblaščenimi odkupninami od uradništva po 7. odstavku § 33 zakona o samoupravnih cestah se bo postopalo po tem predpisu tudi v primeru, če bi se ljudsko delo uporabljalo samo na občinskih cestah. Poobrane odkupnine od ostalih obveznikov za banovinske ceste se bodo izročile banskim upravam.

d Za ureditev Save pri Litiji je določenih 250.000 Din.

d 60 meterske smučarske skakalnice otvorijo 28. decembra na Pokljaki pod Triglavom.

d Na 6 let ječe je bil obsojen bivši škofje-loški policaj, ker je nekega cigana tako pretepel, da je umrl.

d Zaradi poverbe 35.000 Din je bil obsojen na dve leti težke ječe in izgubo vseh državljskih pravic subotički odvetnik dr. Andrija Biro.

d Štiridesetletnica bo praznovala drugo leto ljubljanska bolnišnica. V 40 letih je dobila vsega 10 novih postelj in to je njena edina razširitev v štirih desetletjih. Leta 1896 je zavod sprejel 5448 bolnikov, lani pa 25.270, ali petkrat toliko. V bolnišnici je dvakrat toliko bolnikov, kakor bi jih smelo biti.

d Pet milijonov Din podpore je odobrila vlada ob povodnji prizadetemu prebivalstvu v vardarski banovini.

d 299 vagonov žita je ministristvo za socialno politiko pripravilo za prehrano prebivalstva vrhaske banovine (Bosna in Hercegovina).

V vsako hišo Domoljuba!

IZ DOMACE POLITIKE

d Ob izvolitvi dr. Beneša češkoslovaškim državnim predsednikom sta poslana tople čestitke tudi Nj. kr. Vis. knez-naměstnik Pavle in ministrski predsednik dr. Stojadinović.

d Ob izvolitvi dr. Beneša za državnega predsednika mu je poslal notranji minister dr. Korošec sledečo brzojavko: Prosim Vas, da k Vaši visoki izvolitvi za predsednika češkoslovaške republike blagovolite sprejeti moje najiskrenejše čestitke in želje, da bratška in zavezniška država pod Vašim vodstvom nadaljeva začeto delo za konsolidacijo mira in v korist Češkoslovaške in Jugoslavije.

d Iz narodne skupščine. Ker se bližajo božični prazniki, je večina poslancev odpotovala iz Beograda na svoje domove. V narodni skupščini trenutno zaseda samo odbor za proučevanje zakonskega osnutka novega trgovinskega zakona. Narodna skupščina se sestane v polovici januarja 1936. Na prvi seji narodne skupščine bo sporočeno, da je kraljevska vlada predložila narodni skupščini v pretres proračunski predlog za proračunsko leto 1936/37. Računa se, da bo proračun v plenumu narodne skupščine sprejet v začetku marca, kakor se bo pretresal še v senatu. Parlamentarne božične počitnice bodo poslanci, ki so člani kluba JaZ, izkoristili za prirejanje raznih sestankov v svojih okrajih.

d Posvetajejo se. Več dni so se posvetovali v Beogradu vodilni člani jugoslovanske radikalne zajednice Aca Stanojević, minister Mirko Komnenović, predsednik vlade dr. Stojadinović, minister dr. Spaho, minister dr. Behmen in minister dr. Korošec. Nekateri od teh, med njimi dr. Korošec so bili sprejeti tudi pri knezu-naměstniku Pavlu.

d Več sestankov z našim ministrskim predsednikom Stojadinovićem je imel v Beogradu turški zunanji minister Tefvik Ruždi bej. Časnikarji in je izjavil, da je njegov prihod v Beograd v zvezi z italijansko-abesinskim sporom, ki se bo obravnaval v Zenevi in ki zahteva od držav Balkanske zveze popolno vzajemnost. Jugoslavija in Turčija sta vedno za mir in skupno sodelovanje.

d Začasna občinska uprava s predsednikom Starcem Francem na čelu je imenovana za občine Leskovec pri Krškem. Dosedanja občinska uprava je razrešena dolžnosti.

d Še ena izpremenjena občinska meja. Notranji minister dr. Anton Korošec je podpisal uredbo o izločitvi Zagorčič v okraju Maribor-desni breg iz občine Markovci in priključitvi k občini Korošnica, ter uredbo o ustanovitvi občine Radvanje. Po tej uredbi se iz dosedanje občine Studenci izločijo kraji Gornje Radvanje, Spodnje Radvanje in Nova vas ter se iz njih osnuje nova občina Radvanje s sedežem v Spodnjem Radvanju.

d Naročilo komunističnega vodstva. Osrednji odbor komunistične stranke v Jugoslaviji, ki ima svoj sedež na Dunaju, je izdelal okrožnice, ki vsebujejo točna navodila za delo komunističnih agitatorjev za časa volitev. V teh okrožnicah so glavne smernice opisane v spodnjih točkah: 1. Opozicijski fronti je treba postaviti nasproti komunistično opozicijsko fronto pod vodstvom delavcev. 2. Med množicami je treba razširiti pojem o razrednem boju in o škodljivosti vseh buržujskih strank, kakor so radikali, demokrati, zemljedelci, HSS itd., za delavske interese. 3. Borba z vsemi silami, da se odtrga čim več skupin in posameznikov

Peter Križman:

Nocoj...

Nocoj nobena pesem ne izveni,
nocoj pa res nikomur ni mraz
in vsi imamo svetle oči,
Marija in Jezus sta pri nas.

Vso noč bi Mariji pesni peli
in gledali Jezusu v male oči,
oh, zdaj so še angeli k nam prišli,
vso noč bi v čudeže radi strmeli.

od drugih strank in se jih pritegne v vrste komunistov. Treba se je potruditi, da se vnesse čimvečji razdor v vodstvo opozicijskega bloka in v njegovo notranjost. 4. Opozicijski listi nasproti morati skupna komunistična lista. V slučaju, če režim onemogoči komunistom, da nastopajo pri volitvah, potem bo centralni komitej komunistične stranke sporočil organizacijam stališče stranke s soglasno spremenjenimi pogoji.

d V »Gorenje« čitamo: Kdor je za marksistični gospodarski program, kdor napada katoliške šole, kdor se poslužuje komunističnih fraz o »krščanskim kapitalizmi«, katerih nikjer ni, vsaj pri nas ne, ta naj gre, kamor spada, med katoliškimi vrstami ne bo delal več zgode. Nam je taka polemika zelo neljuba, mi je tudi nismo našeli, toda na napad nismo smeli molčati. Gospodom okrog »Delavske Pravice« in vodilnim krogom JSZ pa svetujemo tole: Če jim je res za dobrobit delavstva in za napredek krščanske socialne — ne pa socialistične — misli, potem naj izločijo iz svoje srede ljudi, katerim katoliška javnost ne more več zaupati, sicer mora priti do neizbežnih posledic.

d Tudi mačkovec se boje komunizma. Vodstvo bivše HSS posveča čimdalje večjo pozornost prvim zunanjim pojavom komunizma, ki je začel trkati tudi na vrata njihove stranke. Ze v nedeljo, dne 8. decembra, je na shodu v Veliki gorici dr. Pernar obširno govoril o komunizmu in o nesprejemljivosti njegovega sistema za kmetško gospodarstvo in vsak pristno narodno kulturo, še bolj pa se je pečal s tem vprašanjem na velikem shodu v Sv. Ivanu Zelenu, kjer je pred 25.000 poslušalci govoril o tej najnovejši struji, ki si povsod išče svojih pristašev. Razne fraze in parole tako imenovane »skupne fronte« je istovetil z znano komunistično parolo: »Proletarci vseh dežel, združite se!« Dejal je, da komunizem med kmeti propagirajo samo tisti, ki bi v »bodočih« komunah, osnovnih edinicah komunističnega kmetijskega gospodarstva, radi zasedli odborniška mesta in od tam vladali kakor nekdanj valpti. — Vse kaže, da je tudi vodstvo HSS izprevidelo, da se komunizem lahko prikrade v vsak javen organizem in da se bo treba pred to nevarnostjo v bodoče resno braniti.

d Občinske volitve v Zagorju se vrše 19. januarja.

NESREČE

d Ugenj je uničil žago posestnice Helene Fojkar v Spodnji Suši.

d Zgorela je viničarija posestnika Ivana Kocutarja v Laznici pri Mariboru.

d Hrbenico si je zlomil pri delu 40 letni kopač Prašnikar Anton v Zagorju.

d Na poledici je spodrsnila in si zlomila nogo Veber Štefanija, žena rudniškega paznika iz Zabukoveca.

d Skozi stekleno streho je padel 6 m globoko hlapec Marinšek v Ljubljani. Dobal je hude notranje poškodbe.

d Pri igranju je padla in si zlomila nogo Oprešnik Marta z Brezna pri Vitanju.

d Plaz ga je zasul. Rudarja A. iz Zagorja je podsulo pri delu v rudniku. Plaz, ki ga je zasul, mu je nalomil hrbtenico, in ko so tovariši rešili nesrečnika iz rova, so ga takoj prepeljali v bolnišnico v Ljubljano. Stanje ponesrečenca je nevarno.

d Dva prsta leve roke je odrezala cirkularka žagarju Alojziju Drefeniku v Mariboru.

d Veje so mu zarobile lobanje. V Plodernici v mariborski okolici se je zgodila nesreča, ki je zahtevala življenje 8 letnega otroka. Viničar Jakob Saletinger je podiral veliko, okrog 30 metrov visoko drevo, ki je stalo pred hišo. Pri delu mu je pomagal delavec Karel Kraner. Viničarjevi otroci so se zbrali pred hišo ter opazovali podiranje velikana, vsi radovedni, kako se bo drevo prevrnilo in kam bo padlo. Oče je v strahu, da se ne bi drevo podirilo po otrocih, nagnal mladino nazaj v hišo ter vsem strogo zabijal, da ne smejo iz nje. Vsi so ga ubogali, le 8 letni Tonček je šel skrivaj iz hiše pri zaanjihi vratih ter se splazil nato po 2 metra globokem kolovozu, ki vodi proti St. Petru, v bližino mesta, kjer so drevo podirali in se tam skril v opazovališče, ne sluteč, da gre v smrt. Z megocnim truščem in hreščenjem se je drevo podirilo in zagrmelo na zemljo. V tem trušču je zamrl smrtni krik malega Tončka, tako da ni nihče vedel, da se je zgodila nesreča. Oče je mislil, da je Tonček pri drugih otrocih v hiši. Ko pa je šel Kraner obsekavat vrh drevesa, je našel pod vejami fantka nezavestnega in vsega krvavega. Prenesi so ga v hišo, pa je že po preteku pol ure umrl. Veje drevesa so ga oplazile po glavi ter mu zdrobile lobanje.

d Razne nezgode. Posesnik Knez Ivan iz Šemnika je skladal drva, pri tem pa se mu je sklad drv sesul in ga pokopal pod seboj. Pri tem si je zlomil levo nogo. — Gostilničarja Praprotniku iz Zirovnice se je v kleti zvalil sod na nogo in mu jo zlomil. — Jeraj Anton, posestnikov sin iz Smlednika, pa se je polil z lincem vrele vode, tako, da je hudo opečen po nogah in trebuhu. — Lampret Albini iz Stične se je po nesreči ustrelil v prsa.

ZAHVALE

Podpisani pogorelec »Domoljubove« naročnik se pristrčno zahvaljujem za poslano podporo 1000 Din (en tisoč dinarjev), ker mi je 25. nov. letos pogorela stanovanjska hiša. Obljubljam, da bom ostal zvest naročnik Vašega tednika in se bom potrudil, da Vam pridobim vsaj par novih naročnikov in poslal Vam bom imena tistih, ki doslej še niso Vaši naročniki v našem kraju.

Benetek 65, župnija Cezanjevci pri Ljutomeru dne 15. dec. 1935.

Ferdinand Bogša, l. r.

★

Podpisana Kristina Nahtigal, Veliki Cirknik 44, potrjujem, da sem prejela od uprave »Domoljubac« 1000 Din podpore, ker mi je pogorela hiša. — Ko se prav pristrčno zahvaljujem našemu najboljšemu katoliškemu tedniku, priporočam vsem, da se naroče na »Domoljubac« in ga pravočasno plačajo.

Št. Rupert na Dol, dne 16. dec. 1935.

Kristina Nahtigal, l. r.

PODOMOVINI

Adam, kje si?

(D. M. v Polju)

Pretekli teden so bile pri nas duhovne vaje, ki jih je vodil vseučiliški profesor g. dr. Ehrlich. Udeležba je bila prilična. Večina fantov ni prišla. Adam, kje si? — V nekih mešarskih krogih je precej razburjenja, ker naš Auer prodaja izvrstno govedino po 5 Din za kilogram. Grozljivo, da mu bodo že pokazali. Kdo bo komu pokazal, bomo pa šele videli. — Nekemu kmetu v naši fari je ponujal mesar za kravo 300 Din. Gospodar jo je zaklal doma. Kožo je prodal za 280 Din. meso pa po 4 Din kg in je tako dobil za kravo še enkrat več, kot je ponujal mesar.

Za dober tisk

(Ribno pri Bledu)

Letos so knjige Družbe sv. Mohorja zelo lepe. Koledar je prvovrsten. Pri nas je 94 udov. Tudi »Domoljub« in drugi dobri časopisi so v fari zelo razširjeni. Upamo, da bodo naročniki »Domoljuba« ostali zvesti tudi v novem letu. Uredništvo bo gotovo tako uvidelo, da bo »Domoljub«, največje Krekovo zapuščino, pridelilo tako, da bo ustrezal izobrazbi in kršč. vzgoji slovenskega ljudstva, oziroma se tudi na hudo denarno tiskovno.

Neprijetni gostje

(Groblje pri St. Jerneju)

Tudi nas na Dolenjskem tarejo razne nadloge, ki bi se pa nekatere dale omejiti. Posebej omenim cigane. Kolika je ta nadloga za nas, to le mi vemo, ki vsak dan tipno zaradi te nadloge. Večkrat se jih pripelje v našo vas po dva, tri vozeve, večinoma s štirimi konji in še več pri enem vozu. Kdo vse to redi, konje in cigane zraven, kakor kmetje! Ali smo dolžni, ali zmoremo vse to, ki nas zaradi suhe tare skrbi, kako bomo preživeli sebe in svoje živino. Pride na enkrat po štiri ali pet oseb, pa se pripeti, da je pri hiši ena sama oseba doma, večinoma gospodinja, katero nadlegujejo od vse strani, vsak zase in niso nikdar zadovoljni.

z miloščino. Nekaj jih pa zraven in po okolici ogleduje, kje bo mogoče kaj zmagati. Ponoči pa kradejo kar morejo odnesti. Pregovor pravi, da mora vsak človek delati, če hoče živeti. Ali ni oblasti, ki bi nas te nadloge rešila?

Novice

(Ambrus)

V nedeljo, 15. dec., smo imeli shod JRZ. Govorila sta g. dr. Kulovec in g. Demetriji Veblo o stranki in drugih vprašanjih. Udeležba je bila obilna. Dvorana je bila natlačena polna poslušalcev, ki so napeto poslušali in odobravalni izvajanja govornikov. Tudi tisti, ki so čutili nekatere simpatije do Mačka, so dobili dovolj pojasnil, če si jih hočejo vzeti k srcu. Tudi tisti, ki hočejo sedanje težje razmere valiti na sedanjo vlado in stranko, so dobili dovolj lekcije. Da obstojajo še pogodbe, ki jih je sklenila prejšnja Jevtičeva vlada in niso jih odgovornost tisti, ki so trobili v njegov rog. Sicer se pa lahko ponudi tisti, ki zna in more to spremeniti na boljše, pri ministrskem predsedniku za ministra, pa naj zadevo reši, kar bo nam vsem prav. Kritizirati in zabavljati je lahko, resno in pametno delati je pa težje. Shod je svoj namen popolnoma dosegel. — Popoldne ob 3 je pa pridelilo Katol. prosvetno društvo igro: »Dve materici. Udeležba je bila pičla zaradi shoda, ki je trajal do dveh. Zato se bo igra ponovila na Stefanji dan popoldne ob 3. Igra je lepa, igralko so se dobro živlele vanjo tako da privabi gledalca kar solze v oči. Vsi prijatelji katoliške prosvete iskreno vabljeni.

Iz našega društva

(Žužemberk)

Naše Prosvetno društvo je 24. novembra slovesno praznovalo »vstajanja dana«. Na predvečer so naši godbeniki ob razkošni razsvetljavi priredili pred cerkvijo cel koncert izbranih pesmi, ki je privabil k fari številne poslušalce. Najlepše pa je bilo v nedeljo zjutraj, ko je bila vsa masa za vse žive in ruine člane Prosv. društva, med katero je bilo skupno 50 obha-

jilo. Izredno veliko člaov in članic je pristopilo k obhajilni mizi in tako na najlepši način manifestiralo svoje prepričanje. — Popoldne je bila slavnostna prireditev v dvorani Pevski zbor je dovršeno zapel nekaj primerne pesmi. Prigodno deklamacijo »Vstati je čas je podal Jože Škrbe s toliko ognjevitostjo, da je vzbudil pri občinstvu, ki je dvorano napolnilo, vihar navdušenja. Po primernem govoru s igralci težko igro »Srenja« skrbno izvedli v splošno zadovoljstvo. — Zda delamo naprej? Z resnim izobraževalnim delom in s poštenim razvedrilom, s predavanji in igranjem, s petjem in godbo si krajšamo dolge zimске večere. V svoj krog pa vabimo vse, ki pošteno in katoliško mislijo in čutijo.

Časopis in drugo.

(Rateče pri Škofji Loki.)

Bliza se novo leto. Treba bo obnoviti naročnino na naše časopise. Vemo, kako je trda za denar, vendar ne zaprimo vrata katoliškim časopisom. Zavedajmo se važnosti tiska, potem nam ne bo nobena žrtev preteška. — Segajmo pridno tudi po nedeljskem »Slovenecu«, ki ga raznašajo kolporterji. Saj vemo, da je »Slovenec« najboljši urejeni dnevnik in nam za mal denar nudi mnogo poučnega in zdravega čtiva. — Ljudska knjižnica v katoliškem domu je odprta vsako nedeljo od 9 do 11 dopoldan. Le pridno jo obiskujemo. — Zadnje predavanje o misijonih je bilo dokaz, da se tudi naše ljudstvo zanima za poučna predavanja. Zelim, da bi tudi v prihodnje društvo pridelilo še kako aktualno predavanje pod vodstvom strokovnjaka.

Cestna dela.

(Metlika.)

Dne 16. decembra je bil v vasi Krmačina komisijski ogled zaradi ogromne mase vode, ki se je nabrala sredi vasi tik vask kapelice ob banovinski cesti. Novi cestni odbor je sklenil postaviti ob cesti betonski zid. Vodo bodo izžrpali in poskusili najti naravni požiralnik, kamor je včasih voda tekla in ki se je zdaj gotovo le zamašil. Mi bi želeli le to, da bi pri vožnji gradiva dali zaslužiti predvsem domačim vaščanom, ker je ta vas oddaljena in prometa in nimajo ljudje nikakega zaslužka. Letos so veliko trpeli vsled pozebe in vsled suše.

n Šmartno pri Litiji. Na Stefanovo ob 3 popoldne bo v društvenem domu narodna božična igra »Logarjeva sinova«. Pridite!

T. Jeske-Choiński:

Ugašajoče solnce

(Prevedel Vinko Lovšin.)

(Nadaljevanje)

Mark se je ozrl okrog sebe in ko se je prepričal, da jima nihče ne prisluškuje, ga je šepetaje vprašal: »In Germanka?«

»Je že dobro skrita.«

»Ali si gotov?«

»Popolnoma gotov.«

»Drugo, kar moraš storiti, je to, da boš z mestnim prefektom v kvakanju zaigral murinjsko vazo. Vem namreč, da mu je zelo všeč.«

Fabij je skremžil obraz. »Tako vazo!... To je vendar premoženje!«

»Ali ti ni tvoja koža še dragocenejša?... V nekaj dneh napravim jaz pojedino, katere se bo udeležila tudi Lidija, in na kateri bi se ti seznanil. To je edina priložnost, da prideš skupaj z mestnim prefektom. Tedaj boš moral kockanje namenoma v svojo škodo obrniti. K mestnim stražam in tajnim agentom pa pošli premetenega sužnja in ne štedi z denarjem.«

Fabij je sedaj stopil tik k Marku in mežikajoč z očmi, šepetal: »Ali ne bi bilo boljše tega Germana...? Končal je stavek z gibom, ki je bil podoben sunku.

Mark je stopil za cel korak nazaj. Zopet se je vzbudil v njem gnus do brezobzirnega trgovca z volčjimi zobmi in mačjimi očmi.

»O tem pa vprašaj grške sužnje za svet,« je odgovoril Mark hladno. »Ti razumejo vse, tudi z bodali ravnati. Na svidenje! Jaz grem nazaj v gledališče.«

»Norec! je zagodel Fabij za njim.

Na odru se je odigrala stava treh boginj, Minerve, Junone in Venera za zlato

jabolko, nagrado za lepoto in sicer na način, ki je izzval besno odobravanje gledalcev. Vrste zakrpanih in strganjih tog so kar divjale od zadovoljstva, vrste škrlatno oblečenih pa, ki so imele svoje sedeže bližje odra, so se poželjivo smejale.

Publij in Servij sta istočasno vstala.

»Ali greva?« je vprašal tribun.

»Nočem videti nadaljevanja,« je odgovoril prefekt.

Ko sta zapustila gledališče, sta šla počez prazno Martovo polje.

Publij je prvi izpregovoril: »Zdi se mi, da nisi navdušen za naše zabave.«

»Sele zdaj razumem one gizdaline, ki nam jih Rim pošilja v legije, one po dišavah in mazilih dišeče tribune in v evetu življenja izmозgane legate,« je odgovoril Servij. »Tudi razumem sedaj, zakaj je moral Avidij Kasij v zadnji vojski vojaško disciplino obnoviti z mečem in križem. Nobene vojske, ki bi bila iz samih sinov Rima, ne bi rad peljal v bitko.«

»In vendar so take vojske zlomile moč orijenta,« je ugovarjal iz Publijevih ust ponosni Rimljan.

Servij je zaničljivo mahnil z roko.

»O, orijent! V vzhodnih deželah hodijo moški v mehkih ženskih oblekah. Sploh pa tri četrtine legijonarjev niso več potomci naše krvi.«

Publij ni ugovarjal. Vedel je, da pozna German vojaške razmere ravno tako dobro, kot on sam. Vendar je bolelo Rimljana dejstvo, da barbar tako dobro pozna razmere.

»Dolgotrajni mir za vlade Antoninov je vojaško disciplino malo zrahljal,« je dostavil; »naj samo nastopijo resni časi, takoj bomo zablesteli v stari rimski izkušnosti.«

* poganske boginje: tekma za lepoto.

Doslej nas ni še nihče presegel ne v vojskovanju, ne v državnstvu.«

German je molčal. Iznebiti se ni mogel temnih misli, kajti njegovo čelo se je vedno zubanilo.

Ze sta se bližala široki cesti, ko ju je prehitela zaprta nosilnica, čije nosilci so tekli.

Po južini pojdem k tajnim stražarjem,« je rekel Servij. »Rad bi namreč videl kmalu uradni cilj svoje navzočnosti v Rimu, da se potem hitro vrnem čez Alpe v taborišče.«

»In ako Tusnelde ne najdeš?«

»Teday mi ostane samo žalostna dolžnost: osveta.«

»Naj ti bogovi pomagajo.«

»Morda oni iz gledališča?« se je norčeval Servij in zaničljivo smejal.

»Naj Had* požre podle Grke!« je klet Publij. »Propadanje nruvnosti v Rimu je njihovo delo.«

»Naj bo kakor hoče; toda ne razumem, kako morejo ljudje, ki jima ugajajo Parisove pantomime darovati bogovom v templjih. Za mojo barbarsko dušo je taka hinavščina nepojmljiva. Ko bi bil jaz Rimljan, bi ali dal podreti vse tempelje Venera, Junone in Minerve, ali pa bi dal križati pisatelja teh stvari in histrijone. Ali niso bili tudi duhovniki v gledališču?«

»Zale.«

»To je čudna vrsta božjih služabnikov, ki ploskajo Parisu. Kako boš torej delal odgovorne samo Grke za propad nruvnosti? Ali more ljudstvo verjeti naukom takih svečnikov?«

In zopet ni Publij nič ugovarjal, čeprav so ga Germanove besede v živo zadele.

* Pekel.

RAZGLED PO SVETU

Abesinsko-italijanska vojna

Ze zadnje smo povedali, da sta francoski zunanji minister Laval in angleški zunanji minister Hor pripravila neke mirovne pogoje, po katerih bi Italija dobila skoraj pol Abesinije. Te predloge sta omenjena državnik poslala v Italijo in Abesinijo, pa tudi Zvezi narodov v Ženevo. Prvi trenutek je izgledalo, da sta s predlogi soglasni tako francoska kakor angleška vlada. Abesinski cesar je predloge takoj odločno zavrnil, v Rimu pa so v začetku samo pomišljali, kaj in kako bi, nato so izjavili, da so proti predlogom.

Ko je svoj zvezel za francosko-angleški mirovni predlog, se je temu odločno uprl. Pod vtisom javnega mnenja so tako v Angliji kakor v Franciji vladni krogi izpremenili svoje mnenje, čigar prva posledica je bil odstop angleškega zunanjega ministra Hora, ki mu bo na tej poti bržkone kaj kmalu sledil tudi francoski Laval. Vse je torej prekrenjeno in stojimo — kakor se je izrazil Laval — ravno tam, kjer smo bili pred pol leta.

Bojišče je oživele, zlasti na severni fronti. Krvavi tridnevni boji so bili te dni ob reki Takkaze, severozapadno od Adue, kjer so se morali Italijani usmakniti z velikimi izgubami. Abesinske čete so predrle italijansko fronto kar na dveh krajih. Italijansko poročilo priznava to pot prvič večje izgube v lastnih vrstah. Italijanski listi pišejo, da je padlo 20 italijanskih podoficirjev, 48 eritrejskih podoficirjev in 127 navadnih askarov. Mnogo italijanskih častnikov in vojakov pa je ranjenih.

Težek poraz so doživeli Italijani tudi na

južnem bojišču. Maršal Badoglio je poslal Grazianiju celo divizijo v okrepitev, naka je ta začel z ofenzivo. Podprti od letal in tankov so Italijani prodirali proti Negeliju. Njih artilerija je etiopske (abesinske) postojanke čisto razrušila. Ko so prišli italijanski tanki skozi te razrušene postojanke, niso videli nobenega Etiopca ter dali zato znak italijanski pehoti, da ni sovražnika. Komaj pa je pehota prodrla naprej, so se Abesinci pokazali od vseh strani in v boju na nož pobili skoraj vse vojake. Samo nekaj sto Somalijcev, ki so takoj v začetku boja prestopili k Etiopcem, se je rešilo. Etiopci so zaplenili 13 oklopnih avtomobilov, sestrelili eno bombno letalo in zaplenili veliko število strojne orja in municije. Grazianijeva ofenziva je bila s tem ustavljena.

Vse kaže, da pride v Afriki ravno za božične praznike do velikih, morda celo odločilnih bojev.

ŠPANIJA

s Novo špansko vlado je sestavil po dolgotrajnih pogajanjih Porcisa Valladores, ki ne pripada nobeni stranki. Poleg neodvisnih so v novi vladi liberalni demokratje, naprednjaki in radikali. Gila Roblessa, voditelja najmočnejše katoliške stranke, ni v vladi, kar znači, da ta vlada ne bo trajna in bodo kmalu volitve.

Grški parlament je razpuščen. Nove volitve bodo 26. januarja.

DROBNE NOVICE

Uporabo čaja se propovedali v nemških bolnišnicah.

80 angleških bojnih ladij je stranih v Aleksandriji.

Za 10 do 35 odstotkov je italijanska vlada povišala cene za železniški in avtomobilski promet.

Na avdebo splošno, enake in tajne volilne pravice je pristala egiptvska vlada.

Svetovno prvenstvo v šahu si je priboril Nizozemec Euwe.

BANKA BARUCH

11, Rue Aubcr, Paris (9^e)

Odpremija denar v tujostavilo najhitreje in po najboljšem cenovnem kurzu. Vsi vae bančne poste najkulantneje.

Poslani uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše tekoče računa. BELGIJA: 26, 2004-04 Bruxelles. FRANCJA: 26, 1117-26 Paris. HOLANDIJA: 26, 1190-01 Ned. Dienst. LUKSEMBURG: 26, 1007 Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček, nakaznice.

Za švicarskega državnega predsednika je izvoljen Mayer; vlado sestavljajo štiri meščanske stranke.

300 oklopnih avtomobilov in mnogo tankov že imajo Abesinci na južni fronti.

10.000 Židov, večinoma iz Nemčije, se je veslilo v Palestino letos v oktobru in novembru.

Uvedbo smrtne kazni predlaga braziljska vlada zaradi zadnje komunistične revolucije.

Posar je izbruhnil v vrelcih nafte v okoliščini Vaznesenskoga v sovjetski Rusiji.

Za češkoslovaškega državnega predsednika je izvoljen dosednji zunanji minister dr. Beneš.

»V resnici,« je rekel potrto, »mnogo se je poslabšalo v Rimu ocarjeval. Potrebni bi bili kakšne šile, kakšne nesreče, ki bi nas tepla in zopet pripeljale k oltarjem bogov.«

»Dvomim, da bi se kdaj ta Rim, ki sem ga danes videl v gledišču, pred olimpijskimi bogovi zaupno in ponižno uklonil. Ne govorim tu kot German, ampak kot rimski vitez in prefekt, vzgojen od naših vzgojiteljev in filozofov. Mislim sem, da mi bo modrost najbolj izobraženega naroda nadomestila pripovedke mojega rodu; danes vem samo toliko, da sem se naučil naše bogove prezirati, a ne vaših ljubiti. Niti vaši niti naši bogovi niso pravi, ker ne vabujajo nobenega strahu in nobenega spoštovanja več.«

»Ti govoriš kot kristjan,« je pripomnil Publij.

»Ja zgovorim kot vsi, ki so dobili svojo vzgojo iz vaših knjig, kol in gledač. Govorim kot vaša izobražena našega časa, kot ti, kadar si sama.«

»Kljub temu, da obsojas naša gledišča in darjane pred vsako bitko.«

»Jaz obsojam naša gledišča, ker mi je zopne vaško bogokletstvo. Darujem pa ne vašim bogovom, pa tudi ne našim, ampak onim nepoznanim, katerih ne vidim, pa jih vedno čutim okrog sebe, kadar leta smrt nad glavami moje konjenice.«

»Ti v resnici verjameš na one nepoznane bogove, Servij?«

»Ti še vprašaš? Ti, vojak, ki si tolikrat na bojiščih opazil resnične slutnje in svatrina znamenja? Ti, ki se vržeš v bojni metel, vedno z zavestjo, da se vrneš iz njega nepoškodovan? Nekdo ti je to povedal, ki je povsod in ki prebiva tudi v tvojih prsih. Ako kak smeken retor ali filozof, ki ni nikdar slišal glasu smrti, ki ni bil nikdar pripravljen, pustiti svojo življenje v evetu nujnosti, ki ni nikdar premišljeval nagnenja nad

kupom marličev, katere je osvetljevala mesečina... ako tak siromak, ki se čuti varnega pod zaščito mestne straže in oblasti, na mestnih ulicah prešerno zaničuje bogove, tedaj se niš ne čudim; vojak pa sima pravice sramoti bogov, ker v težkih trenutkih čuti nepoznane moči poleg sebe. Ali se še spomniš one moči pred bitko v Panoniji?«

»Spominjam se je...« je zamrmral Publij. »Naj nam pomaga Genij našega domačega ognjišča, sveti ogenj Veste,« je pristavil čez nekaj časa zelo tiho, »in tvoji... nepoznani bogovi!«

Ko sta zavila v vrtno ulico, sta našletela oba moža na isto nosilnico, katere ju je prehitela že na Martovem polju. Sedaj se je razgrnila zavesa.

»Pozdrav neprijaznemu sosedu in sorodniku,« se je oglasila Tulija in nosilnica se je ustavila.

Tribun je pristopil.

»Nujne zadeve mojega gosta...« je pokazal na svojega prijatelja prefekta, ki je tudi pristopil k nosilnici, »so me zadržale, da nisem mogel držati svoje besede, da se ti danes poklonim,« se je opravičeval Publij in pozdravljaj lepo vdovo. »Prihajam iz gledišča, kjer sva dal svojih opravkov izvršila.«

Tulija je stopila iz nosilnice.

»Vidim,« z vojaški je treba tako postopati, kakor oni ravna jo s svojimi sovražniki. Vidva sta moja ujetnika in ukazujem vama, da se poslužita obeda pri meni.«

»Tako ljubeznivemu napadu se podvrže vsak vojak brez obotavljanja,« je odvrnil Publij in se priklonil.

»In tudi barbari se ne bojujejo z ženskimi spoloma,« je pristavil vljudno Servij.

»Večkrat so pa od žensk izzavani se je pomenljivo nasmehnila Tulija. »Opazila sem

pri današnji predstavi, da sta se tudi vidva dolgočasila.«

»Ti torej tudi prihajaš iz gledišča?« je vprašal Publij.

»Nisem imela nobenega veselja več gledati in poslušati ostrednih stvari. Ne razmem, kako morejo ugajati vedna verolomstva in zaničevanje bogov. Daleč se bomo še oddaljili od uravne strogosti naših prednikov, ako se bomo tako navduševali za grško gnulobo. Vsaki materi, ki polje svoje hčere k Marulovi predstavi, bi moral cenzor vzeti pravico nositi bela oblačila; takim pristojna pisana obleka vlačuge. Večkrat obide človeka skunjanja, da bi se pritožil, ko so na prestolu dobrodušni Antonini namesto strogih Klavdijev in Flavijev.«

Publij je z nezaušnjostjo poslušal. Tulija tako govoril. Poznal je od prej lepo sorodnico, ko je bila še prokonzulova žena; vedel je, da je le preveč navezana na gledišče in grško literaturo in da je moral ststri Kornelij polegivo svojih pristav prodati, da ustreže njenim željam. Toda Tulijin obraz ni kazal nič neodkritosrčnega. Morda ji je vdovski stan prinesel tako spremembo miljenja?

Z očarljivim nasmehom je plemkinja po novila svoje povabilo, ko je prišla s svojimi gosti pred svojo hišo. Tu jih je spremlila v atrij, potem pa se je oprostila:

»Oprostita, da vaju za par trenutkov pustim sama; tudi take malenkosti kot je obod, potrebujejo domače gospodinjje. Medtem vama bom poslala Mucio.«

Publij se je na tistem vedno bolj čutil Tuliji. Tulija se počela z gospodinjstskimi zadevami. Ona, ki ni nikdar vedela, kaj bo prišlo na mizo, prepričana, da je sielski kuhar mojster v svoji stroki, ki je znal lepše prirejati kot ona sama.

B-ski:

Ob dvajsetletnici svetovne morije

(Konec.)

Dolgo je bilo moje neprostoovoljno potovanje. Dne 26. julija 1914 sem se bil s popoldanskim vlakom odpeljal iz Bohinjske Bistrice v Ljubljano. Od tistega dne pa do 15. novembra 1918 nisem več videl ne Bohinjske Bistrice, ne svoje družine.

Samo 36 ur sem bil na fronti; od 31. avgusta 1914 dalje pa v ruskem ujetništvu.

Videl sem velik del Galicije, rusko Ukrajino, zelo mnogo lepih rusko-evropskih in sibirskih mest, celo vrsto velikih ruskih rek, od katerih naj omenim le Dneper, Dnjeper, Volga, občudoval sem Ural, vozil sem se skozi nepregledne sibirskie planjave tja do Marijinska ob sibirski železnici. Po reki Ob sem jadral od Novega Nikolajevskega s parobrodom do Bistrega Isloka in nato brzel s sankami v Bijak, od koder sem opazoval pol leta veličastne Alajske gore, ki leže na meji med Sibirijo in Mongolijo. Preizkušal sem skoraj dve leti dobro in usmiljeno srce Sibirijakov in Sibirijakinj in se obenem do dobra prepričal, da bodo kruta in sleparska vojaška in civilna uprava in neznosno brezpravje kmala in delavca, prejalistej pogladi Rusijo boljše-vikom v narobe.

Sredi aprila 1916 sem se odpeljal iz Sibirije na jug Rusije. V Berdjanskem okraju sem služil kot delavec pri nemškem in ruskem kmetu, bil za blazpa pri židovskem mesnem dobavitelju in končno za nadziralca desetih vojnih ujetnikov »s pravimi feldveblarji« pri molokanskem inužu. V Berdjansku ob Azovskem morju sem nato kot nastavljenec ukrajine uprave spoznal rusko meščansko življenje, doživel boljševiski preobrat in njegovo zmago in njegov poraz ter opazoval avstro-germansko zasedbo Ukrajine.

Nekaj dni pred koncem vojne sem krenil iz Aleksandrovska v Nikolop od Dnepru, kjer sem opravljal pri »Etappenkomandir« službo tolnača ruskega jezika. Iz Nikolopa sem se odpeljal naokrog na poljsko Varšavo, od tam čez Dunaj in Maribor domov na Bohinjsko Bistrico.

V ujetništvo in nazaj sem prevozil do 15.000 kilometrov, morda še več, in to brezplačno. Ob tej priliki mi prihaja na misel dopisnika, ki mi je je poslal v Sibirijo moj bivši izvrstni ukrajni

šolski nadzornik g. Ljudevit Stiasny. Vračajoč mi pozdrave, je napisal: »Daleč ste, a imejte zavest, da boste mnogo zanimivega videli.« No, to se je tudi zgodilo. »Domoljubovci« čitatelji so v zadnjih mesecih leta 1934 in vse leto 1935 lahko čitali, kje se mibil skoraj vso svetovno vojno, in kaj sem doživel. Naj mi oprostite, če sem bil včasih morda dolgočasen, ali pa sem premalo upošteval slovensko slovno in pravopis. Večkrat močno zaposlen, sem iz dnevnika kar metal stavke na papir in tako se je čisto zgodilo, da je »morijac« močno dišala po vseh jezikih, samo po blagoslami slovenščini najmanj.

Tudi to bi rad povedal: Ujetništvo je opravil vsak po svoje. Nekaterim je bilo v Rusiji boljše, mnogim, zelo mnogim pa gotovo hujše kot meni. Kar sem napisal, ni, kot menda nekateri domnevajo, plod fantazije, ampak je vse resnično doživljanje in v dnevniku napisano. Še več! Mnogokrat sem moral to leto vzeti vso fantazijo tako rekoč v oblasi, da nisem vsega povedal, kar se je res zgodilo. Vzrokov za to početje mi menda ni potreba navajati.

Ce mi Bog zdravje da, in če gospodu uredniku včas, se bom tudi v prihodnjem letu v »Domoljubu« tupatam oglasil s kakšno predvajo in povojno sličico. Upam, da ne bo nič manj zanimiva, kot so bili, vsaj domikljam si to, v celoti moji spomini ob dvajsetletnici svetovne morije.

Na koncu pa še to: S kolodvoru na Bohinjski Bistrici sem jo mahnil po bližnji proti šoli. Najprej sem srečal farno cerkev in ne morem povedati, s kakšnim čuvtvom globoke hvalečnosti sem se zahvalil v kratki molitvi Bogu in Materi božji za srečen povratek.

Ko sem vstopil v šolsko kuhinjo, je imela — kakor sem v začetku teh spominov povedal — žena ravno opravka s prašičkom, ki so ga bili zaklali ta dan. Majhna je bila živalca, a bila je. Saj še za ljudi ni bilo živeča. Kmalu me je prišla pogledat tudi tovaršica in moja namestnica pri vodstvu bistriške šole, gđ. Franica Zemljanova. Kot priznana izvrstna kuharica je vzela vse potrebno v roke, da v družbi s presenečeno ženo pripravi dostojno večerjo popotniku, ki se je po dolgih letih skrbil in nevarnosti z božjo pomočjo zopet srečno vrnil k domačemu ognjišču. Zdelo se mi je vse tako slovesno, kakor tedaj, kadar ženin pride v hišo in poprosi za roko neveste.

Vsem čitateljem »Domoljuba«, zlasti vsem »frontarjem« in ujetniškim tovaršim v domovini in tujini prav vsele božične praznike in blagoslovljeno novo leto!

Z vsako besedo se je bolj razgrevala. Pri zadnjih besedah je ostro motrila tribuna; ko pa se je njegov zamaknjeni pogled srečal z njenim, je zopet povesila v zadregi svojo glavo.

Pogovora ni bilo mogoče nadaljevati, ker je vstopila gospodinja.

»Ukazala sem pogrniti na dvorišču, ker je danes tako lepo zunaj,« je rekla Tulija in peljala svoje goste po ozkem hodniku k pogrnjeni mizi.

»Tako, tu je svetlo in zeleno. Ze naprej prosim oprostita, da sta morala čakati. Vzemita za dobro, kar sem mogla v hiši ravno dobiti, ker sem prav za prav nepraviljena.«

Samo dva sužnja sta nosila skleda in bile so tako priproste jedi, da sta bila celo legijonarja, dasi nista v taboru pozaala posebno dobre kuhinje, presenečena nad njimi. Cela južina je obstojala iz ostrig, pečenih rib, kruha, sadja in novega albanskega vina. Tulija je izlila iz svoje skodelice, predno je je nesla k ustim nekaj kapljice na tla, v dar nižnjim bogovom.

»Znaga, ki so jo naše legije odnesle nad vzhodnimi narodi,« je začela smehljaje in se obrnila k Publiju, »bo dala našemu hrabremu tribunu možnost, da dalje časa odpočije v glavnem mestu, s čimer bodo Rimljanke zelo zadovoljne.«

»Lepe in fine Rimljanke ne bodo imele s tako nerodnimi vojaki, kot sem jaz, nobene veselja.« je odvrnil Publiju. »V taboru sem popolnoma pozabil gladko in lepo govorjenje, oliko in nastope.«

»Vljudnost in gibčnost pridejo pri možu zopet z ljubeznijo in Publiju Kvintiliju zasluži oboževanje Rimljanek. Danes je vedno manj patricijev tvojega kova ... Ne dvomim, da se bo tudi hrabri prefekt dal časa prav

Težka zimska hrana

in premalo gibanja so v zimskem času čisto vzrok slabe prebave želodca, čestih omotice, zaprtosti in nerednega črevesnega delovanja. Stare bolezni se vsled mraza zopet izraziteje pojavijo: hemoroidi, motnje v želodcu, zaprtje, zastrupljenje, črevesna obolenja, splošno in prehitro debeljenje, glavobol, nespečnost, napetost telesa ter omotica. Posebno zrelejšje in starejše osebe so tem nadlogam podvržene. »Planinka« čaj — Bahovec čisti ter tako deluje blagodejno na vse telo in na Vaše splošno zdravstveno stanje. Zahtevajte v apotekah in drogerijah izrečno le »Planinka« čaj — Bahovec, ki se ne prodaja odprto, temveč le v zaprtih in plombiranih zavitkih po Dinar 20.— in z napisom proizvajalca: Apoteka Mr.

Bahovec, Ljubljana.

S. br. 26030/18. XI. 35.

Kdor bi rad poznal tuje dežele in življenje po njih, kakor ga od blizu gledajo stotisiči slovenskih izseljencev, kdor bi rad poznal življenje, mišljenje, načrte, upe, veselje, uspehe, skrbi, razočaranja, trpljenje slovenskih izseljencev, razkopanih po vsem širnem svetu, naj si naroči slovenski izseljenski tednik, revijo

„Duhovno življenje“

ki že tretje leto izhaja v Buenos Airesu, Republika Argentini, in ima svoje dopisnike in izdelavce med slovenskimi izseljenci vsega sveta, posebno odlično pa seznanja svoje čitatelje z razmerami v Argentini, deželi velike bodočnosti. Tedensko 32 strani. Letno dve debeli veleznanimi knjigi. Letna naročnina 70 Din, ki jih na naš račun nakažite Zadržni gospodarski banki v Ljubljani.

Uprava »Duhovnega življenja«
Avalos 250

V vsako hišo »Domoljuba«!

zadovoljnega čutil v družbi Rimljanek. Z zadnjimi besedami se je obrnila k Serviju.

German je pretrgal svoj dosedanj mlak. »Samo ena Kornelija in en Kvintilij sprijaznijo barbara s tisoči onih, ki so Parisa obsipale s cvetjem.«

»Nič se ne čudim, da ne more ugajati naše gledališče nedolžnim očem sinov Germanije. V vaših gozdovih pravijo, da se od časa zgodovinarja Tacita ni nič izpremenilo; in iz njegovih knjig vemo, da je zvestoba pri vas nekaj svetlega.«

Pri teh besedah je v Tulijinih očeh za trenotek tako zaničljivo zablistelo, da je samo Publiju opazil, ki je opazoval vsako kretnjo prokonzulove vdove.

»Da, barbare,« je odgovoril Servij, »so še tako neolikani, da verjumejo na svetost pri-sege, pogodbe, zakona in še mnoge druge bajke.«

»Opazujem, da se hrabri prefekt ni od Rimljanov naučil vihteti samo meča, ampak boriti se tudi z jezikom.«

»Res, vaši slovničarji, retorji in filozofi so bili moji vzgojitelji v mladosti.«

»In imeli so hvaležnega učence!«

»Oni sami so bili zve drugačnega mnenja. Često so se pritoževali pred mojim očedom, da ne odobravam njihove modrosti. Trdovratna narava barbara ni cenila prisiljenega zofističnega besedičenja in retorskih fraz.«

»A vendar se jih je popolnoma privadila se je smejala Tulija. »Kada bi vedela, ali zna ta trdovratna narava ceniti vročo ljubezen Rimljanek. Marsikatero črne oči so počivale danes v gledališču na ljubeznivi prikazni slavnega konjeniškega prefekta.«

»V tej zadevi ne bom mogel pokazati svojih zmognosti, ker nisem več svoboden,« je odgovoril Servij.

In to naj bi...

V sobo je stopila Mucija in pozdravila gosta s prijaznim smehljajem.

»Mani Kornelijeve vaju z radostjo pozdravljajo hrabra, za Rim zmagozlasna moza,« je rekla nekoliko slovesno in prijazno oba povabila, da sedeta. »Oprostita, saj teta ne bo pustila, da bi predolgo nanjo čakala.«

»Pričakoval bi, da bi dobil lepo Mucijo v gledališču, ne pa doma,« je odvrnil Publiju. »Za mladino je vesel smeh.«

»Smeh naših gledališč žali usesa Rimljanke,« je odvrnila Mucija.

»Deset tisoč Rimljanek ploska danes nekemu Parisu,« je pripomnil German.

»To so bile Rimljanke, ki so vzgojene v grški kulturi in so se dale s tem zastrupile.«

»No, in ti Mucija?« je vprašal Publiju.

»Mene nazivlje Mark Kvintilij Rimljanke,« lesenega Rima. Jaz znam prestiti in tkati, za pantomime in Marulove satire pa nimam razumevanja. Za to je troba finega okusa; jaz sem s staro preprostostjo mnogo bolj zadovoljna.«

Mucija je izgovorila te misli tako iskreno, kakor je odsevala iskrenost iz njenih oči. Z velikim zanimanjem sta opazovala oba vojaka deklico, ki je imela toliko ponaša prave matrone. Bila je zato malo v zadregi.

Ti torej ne ljubiš naših gledališč? je začel Publiju zopet pogovor.

»Ti še izprašuješ, tribun, tiš Saj si tudi ti sam prebil svoja mladeniška leta raje v bojnem taboru kot v gledališču. Mesto da bi živel v veseli družbi svojih vrstnikov, si se raje mučil v službi Rima bolj kot suženj pri plebeju in po prestanih dnevnih naporih poiskal trdo ležišče v taboru. Kvintilije izprašuje Kornelijo, ako ima dopadenje nad praznimi stvarmi?«

Ali gre na bolje?

Ponovno smo na tem mestu še poudarjali, v kako tesni zvezi sta politika in gospodarstvo in obtoževali smo bивše nasilne vlade, da so s svojo nepozabno politiko popolnoma upropastili tudi vse naše gospodarstvo. Za seboj nimamo le šest dolgih let teptanja vseh naravnih političnih pravic ljudstva in najbolj strastnega strankarskega divjanja, temveč je šlo vzporedno s tem tudi pravo požiganje vsega gospodarstva. Zato smo pač morali priti tja, kjer žal danes smo, to je čisto — na psa.

Se pred nastopom sedanje vlade smo pa tudi ponovno poudarjali, da se ne vdajamo prevelikim nadam, da bi se mogle z novo vlado brez noč izboljšati tudi naše žalostne gospodarske razmere. Zapisali smo, da se hiša lahko v par urah počže, za postavitev nove je pa treba cele mesece in da bo zato tudi za ozdravitev silnih gospodarskih ran iz nesrečne Kramer-Pucelj-Marušičeve dobe treba dolgih let pridnega, napornega in požrivalnega dela. Za enkrat moramo biti kar zadovoljni, če se preproči, oziroma zajezi vsaj nadaljuje propadanje.

Ali se je to zgodilo? Trdimo lahko, da se je. Poprej smo dan za dnev trepetali, kdaj nas bo zadel nov udarec, kdaj bodo uničili novo gospodarsko ustanovo itd., danes smo v tem pogledu lahko brez skrbi. In nobena reč gospodarstvu bolj ne škoduje kot — negotovost, ker ubija temelje vsega gospodarskega življenja, to je — zaupanje. Zakaj ne morejo naši denarni zavodi nikamor? Ker je nesrečna gospodarska politika prijšnjih režimov ubila v ljudstvu zaupanje vanje. In današnje stanje naših denarnih zavodov je eden najmočnejših vzrokov današnje vseobčega gospodarskega zastojaja, ki povzroča bedo in brezposelnost tolikih tisočev.

V tem pogledu — kakor rečeno — se opaža nedvomno počasno izboljševanje prilik. Danes je na krmilu vlada, od katere bi si želeli nedvomno marsikaj in nekoliko hitreje, toda kdor le sluti, kakšno obupno pogorišče je prevzela, bo razumel tudi silne težkoče, s katerim se ima boriti. Toda eno je, kar je treba nedvomno poudariti: dočim je prejšnjo vlado vse, kar je vsaj v »prečasnih« kraji še poštenega, od srca sovražilo zaradi njenega strahotnega divjanja, pa uživa ta vlada vendarle vkljub svojemu počasnemu delu zaupanje najširših plasti ljudstva, ki nehoti siiti, da tvori prehod v popolnoma novo, dal Bog, da srečnejšo bodočnost. Vse fraze in laži, na katere so skušali dolgi 17 let nasilno posaditi našo lepo in po prirodi bogato državo, so se izlazale ne samo za zmotne, temveč naravnost za usodne in škodljive. To je uvidel prav velik del naših najboljših politikov, ki išče sedaj novih, primernejših in zdravejših temeljev za bodočo zgradbo naše Jugoslavije. Ljudstvo to nehoti

Strah ima velike oči

Ce koga stisimo kašljati, se kaj rada priplazi iz naše podzvesti misel: »Jetiko imate, čeprav se ne pomeni vsak kašelj jetike. Jasno pa priča, da nekaj ni v redu v grlu, sapniku ali pljučih. Zato je treba biti na oprezu! Naši predniki so nabirali smrekove vršičke, pa so se z njimi zdravili. Nam pa to ni več potrebno. »Smrek« bomboni, ki oblažujejo vsak kašelj in hripavost, zrahljajo katar in olajšajo izločanje sluzi, so sestavljeni namreč iz smrekovega ekstrakta in drugih preizkušenih domačih zdravil. Dobe se v vsaki lekarni v zavrtkih po 4 Din in 6 Din.

»Mislila bi bila,« je rekla in merila Mucija z jezajimi pogledi, »da plemkinje leonega Rima zametujejo vsa sredsiva, s katerimi zapeljujejo vlačuge.«

»Ne vem kaj misliš s tem, teta,« je rekla Mucija in ponosno dvignila glavo.

»Dobro me razumeš. Ti si se danes pred gosti zelo zvito obnašala.«

»Molčala sem, teta!«

»Tvoj molk bil je zgovornejši, kot nesodobni pogledi.«

»Jaz sem se samo čudila nad priprostim sprejemom.«

»Torej si me zavidala! Ti si sumničila razloge mojih odredb, ker niso ugajali tvojim načrtom! Ali veš, da jih ni v Rimu mnogo tako drznih, ki bi hoteli izlživati mojo opravičeno jezo!«

»Teta, vedno sem se uklonila tvojim navadam, čeprav...«

»In pametno si ravnala, kajti črna bi bil zate dan, ako bi ti prišlo na um, nasprotovati mojim nameram.«

Tedaj je stopila Mucija bližje k svoji teti, ji natančneje pogledala v oči in rekla: »Ako bi tvoje namere le kdaj prišle v nasprotje z dolžnostmi Rimljanke, ali s tem kar smem smatrati za svojo pravico, tedaj se ne bi ustrašila tvoje pravične jeze in se tudi ne umaknila. Ti govoriš Kornelij!«

Teh besedi ni govorila nežna deklica, ampak plemkinja, ki ne sprejema od nikogar nobenih ukazov in ne more mirno prenašati groženj. Z globoko žalostjo na čelu, oči napoli zaprte, spodujo ustnice malo naprej, tako je stala Mucija pred svojo teto, ravno tako ponosna in velika, tako neuklonljiva, kot ona sama.

Ker je bila teta presenečena vsled odločnosti nečakinje, je molčala in se grizla v ustnice.

»Izbirati si moža ni naloga žene,« je na-

čuti, zato je opaziti na vsej črti nova upanja in zaupanja. To ima pa nedvomno tudi jako blagodejen vpliv na vse naše gospodarsko življenje, ki se začenja po dobi šestletnega uničevanja polagoma vnovič krepiti, čeprav za enkrat še jako previdno in počasi.

Da je to točno, vidimo tudi na zunaj, ker se začenjajo počasi krepiti tudi cene, razen pri živini. Kam so nas vrgli nesrečni režimi, nam bolj kot vse besede dokazujejo številke:

1. Za tiste rastlinske pridelke, za katere je dobil kmet leta 1926 še 1000 Din, je izkupil jeseni leta 1931 komaj 709 Din, a jeseni leta 1934 še samo 591 Din.

2. Za tiste živalske proizvode, za katere je dobil kmet leta 1926 še 1000 Din, je pa dobil jeseni leta 1931 le še 636 Din in lansko jesen komaj še 556 Din.

Torej cena vseh kmetijskih pridelkov in priraje je padla skoraj ravno za polovico, dočim so ostali vsi izdatki na isti višini, oziroma so se nekateri še celo povečali, kar je moralo gnati kmeta v obup in na beraško palico.

Od lanske jeseni pa — kakor rečeno — opazamo vendarle že rahlo izboljševanje:

1. Za rastlinske pridelke, za katere je dobil kmet lansko jesen še samo 591 Din,

dajevala Mucija. »Ako te Publij Kvinktilij popelje pred oltar domačega ognjišča, ne bo moja nevoščljivost kalila tvojega veselja; ako pa...«

Tu je tudi Mucija umolknila, se obrnila in počasi zapustila dvorišče.

Še obžalovala boš svoje drzne besede! je siknila Tulija za njo.

5.

Na večer istega dne so se prikradli k stranskim vratcem Publijevega poslopja štirje moške, katerim je svetil eden z bakljo. Vsi so bili ograjeni v temne plašče s kapucami. Na voglu, vrtne ulice so se ustavili.

Herman bo peljal prefekta k »Zelenemu labudu«, je rekel stari Sigfrid. »Tam popivajo Fabijevi sužnji in gladijatorji. Gaj gre z menoj na Eskvilin, morda se nam posreči, pri vratarju Egipčana poizvedeti kako malenkost. Čez eno uro pa se snidemo pri »Zelenem labudu« in bomo potem skupno ukrepali, kaj nam je storiti. Herman mora imeti vedno in povsod odprte oči, ker ob tej uri ni varno v Rimu.«

S tem besedami je podal centurijonu sveže našrpano bakljo in se odstranil z Gajem.

»Ali se moreš še spominjati, kje je Zeleni labud?« je vprašal prefekt svojega centurijona.

V vnožju Palatina; najdeni ga gotovo, ker sem tja nekoč mnogo zahajal z german-skimi vojaki,« je odgovoril Herman. »Toda vi, gospod, držite vedno pripravljen svoj kratki meč, ker jaz sem danes proti večeru opazil plaziti se za vrtnim obzidjem sumljivo sodrigo; zelo verjetno se mi zdi, da Fabijev strah že kroži nad vašo glavo.«

»Svoj oklep imam pod tuniko,« ga je pomiril prefekt.

Po stranskih ulicah sta stopala ob Kvinalu proti glavnemu trgu Forum roma-

Hotela je reči »odvračalo«, a je takoj zapazila svojo napako ter rekla: »In to je tudi pri nas že »plošno vpeljano.«

Nato se je zopet obrnila k Publiju. »Izvedela sem, da se nameravaš potegovati za pretorja. Rim se že veseli sijajnih iger, ker samo Kvinktilijee zna sijajno nastopiti.«

»Po trinajstletni službi v taboru mi pristojno leto odmora na pretorskem stolu,« je odgovoril Publij.

»Toda stari Rim ni rad videl neoženjenih pretorjev,« je nekako ravnodušno pripomnila Tulija.

»Tudi na to sem mislil.«

Pri teh besedah se je ozri na Mucijo, ki se za pogovor ni zanimala. Tu ni Tulija, ampak Mucija igrala vlogo gospodinje; njeni pogledi in kretnje so vodila sužnje, ki so stregli.

Sladil je kratek molk. Mucijina lica so zardela pod vtisom Publijevega pogleda in v Tulijinih očeh so se vžigali tako čudni bliski, da je njen doslej jasen in smehljajoč obraz dobil izraz, katerega se je Publij ustrašil. Sovraštvo in maščevalnost se je pojavila na sicer lepih in pravičnih rimskih potezah njenega obraza.

Toda kmalu je plemkinja svoje notranje razburjenje obvladala. »Morda bi šli na vrt,« je predlagala, spet hladno in mirno ter se dvignila.

Toda Publij je odvrnil: »Z največjim veseljem se bomo drugikrat poslužili tvoje gostoljubnosti za dalj časa; za danes prosimo oproščanja. Prefekt ima v mestu še mnogo opravkov.«

»V takem slučaju ne zadržujem, prosim te pa, da se kot sosed večkrat prijateljsko spomniš moje hiše.«

Ko sta gosta izginila za zaveso, se je Tulija obrnila k svoji nečakinji.

je prodal letošnje jesen že za 825 Din, kar pomeni nedvomno že lepo izboljšanje.

2. Za živalske proizvode, ki jih je prodal kmet lanske jesen še za 556 Din, je pa prejel letošnje jesen že 589 Din. Povečanje sicer res ni veliko, toda vsaj nazaj ne drvimo več, kakor poprej vsa leta.

Res je, da so se ob enem s temi cenami nekoliko povečale tudi cene industrijskih proizvodov, toda v razmerju s cenami kmetijskih pridelkov le prav neznatno. Poprej so padali strahotno le kmetijski pridelki, dočim ni cena industrijskih proizvodov skoraj nič nazadovala. Sedaj se pa cena kmetijskih pridelkov popravlja mnogo bolj nego cene industrijskih izdelkov. Torej ravno narobe kot poprej, kar je za kmeta vsekakor jako razveseljivo znamenje, da gremo nasproti boljšim časom. Tudi to dejstvo nam dokazujejo že suhe številke. Za industrijske proizvode, za katere je moral plačati kmet leta 1926 še 1000 Din, je moral plačati jeseni leta 1931 še vedno 687 Din in lanske jesen 653 Din, a od lanske do letošnje jeseni so se dvignili komaj na 694 Din.

Iz tega že je razvidno, da je trenutno naša najbolj boleča rana — cena živine, ki sicer ne nazaduje več in se je celo za spoznanje popravila, seveda pa niti izdaleka še ne tako, da bi mogli govoriti že o kakem pomembnejšem izboljšanju. To naj bo našim politikom in gospodarstvenikom opomin in kažipot, kam morajo obrniti svojo pozornost, kajti živinoreja je poleg lesa slejkoprej za slovensko kmetijstvo najvažnejša panoga kmečkega gospodarstva.

Ne moremo pa dovolj močno podčrtati več kot razveseljivega dejstva, da je nevzdržno propadanje, ki smo ga opazovali za časa Kramer-Pucelj-Marušičevih režimov, hvala Bogu, vendarle ustavljeno in da gremo počasi celo na bolje. Daj Bog, da bi šel politični

razvoj naše države po tej poti in še nekoliko hitreje naprej, pa moremo potem upati tudi na gospodarsko ozdravljenje.

To naj dobro preberemo in si dobro vtisnemo v spomin zlasti tam, kjer se vrše v prihodnjih mesecih občinske volitve in kjer skušajo še vedno šariti Kramer-Pucelj-Marušičevi ljudje ob žalostni podpori naših še žalostnejših socialistov, čeprav bi človek z zdravimi možgani moral pričakovati, da se bo ta nesrečna družba po strašnih lelih svojega razdirajočega in uničujočega dela zarila tako globoko pod zemljo, da je naščevanje ogorčenih in šest dolgih let teptanih ljudskih množic ne bi moglo zadeti.

Revmatične bolečine, giht in išias

odstranijo »Nibo« tablete. Zakaj bi trpeli bolečine revmatizma, gihta in išiasa, ko to ni potrebno. Vzemite še danes »Nibo« tablete Mr. Bahovec, ki vam odstranijo muke. Enako se »Nibo« tablete uporabljajo kot izvrstno sredstvo pri boleznih radi prehlada, pri hripi, bolečinah v boku, pri glavni- in zobobolu. — Zahtevajte v vseh lekarnah samo prave »Nibo« tablete Mr. Bahovec v originalnih steklenicah 20 tablet za 20 Din ali 40 tablet za 34 Din z napisom proizvajalca: Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana, ki vam na zahtevo brezplačno pošlje obširno poučno brošuro za bolnike.

R. S. br. 17816, 17979/8, 24., 29., VI. 31.

num. Na desno in levo so se dvigale hiše tako visoko da so bile videti kot bi se stikale s temnim nebesnim obokom. Iz jarkov, ki so bili speljani sredi vsake ulice, so se širili neprijetni duhovi. Nesnaga prejšnjih dni je pokrivala cestna tla in težko pričakovala blagodejnega dežja.

Na kamenitih stopnicah pri vlogih v trgovine in delavnice so sedeli mali kramarji in obrtniki z ženami in otroci in se izročili večernemu počitku ter lagodno med seboj kramljali, tu in tam tudi kregali. Posebno ženske so se morale sedaj izknašljati, ker niso imele podnevu časa za to; moške so se temu glasno smejali in podžigali pojenjujoče prepire svojih boljših polovic z vmesnimi opazkami; otroci pa so se plazili okrog kakor mačke, ne meneč za nič, ali pa so tudi pobirali ostanke sadja iz jarkov in jih jedli. Ubogotco je stopalo povsod na dan. Luč bakelj je še bolj vidno kazala raztrgane in umazane tunike; bosi so bili skoro vsi. In vendar so se znali na svoj način zabavati. Vesel smeh, ki se je nadaljeval na nasprotni strani na levo in desno se je kmalu oživel in v vsak trenutek stopnjeval. Veselje je bilo cilj večernega odmora v ulicah, kjer je stanovalo preprosto ljudstvo.

Ne razumem, kako morejo ljudje v tem smradu živeti in se življenja še veseliti, je rekel prefekt Herman, ki je korakal hitro naprej in kake zapreke samo s sunkom svojega komolea odstranjeval. »Kajti poslikane zavese pri vlogih ne morejo spremeniti teme in bede, ki tiči za njimi. Danes zjutraj sem gledal v gledišču zapeljiv blešč; še strašnejša se mi zdi v nočni tmini rimska beda.«

»Todaž so naše markomanske gozdne kočice iz lesa in ilovice boljše kot te kamenite ječe,« je odgovoril Herman. »Germanski pes bi moral v tem ozračju poginiti. V svoji mladosti

si niti predstavljati nisem mogel tako ozkih in okuženih prostorov.«

Dospela sta v drugo smer Kvirinala. Na vhodih k nekakim votlinam, ki so jih bile slabo razsvetljevale oljnat svetilke, je bilo videti ženke, ki so premlele naša potnika z nesramnimi kliči do Trajanovega trga, dokler ni Herman en od njih, ki je tekla za njima, pomolil bakljo pod nos.

»Prostor, propalice! S poti, nesramne podgane!« Pri tem je dal izraza svojim besedam tudi s svojimi komolei, da si utare pot skozi malo gručo, ki je vso ulico zapirala. »Ti pojdi spiti, ti lajavi pes!« mu je zakričal raztrgan brezdomec.

Herman ga je udaril za tilnik in ko se je opotekel, še brenil povzru in šel dalje čez njegovo truplo.

»Ti znaš danes še kaj izkapiti!« je svaril smehljaje prefekt, ves zadovoljen nad Hermanovo jezo.

»Moja pest je danes na razpolago,« je odgovoril Herman; »na dvajset lahko sam udarim.«

Prekoračila sta tri trge, ki so se imenovale po Trajanu, Avgustu in Nervi in prišla nato na velik trg, kjer se dviga Flavijevo gledališče.

Ko sta tu zavila v neko ulico, ki je peljala na palatinski grič, sta nenkrat skočila izza ogla dva moža. Eden je skočil za Hermanom in mu izbil bakljo iz roke, drugi pa je napadel prefekta in ga sunil z bodalom v prsa. Hitro se je sklonil Herman za bakljo, ko pa se je zopet vzravnil, ni bilo nikogar več videti.

»Ali ste ranjeni, gospod?« je vprašal in opazoval prefektov plašč.

»To je bila šibka raka,« je odvrnil Servij; »niti zareze ni poznati na oklepu! Vidim pa, da je treba biti oprezen; Fabij ne izgublja časa!«

Betlehem

Srečni tisti, ki so ga videli, ko je hodil po njihovih krajih; srečni, ki so ga videli, ko je hodil po zemlji; srečni, ki so ga videli, ko se je vozil po Genezareškem jezeru; srečni, ki so ga videli pri artvem in živem Lazarju. Ko človek misli, moj Bog, da se je to zgodilo samo enkrat! Ko mislim in premišlujem, da je bil to človek kakor smo vsi drugi ljudje, navaden človek. Po cesti je šel kot navaden človek, njegove noge so se dotikale zemlje in vzpenjal se je po stezah, po bregovih, vozil se v čolnu. Jeruzalem, mnogo bolj si bil blagoslovljen kakor Rim. Bolj odlikovan, bolj srecen. Človek kakor drugi ljudje. In ti, Nazaret, malo judovsko mesto, srečnejši kot Reims in Saint-Denis. In Betlehem, skromen in majhen, najmanjše judovsko mesto, večno boš sijal nad vsemi mesti sveta, nad vsemi mesti krščanstva, nad vsemi narodi, tudi nad našo zemljo, nad sleherni našo župnijo!

In ti, Betlehem, nikakor nisi najmanjši med judovskimi mesti, ker bo iz tebe izšel vodja, ki bo čuval svoj izraelski narod!

Velika, slavna krščanska mesta, velike svetnike imate, velike patrone, nad vsemi imate Devico Marijo!

Dali ste svetu velike svetnike, večno bodo bedeli nad vami in vas ščitili, večno bodo molili za vas. A vendar niste nič. In enkrat za vselej vam je bilo vse vzeto in ničesar več ni, kar bi se dalo vzeti. Rojen je bil v Betlehemu, najmanjšem mestu — človek-Bog, ki je nad vsemi, in mali Betlehem je postal središče zemlje in nebes!

k Odri segajte po novi vojni drami s petjem v petih dejanjih »Živ pokopan«. Pošilja: Kušar Tone, Reteče 20. p. Škofja Loka. Istotam se tudi dobi za predpust hvalnice igra v sedmih slikah »Izpod Golice«.

Malo počasneje sta stopala pazeč na vsak šum, ob vznemirju Palatina. Doslej tiha in prazna ulica je začela oživljati; kar v trunah so šli gladijatorji in vojniki v gostilne.

»Tu nekje mora biti zeleni labud,« je rekel Herman in osvetljeval z bakljo platnene zavese, kjer so imeli svoje table naslikani gostilničarji in kramarji.

»Tu je.«

Vstopila sta v precej obširno sobo, v kateri so bile razvrščene marmornate mize in se vsedla k eni blizu vrat. Pri »Zelenem labudu« je bilo že tako polno, da ni v začetku nihče opazil novodošlih gostov. Deklice v pisanih tunikah so točile iz velikih lončenih vrčev albansko vino.

Herman je udaril s pestjo ob mizo in zaklical: »Vina sem!«

Orjaški človek, z rdečo in zmešano brado, ki je stal poleg sode, je zakričal: »Ali ne slišiš, ti galska krotka? Vina tu k peti mizi!«

S priljubljenim nasmehom okrog ustnice je prihitela mlada sužnja k Germanoma in jima »apolnila čaše.«

»Morda kaj za prigrizek? Redkev, sveža čebula, izvrstni polži, morske ribe!«

»Morda hočeva samo mnogo apna in popra, da se bova dobro izpljuvala,« je rekel Herman.

S tem je odpravil dekle, ki je hotela biti že vsiljiva in potem je obrnil vso pozornost na mnogobrojno in razigrano družbo, ki je bila pomešana z gladijatorji, sužnji, vojniki in nekaterimi rimskimi meščani, ki so sedeli v umazanih togah. Vsa ta družba je bila pri grenkem in kislem vinu vesela in se zabavala po gručah.

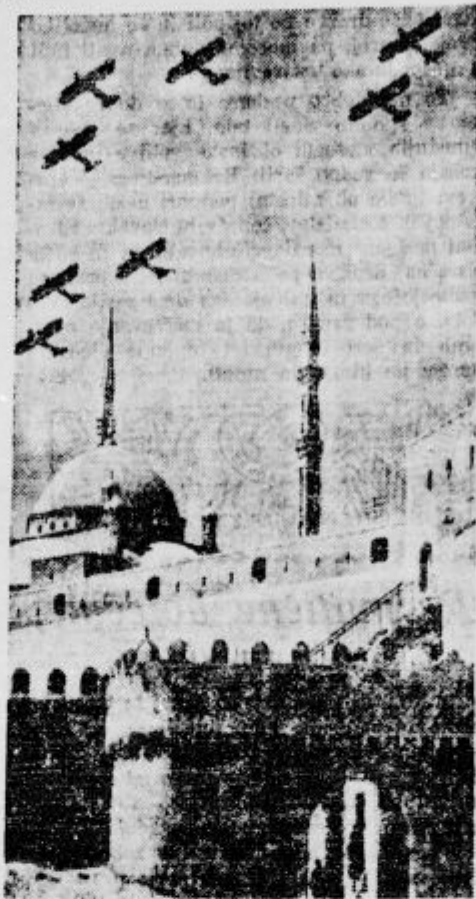
»Temu z nrečo si pa zadal pošten udarec!« je zakričal gladijator sosedu na uho. »Niti glasu ni dal več od sebe.«

»Kaj naj bi še javkal?« se je smejal drugi. »Natančno na pravo mesto jo je dobil!

Kioširski kanon

Iz spominov na svetovno vojsko.

Bilo je za časa svetovne vojske l. 1911., ko je prišla na okr. glavarstvo v nekom mestu, kjer je tudi frančiškanski samostan — bilo je še v Avstriji — ovadba, da imajo v samostanu kanon. Ta novica je zadela osebe okr. glavarstva kakor strela iz jasnega neba. Kajl so rekli, frančiškani, pa kanon! Kdo bi si kaj takega mislil! Pa je bila hitro sestavljena komisija, ki bo šla v samostan iskat kanon. Ko pride komisija na porto, zahteva od vratarja, naj pokliče g. gvardijana. Ko pride ta na porto, se nemalo začudi, ko vidi pred seboj gospode od glavarstva. Še bolj pa ostrmi, ko mu pove komisija, po kaj je prišla. Gospod gvardijan, vi ste ovajeni, da imate v samostanu skrit kanon. In tega niste prijavili. Vsaj veste, kako stroge so postave glede nošenja orožja in katero se je moralo oddati, kakor je bilo uradno razglašeno. Vi pa tega niste storili in imate celo tako nevarno orožje, kakor je kanon. Mi smo torej prišli, da izvedemo pri vas hišno preiskavo in kanon zaplenimo. Kaj vas potem čaka zaradi prikrivanja orožja v vojnem času, že veste. Ko je g. gvardijan slišal ta očitek, ni vedel, ali naj bi se smejal, ali jezil. Pa odgovori mirno: Gospodje, o kakem kanonu v našem samostanu, ne vem jaz prav nič, kaj ga naj tudi rabimo! Lahko pa preiščete samostan, ali našli ne boste nič. In res je izvršila komisija natančno preiskavo, seveda brez uspeha, kanona ni našla. Nazadnje pa se spomin g. gvardijan: Kaj pa če bi imel kdo za kanon lončeno cev, ki odreja odvišnje vodo iz samostanske kuhinje na vrt in je zakopana v zemlji, konec pa gleda iz zemlje in se vidi na drugo stran čez vodo. To misel pove komisiji. In res gre komisija na vrt. In kanon je bil najden! Komisija pa je

Angleška letala nad Kairo

odšla domov s precej dolgimi obrazi in prepričana, da je bila potegavščina vendarle malo prehuda.

Zdravlje prekomerne debelosti

Vzrok debelenja je največkrat uživanje preobilne in nesmotreno sestavljene hrane ob nezadostni zaposlitvi mišičevja. Pri moških najdemo vzrok debelenja tudi še čisto v preobilnem uživanju alkoholnih pijač, pri ženskah pa se pojavlja zlasti v preokračnem 25 letu starosti. Sredstev proti preobilni debelosti ne manjka. Takšna so n. pr. izdatno gibanje mišičevja, šport, mehanična sredstva (masaža), elektrika, parne kopeli itd. Vendar pa vemo, da imajo te metode vsaka tudi svojo slabo stran, škodljiva pretiravanja in celo nevarnosti za zdravljenje. Slatinske tablete za hujšanje, ki so sestavljene iz zdravilnih mineralnih soli in neskladljivih ekstraktov zdravilnega rastlinstva, odstranjujejo brez najmanjše nevarnosti vse pojave in znake čezmerne debelosti. Mladeniško sveže se torej počutite, ako uporabite Slatinske tablete za hujšanje, ker izgine odvišna maščoba s trebuna, s stegen, izpod brade, vratu in skratka povsod, kjer je doslej kazila zunanjost, pa tudi iz notranjih organov. Nenormalna teža prične padati, telo postane vitko in lahko in daje v pridobljeni novi priložnosti zopet veselje do življenja. Slatinske tablete se dobe v vseh apotekah 50 tabl. Din 24.—, 100 tabl. Din 39.— in 200 tabl. Din 69.—

H. S. br. 2794/35 XII. 1934.

Upravičen strah. Trije morilec bi morali biti obešeni. Večala so bila postavljena nad reko. Pod prvima dvema se je vrv pretrgala, obsojenca sta padla v vodo in se s plavanjem rešila na breg. Tretji pa se je obrnil h krvniku: »Gospod, prosim vas, vzemite malo močnejšo vrv, ker jaz ne znam plavati.

Kdor ni trpel, ne ve ničesar. Ne ve, kaj je dobro in kaj slabo. Ne pozna ne ljudi, ne samega sebe. (Slavni škof Fenelon.)

Padel je kot klada z obrezom v posek in po njem je bilo!

»In to je tekem treh dni že potife!

»Da, peti.

»Ta teden imaš srečno roko.

Tedaj se je oglašil blizu gladijatorjev sedeč, stromašno obleden rimski meščan. Obraz mu je sličil lisičjemu.

»Ako bi mesto Marka Avrela drug vladar sedel na Palatinu, bi ti podaril prostost; ta pa...«

Zaničljivo je zamahnil z roko, a takoj nastavlil svoje uho gladijatorju.

Borilec iz cirkusa so se ozrli na govornika, potem so se spogledali in molčali.

Medtem pa je ta spaka pogledal malo s svojimi zviti očmi okrog in naslednjeval pretrgani stavek ter rekel: »Ta pa je zaljubljen samo v svoje knjige in Grke; rimske običaje prezira.

Ko mu ni nihče odgovoril, se je obrnil k Germanoma: »Ako bi ne bilo tu Lucija Vera, bi bilo škoda živeti v Rimu.

Tedaj se je oglašil Herman.

»Nosi le ti svoja dolga ušesa kam drugam; vidiš da ti tu nič ne pade vanje. Pri labudu si ne boš zaslužil jutrajnjega kosila.« Priščen smeh iz bližnje okolice je poplačal stotnikove besede.

»Teži časi so prišli nad ogledube,« je rekel Herman prefektu, »ako že pri Zelenem labudu iščejo zaslužka.

Slabotni meščan se je dvignil: »vse na okrog jezero pogledal kot mačka, ki je bila zasačena pri tatvini, in zapustil gostilno, torjov.

»To je sedaj zelo grd posel,« je rekel oni, ki je pobil pet nasprotnikov. German, nizke in stisnjene postave s tilnikom kot bik. »Za se napravili lav na gladijatorje in plebejce, ker patriarh je že preveč zmanjkalo.

»Pa tudi s tvojo obrtjo ne gre preveč sijajno ki prideš samo na malo pijačo pri Zelenem labudu,« je pripomnil Herman.

»Naj samo pridejo velike igre, tedaj bo dosti posla!« je odvrnil gladijator. »Da bi se le začele prave stave, ker sama služba in morija za navadno plačilo, ne nosi.

»Pri katerem velikem gospodu pa služiš?« ga je vprašal Herman.

Gladijator je skomignil z rameni.

Kje pa so kakri res veliki gospodje? Kar je še ostalo od starih rodovin, se je vse uničilo; ona druha pa, ki je obogatela v provincah, je slabša kot sužnji, ki stiskajo denar, da bi se odkupili. Kaj neki na primer ve en takile Fabij o igrah v cirkusu? Laposodi nas pretorij, pa iztika za naše krvavo dolo na tisoče sestercev.

»Torej si pri Fabiju nastavljen?« je povzel zopet Herman.

Gladijator je pljunil.

»Danes si morajo privoščiti luksuz gladijatorjev samo še oproščenci,« je rekel in se previdno ozrl.

Nihče razven obeh Germanov ni več poslušal; družba je bila že vsa pijana in se je zabavala s kockanjem.

»Oče Sigfrid!« je naenkrat zaklical gladijator. »Si bil li mar vkovan v verige, ko te cel mesec ni bilo nič videti?

»Nisi pogodila,« je odvrnil Sigfrid, ki se je ravno bližal z Gajem k mizi obeh Germanov. »Nasprotno, za vedno so me spustili iz verig: Publij Kvintilij mi je podaril prostost.

Široki gladijatorjev obraz je kar žarel od veselja. »Tako novico je pa treba zaliti!« je klical.

»Tako! Prisedi k nam. Hoj, gostilničar! Poln vrč onega od zida in škodlice!« je klical Sigfrid, nato se je sklonil k prefektu in mu šepetal nekaj na uho. »Fabijev vratar

prav nič ne ve, morda bo še celo kaj izblebetal ta medved; v njegovi službi je.

Na mizo prineso velik vrč vina in čašo. Sigfrid natoči, porine eno čašo pred gladijatorja in reče: »Na, pij sedaj, toda tako kot znaš ti, kadar hočeš. Pokaži mojim prijateljem, kaj zna Sport!

Spor se je zadovoljno nasmejal, vzela čašo in jo izpraznil na en dušek. »To je močno,« je pripomnil.

»Daj, izprazni še eno čašo in takoj se ti bo zdelo miljeje.«

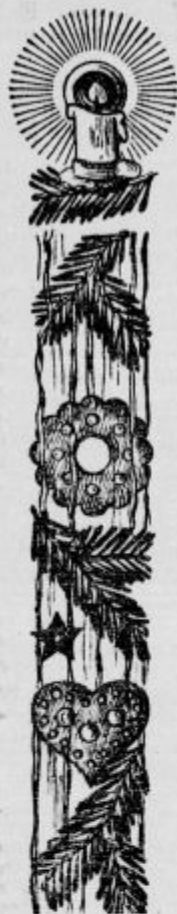
Gladijator ni bil prijatelj ceremonij, zato si na povabilo ni dal dvakrat reči. Izpraznil je še drugo čašo, si z roko obrisal usta in tlesnil z jezikom.

»Kako se imaš pri Fabiju?« je vprašal Sigfrid in znova nall gladijatorju. »Najbrž dobro, saj on je eden najpremožnejših milijonarjev.

»Naj ga vrag vzame! Milijonar da, a samo za se. En duet naših ljudi je kupil, da bi se bahal z njimi in da bi se reklo, da ima svoje lastne gladijatorje. Ko vendar nima takle pritepenec niti najmanjšega razumevanja za umetno borbo. Včeraj sem mu pokazal nov sunek, katerega sem si sam izmislil; on se mi pa ni niti z besedo zahvalil. Resnično velik gospod bi se veselil nad tem in dodal še kakšno napitnino, ta me je pa samo svaril, naj si ohranim hladno kri in ne napenjam preveč svojih sil. Kako skrbno iz vsake moje mišice, bo on vlek sesterce... Oče, Sigfrid, da ti povem, kako imeniten sunek je to! Vsakogar »poderem« z njim na tla!«

»To že davno vem, da si mojster; toda, pij vendar!... Tak junak, pa pije kot kaka baba!« ga je vzpodbujal stari in mu že žestilo napolnil čašo.

(Nadaljevanje sledi.)

Gustav Strniša:

Božična noč

Vaščani pri fari svetega Andreja so bili za trdno prepričani, da takih jaselec, kot jih ima njihova cerkev, ne premore nobena druga župnija. Zupnik Tomaž, visok, krepek starček, z belimi, prejastimi lasmi, podolgovatega, pravičnega zagorelega obraza, kovinsko svetlih očij in jeklenega glasu, jih je pred leti osebno naročil v vele mestu. Dospelo so v prostornem lesenem zaboju in vas jih je praznično sprejela. Jaselec so bile krasno umetniško delo in tudi tako pristrčno domače, da je vsak, kdor jih je videl, čutil veselo mirnost in tiho zadovoljstvo.

Med otroki pa se je razširila pravljica, da jaselec vsako leto na sveti večer ožive, da potem, ko ljudje odidejo od polnočnice, drobni pastirci zapiskajo na svoje piščali, ovce zablejejo, osliček zariga volec zamuka, da se sveti Jožef prime za svojo belo brado, pokima in zadovoljno zabrunda, Marija zaziblje božje Dete in ga ljubkuje, a Jezusček sam se nedolžno smehlja in njegov smeh je zvočnejši kot brnenje zvonov, kot bučanje orgel in petje cerkvenih pevcev. Naposled se v vse to veselo skrivnostno življenje naenkrat oglasi pesen. Angel, ki plava nad hlevom, nagne nekoliko svojo zlatojaso glavo, iz daljave pridrbhte sinje meglice, že jim zasijejo peroti, božji krilateci so, ki se zbirajo in zapojejo pobožno in tajinstveno:

Sveta noč, blažena noč,
vse že spi, je polnoči.
Jožef, Marija le čujeta,
poleg nebeškega Deteta,
ki v revnem hlevu leži!

Nekateri otroci tega niso verjeli, češ, da so jaselec vendarle narejene iz lesa in pobarvane, drugi so dvomili, a Sitarjev Mihec je kar vprašal golobčnega cerkovnika, če je res, kar otroci pripovedujejo.

Cerkvenec Sebastijan, star, pobožen siveček, v pasu vpognjen kakor prelomljen, nagubanega obraza, vedno pomižikujoč z drobnimi črnimi očesci, se je potohljal po golem temenu in dejal, da najbrž vse to ne bo res, da pa ne more priseči, kajti marsikaj se lahko pripeti nedolžnemu otroku, kar je starejšemu prikrito, saj so otroci angeli, a odrasli ljudje sami grešniki.

Mihca to ni pomirilo. Vse zadnje dni pred svetim večerom je bilo zelo razburjen. Podnevi je samo mislil na žive jaselec, a ponoči je sanjal, da jih je gledal: lučke so gorele in migljale, pastirci so se premikali in glasno svirali, živalce so se predramile, sveta Družina je postala vsa živahna. Marija se je smehljala in Otroka zibala. Jožef je kimal in zabrunda, a Jezusček stezal drobne rokice in vse blagosiljal. Naposled se je oglasil še angel, ki je plaval nad hlevcem in pel, ej, kako je zapel, da je bilo dečku kot bi bil prestopil nebeški prag in plaval na prožnih oblakih pred božji prestol.

In Mihec je sklenil, da se prepriča, kako je z jaselec, čeprav bo sam ostal v cerkvi. Zabrneli so polnočni zvonovi, maša se je pričela, vse je molilo in sanjalo o božjem rojstvu.

Deček je sedel v klopi in je bil ves raztresen. Bal se je, da bi ga po maši ne zadržal

kak tovariš in ga hotel spremeni. Strah ga je bilo, da bi ga kdo ne videl, ko se bo vrnil v cerkev in komaj si je upal pogledati jaselec pred seboj, jaselec, ki bodo kmalu oživele ter bo zastrmel vanje in blažen gledal tisto skrivnostno življenje svete družinice.

In on, mali enajstletni rdečeličič, lepo rejen, zamišljenih, temnih očij, okrogle, na balin ostržene glavičice, je po polnoči res zapustil božji hram, a ko še niso niti vsi ljudje odšli, se je že pritihtapil nazaj. Po levi strani je Sebastijan že pogasil luči in v tej senci se je pobič splazil nazaj v bližino jaselec, se skril v klopi in čakal.

Že so bile sveče pogašene, le večna luč je gorela in drobne oljenice pri jaselec. Naglušni cerkvenec je šel po cerkvi, se oziral naokoli, a Mihca ni opazil. Mirno je prečil svetišče, odprl vrata in jih za seboj zaklenil.

Deček je ostal sam. Vsedei se je, a videlo se mu je grešno, da bi počakal sede čudež ob jaselec. Zato je pokleknil. Bil je majhen in glavica toliko, da mu je kukala iznad klopi v jaselec, ki so prijazno sijale v nočni tišini.

Deček ni poznal strahu. Pozno je že bilo in jela ga je nadlegovati zaspanost. Premagal se je in pričel pobožno moliti. Molil je in molil ter strmel pred se. V nekakem polnu je videl, da so se jaselec premaknile in se mu približale, pastirci so se dvignili na mehkem mahu in že so komaj slišno zasvirali.

Predramil se je in se spomnil, da je trenutno zadremal.

Spet je zamolil. In med molitvijo je zagledal prosjono božje obličje, mali Jezusček se je dvignil, ga pogledal s kristalnimi očmi, se zazrl trenutno v njegovo čisto dušo in se nasmehnil:

»Zdaj me vidiš! Pojdi, sirotek, truden si!«

Mihca se je stresel in se spet predramil. Bil je tako zaspan, da se ni več mogel upirati skušnjavi. Še je pomolil k božjemu Otroku in k angelu varuhu, se sprostil po sedežu v klopi in takoj zaspal.

Deček ni vedel, kako dolgo je počival, ko ga je vzbudil ropot. Še ves omamljen se je dvignil. Telo ga je bolelo od trdega ležišča in zeblo ga je. Tiho se je zazrl preko klopi.

Zastala mu je sapa.

Se so gorele oljenke pri jaselec, večna luč je jasno plamenela, a pred glavnim oltarjem so se premikale tri sence.

Zaspanost ga je hitro minila, začul je zategle, čudne tuje glasove, ki so se mu zdeli nekam znani. In že se je spomnil, da tako govore cigani, ki so se tiste dni okoli božiča pritepli v okolico in šotorili za vasjo ter prosjačili po naselju.

Tedaj je videl največjega, krepkega, poraščenega dedca, ki je dvignil ostro dleto in se sklonil nad tabernakelj.

»Vlomili hoče,« je spreletelo dečka, da je kar vztrepetal.

Najmlajši cigan, ki je bil kakih dvajset let star, vitok in lepega, temnega obraza ter velikih očij, ki so mu v poltemi kar žarele, se je približal jaselec in se režal ter kazal kakor repa bele zobe in namigaval na jaselec tovarišu, ki je stal pred oltarjem z odprto vrečo.

»Tudi jaselec nameravajo odnesti!« se je spomnil Mihec in takoj ga je obšla misel, da mora pobežati in ciganom zabraniti rop.

Tiho je zdrknil na tla in si sezul čevlje ter smuknil ob temnih klopah proti izhodu. Vlomilci ga niso videli.

Na srečo je ključ tičal zaotraj v vratih, ki so jih vlomilec za seboj skrbno zaklenil. Počasi, počasi je obrnil ključ in pritisnil na kljuko. Vrata se niso odprla. Še enkrat je moral previdno obrniti ključ. Prav tedaj se je nečesa spomnil: »Kaj, če bi jih zaprl v cerkev?«

Zdaj so se vrata vdala. Tiho je potegnil iz njih ključ. Roka se mu je tresla, ko ga je vtaknil v ključavnico na zunanji strani.

Kakor senca je zginil ven. Zazeblo ga je. Oster piš mu je zavel v obraz, a v nogah je začutil pekoč bodež.

Zdaj pač ni imel časa misliti na svoje bolečine. Počasi je vrata zaprl in že je obrnil ključ ter ga nato še enkrat krepko zasukal.

Prehiter je bil, zaškripalo je in hkratu se je začul krik iz cerkve, a ni se brigal. Stekel je k župnišču s ključem v premeti roki in hlastno pozvonil.

»Kdo straši v tej pozni uri?« se je oglasil skozi okno gospod župnik sam.

»Jaz sem, Sitarjev Mihec. Bos sem prišel iz cerkve, da me niso čuli cigani, ki hočejo oropati tabernakelj in jaselec. Obrnil sem ključ in zdaj tiče v pastil.«

»Tako pridem, da ti odprem.« se je odzval župnik, ki je skušal ostati miren. Že so zavrtila večna vrata in kmalu je deček sedel v kuhinji, kjer je zevala zaspana kuharica in hitela za prestraženega dečka na samovarju kuhati čaj. Ker ni bilo drugih manjših čevljev pri hiši, je dobil zaenkrat kar pastirjeve.

Duhovni gospod je medtem že hitel k cerkveniku, poklical mimogrede ključarja in potem vaškega stražnika Trpotca, ki je sedel v zakurjeni stražnici, pil žganje in prigrizoval suho slanino s kruhom.

»Skušali bodo priti skozi okno,« je razlagal župnik in je takoj opozoril stražnika, naj mimogrede pokliče županove hlapce in še koga od sosedov.

Stražnik, dolg in suh kakor žrd, s povešenimi črnimi brki in v obraz koščen kakor sama smrt, je takoj odhitel, dočim so se ostali postavili okoli cerkve in čakali.

Kmalu je prihitelo še pet pomagačev.

»Zdaj lahko odpremo vrata, a trije pazite zunaj,« je ukazal župnik.

Vrata so se odprla. Župnik je začudeno zmajal z glavo. Vsi trije vlomilci so klečali pri jaseleah in navidezno pobožno molili.

»Mar se kesajo njih sreča?« je spreletelo duhovnika in kar hudo ga je obšlo.

Vaščani so bili pripravljeni.

Povezali so cigane in jih odvedli v občinsko ječo.

Takoj je župnik ugotovil, da niso odnesli ničesar s seboj.

»Zdaj vas bomo spravili v mesto in dobro boste spravljene,« jim je zapretil zjutraj župan in jih vprašal, kako so dobili ključ. Kosmati dolgin je povedal, da je vedno visel pri kuhinjskem oknu ter se je k cerkvencu prikradel že med polnočnico nek ciganski deček, ki je potem ključ vzel in zlezal kar skozi okno in jim ga prinesel.

Preden so odvedli cigane na kolodvor, so prispele tri ciganke. Vsaka je imela v naročju drobnega cigančka. Vse tri so se vrgle pred župnika in ihite prosile, naj jim ne pusti zapreti njihovih mož.

Gospod Tomaž, ki je imel mehko srce kakor maslo, se jih je zaman otepal. Komaj se je premagal, da ni še sam zajokal, on, junak, ki je bil v mladosti vojak in na fronti. Toda otročiči so ga tako ganili. Kamor se je ozrl, so strmele vanj nedolžne črne oči.

Naposled jim je vse obljubil, samo če bi bil župan zadovoljen.

»In že so odhitele k županu ter ga oblegale kakor staro, nepremagljivo trdnjavo.«

Oče župan, ki je bil mož najlepših let in mu je bila postava nad vse, se je potkal po svojih krepkih prsih, majhen na tršast je nasmršil svoje goste rjave obrvi, dočim so se mu oči zablistale, ko je »zakričal«:

»Poberite se, ciganke! Pri Bogu je milost, pri meni je ni!«

Ciganke pa so oblezle vso vas, prosjačile pri občinskih možih, se valjale po tleh pred ženskami, jim stezale nasproti svoje kodrolaške in tarnale bolj kot bedne jeruzalemske žene.

Zenske so pritisnile na može. Mati županja, o kateri so skrivaj govorili, da prav za prav sedi ona na županskem stolčku, je vsa mlada in jedrovita privihrala nad svojega moža:

»Naredi, kar hočeš, ampak tiste ušive dedee jim spusti, če hočeš, da bo ostal v hiši božični mir!«

Oče župan, ki mu je bila postava nad vse, a vendar ne nad ženo, ki ga je znala vedno prikleniti nase in izvojevati zmago, saj je bila res dobra žena in mati, se je popraskal za ušesom, se namrgnil in zamrmral:

»Na, zdaj pa imam!«

Poveznil je klobuk in odkorakal k gospodu župniku, a še prej je ukazal bircu, naj cigani začasno kar ostanejo v ječi in jih ni treba odpeljati, ne pošiljati ovadb na orožnike v sosednje selo.

In tako sta imela župnik in župan tajno sejo, ki se je nihče drugi ni smel udeležiti, saj sta razpravljala, kako napraviti dobro delo in cigankam ugoditi.

Duhovni gospod je bil dokaj vznemirjen:

»Kaj naj vendar ukreneva? Take zločince je težko izpustiti. Če bi že nameravali vlomiti v cerkveno puščico, bi že človek lažje prezrl, saj imam nekaj beličev svojega premoženja, pa bi ga dal cerkvi, ker bo enkrat itak vse njeno, a to je rop, božji rop!«

»Vse babe v srenji imajo te tri ciganke na svoji strani,« je odjeknilo iz župana.

Nekaj časa sta molčala in globoko premišljevala.

»Kaj pa, če bi jim kako dali priliko, da bi se sami odmaknili roki pravice, saj jih bo itak dosegla, če se ne poboljšajo?« je prizanesljivo vprašal duhovnik.

»Naj bo. Pustil jim bom ječo odklenjeno, iz nje se pride v mojo občinsko pisarno. Tam bodo lahko odprli okno in pobegnili,« je odvrnil župan.

»Bog nam odpusti naše grehe in našo prizanesljivost, saj je tudi On vse delal in odpuščal iz ljubezni! Ampak tistih otročičev res kar nisem mogel pogledati, tako so se mi smilili,« je dejal duhovnik.

Župan je odšel.

Popoldne so videli vaščani vse tri ciganke s svojimi otroki pred jaseleah. Črni obrázky so se svetili, velike, temne oči so jim sijale, ko so stegovali ročice proti lučkam.

Ponoči pa se je nekdo vtihotapil v občinsko pisarno. Bil je oče župan sam. Ko je odprl vrata ječe, ni bilo ciganov, če nikjer, saj je že popoldne njegov hlapec popival z bircem in ga napojil, a pijačo je dal župan, češ, da se morata poveseliti za praznike. In birc se ga je preveč nakuhal in zdaj ležal doma. Župan je odprl predal, vzel iz njega spis o vlomileh ter ga vrgel v pečico in ga zažgal. Nato je ječo skrbno zaklenil, ključ spravil, se oddahnil in počasi odšel domov.

Drugi dan pa je župnik na psižnici pridigal ter omenil tudi tiste tri nesrečne cigane in njih žene, ki so prošle za svoje grešne dedee. Možakarji so jo sicer popihali iz občinske ječe, morda se res kesajo, zato naj jim bo odpušeno, če pa ne, in bodo ostali še nadalje tatovi in vlomilci, jih bo že dosegla roka pravice.

Ljudje so bili zadovoljni. Vse ženske so se oddahnille, zlasti se mati županja, ki je pri kosilu pomežiknila svojemu možu in se mu poredno nasmehnila, saj je dobro vedela, da je največ zavoljo nje pogledat ciganom skozi vseh deset prstov.

Mihec se je na sveti večer bos v snegu pošteno prehladil. Obležal je kar v farovžu. Ker je bil sirotej brez očeta in je imel revno mater, se je zdaj začel zanimati zanj gospod župnik Tomaž. Ko je deček ležal bolan, ga je starček kar vzljubil videč njegovo potrpežljivost in vdanost. Ko je okrevaj, mu je duhovnik pomagal, da je pričel hoditi v šolo in ga potem podpiral tudi v gimnazij.

Zdaj je pri Sv. Andreju za župnika gospod Miha, nekdanji mali Mihec. Vsako leto na sveti večer pa prečuje pri jaseleah vso noč in moli za svoje starše, za svojega dobrotnika gospoda Tomaža, za vso faro in tudi tistih ciganov ne pozabi, saj je bila prav tista božična noč zanj usodna, ker se je šele potem začel zanj zanimati duhovnik gospod Tomaž. Zato je gospod Miha Bogu hvaležen in vsako sveto noč prečuje do jutra v pobožnem premišljevanju in molitvi.

En glažek al' pa dva

Ali je sploh pri nas še vredno pisati ali govoriti o pijači, o pivskih razvadah in o vsem, kar je s tem v zvezi, oziroma o nezmernem in lahkomiselnem uživanju alkohola? Ali zaleže sploh kaka beseda, tako sem razmišljal že večkrat, ko sem bral različne razprave o alkoholu pri nas in drugod. Slednjič sem prišel do prepričanja, da je treba govoriti in pisati, ker pameten in pogumen mož ne vrže puške v koruzo in ne čaka, češ, naj se zgodi, kar hoče, kaj me navsezadnje vse skupaj briga.

Neki moj prijatelj je bil v svoji mladosti veseljak. Šaljivec in velik krakar, lahko tudi rečem, pijanec. Njegova dobra usoda pa je hotela, da si je zlomil roko. Zdravnik, ki je hodil vsak dan k njemu in mu uravnaval roko, je bil abstinent. Pri vsaki priložnosti mu je govoril, kako nezmerno je uživanje alkohola. Zatrjeval mu je celo, da je vsaka kapljica alkohola strup. Bolnik se mu je izpočetka smejal. Ko je pa zdravnik z neusmiljeno resnostjo govoril dan za dnem in svoje trditve dokazoval, je začel prijatelj globlje razmišljati. Po večtedenskem zdravljenju ni postal sicer abstinent vendar pa je odlej tako malo oil, da se ni več upijal. Če je bil v družbi, je sam začel ponavljati zdravnikove besede. Njegovi tovariši in prijatelji so se mu rogali, češ, kdo naj pa tebi verjame, ko si bil popolnoma drugačen in koga boš ti pridobil za zmernost. Ali ozdravljeni bolnik in nekdanji pijanec je odgovoril: tudi sveti Pavel je bil nekdanj Savel. Tudi on je vedel, da bo naletel pri svojem ljudstvu na hud odpor, če bo oznanjeval resnico. Ni si domisljal, da bo pridobil za Krizanega kar cele mase ljudstva. Govoril je pa vendar in dokazoval to, kar mu je bilo pred čudežem neumnost. Tudi mi moramo biti taki izpreobrnjeni in ne smemo molčati, če vidimo pri svojem ljudstvu vse polno razvad, ki so mu v nesrečo in pogubo. Govoriti hočem o nekaterih razvadah, ki več ali manj škodljivo vplivajo.

Pojdi pit!

Pri nas je takole. Prideš v gostilno, kjer si znan in kjer sedi okoli mize družba znancev in prijateljev. Komaj si stopil v sobo, že ti doni nasproti od vseh strani: Pojdi pit! Vsak, kdor te količak pozna, ti ponuja polno čašo vina. Ti pa, če hočeš piti, reci krčmarju: prosim, dajte mi čist kozarec! To čašo postavi na mizo in tvoji znanci naj ti natočijo, če so tako radodarni. Kajne, bojiš se zamere, češ, kaj poreko moji prijatelji. »Ali smo garjevi ali okuženi, da ne maraš piti iz naših kozarcev?« Ti pa mirno odgovori: »Vi imate vsak svoj kozarec, naj imam tudi jaz svojega, drugače se trčiti ne moremo.« Prvič in drugič bo morda res malo zamere, tretjič pa bodo tvoji znanci že vedeli, kaj želiš in bodo sami gostilničarju rekli: daj mu prazen in čist kozarec! Zakaj to? Piti iz kozarcev, iz katerih drugi pijejo je neukusno in lahko škodljivo. Recimo, da ti ne kadiš. Kako moreš piti z okusom, če je pil iz tega kozarca človek, ki ima ob enem v ustih cigaro ali cigareto ali pa morda celo čik tobaka? Kako moreš piti brez strahu iz drugega kozarca posebno danes, ko veš, da je lahko kdo bolan na ustnicah ali na jeziku? Kako ti more dišati pijača, če tvojemu znancu prihaja iz ust kakršenkoli neprijeten duh? Vsemu temu se lahko izogneš, če zahtevaš svoj kozarec. Pametni ljudje bodo željo upoštevali, če se pa norcem zameriš, pa menda ni huda škoda. Torej ne pij nikoli iz tujega kozarca!

„Le ven ga izpij!“

Ne izpij tudi nobenega kozarca na dušek! Če boš samo pokašal ali nekoliko odpil, te bodo seveda znanci prigajali z besedo: Le ven, le ven! Ali misliš, da homo pili tvoje ostanke? Še gredo vreme nam napraviti, če ne izpiješ do dna? Ali naj ti ga vlijeemo v grlo? Morda se celo kdo priduši ali vsaj pokliče hudica. Ti pa ostani miren in če bi že pil iz tujega kozarca, ga postavi na mizo in dotoči, da bo imel prijatelj zopet poln kozarec. Sicer pa zahtevaj svoj kozarec. Marsikdo je že prišel trezen v gostilno, pa se je zopet svojo voljo in zoper svoje boljše prepričanje naglo upijal, ker se je dal zapeljati in je izpil več kozarcev na dušek.

Dobra mera

Grda razvada je tudi, da točijo v kozarce preveč, polivajo po mizi in po stolah in kar je še bolj nespametno, po obleki. Strašno neumna navada je, natočiti vse kozarce prav do vrha, tako da se pijača mora politi. Kdor vzame kozarec v roko ali še bolj gotovo, kdor trči, polije del pijače, ker so kozarci prenapolnjeni. In kjer je treba neumno hitro piti in kolikor mogoče veliko napraviti, zato se mora liter kolikor mogoče hitro izprazniti, pijača mora iz litra ali iz štetana, pa jo izlij, kamor hočeš, ali v kozarec, ki so na mizi ali na mizo samo, ali na obleko ali na tla ali za vrat, samo: »liter mora biti prazen, ker ne gremo še narazen, in če miza vina ne pije, naj se pa z njim umije in krčmar naj liter ziba. jutri pa tla poriba, saj za dobro pijačo dobi trdo krtačo, ko prazen stal bo sod, pa čisto bo povsod.«

Tako in enako se poje in razliva. Da imajo pivci samo škodo, je jasno. Pa, ko bi imel vsaj krčmar kako korist! A on ima samo polite mize in namočena tla. Če je pa pogrnil kake prte, ima pa še madeže v njih, če ni pijača sama voda. Tako škoda na vseh koncih in krajih.

Kupčija in likol

Smšno je gledati prodajalce in kupce in mešetarje, kadar »glihajo«, to se pravi, kadar se pogajajo za ceno kake stvari. Prodajalec posade za mizo, tisti pa, ki hočejo izsiliti iz njega, da proda recimo par volov, se zgirajo okoli njega. Krčmar prinese na mizo štetan in sedaj se nataka in nataka in sili in sili s pijačo, tako da se je prodajalec ne more ubraniti. Ko je že omoten, mu mešetar položi roko okoli vratu in mu šepeta na uho, kdo drugi pride od druge strani in ga nagovarja in sili, sedaj ga zopet kdo zgrabi za desnico in tolče ob dlaa, da poka kakor ob ofenzivi Lahov na Abesince. Pri tem ubogo žrtev če sujejo v hrbet in od strani in jo celo tepo, če vstane in hoče pobegniti, ga vlečejo sementja, dokler ga ne posade nazaj za mizo. Prodajalec je nazadnje vinjen, jezen in sit nagovarjanja in siljenja, ušesa ga bole od samega vpilja, preneumno mu je že, da bi mešetar vedno razbijal po njegovi dlani. Končno se vda, udari roko v roko in vupčija je sklenjena. Neredko kdaj se kesa še isti dan, ko pride izmučen domov, še večkrat pa drugo jutro, ko se prespi. Če vidi, da je »revaran in goljufan, hiti nad kupca ali mešetarja, ki pa seveda nočeta ničesar vedeti o tem da bi se kupčija razdrla. Če se ne pogode, oziroma, če prodajalec ne odneha, se začne tožba in pravda. Nastopijo priče, ki izpovedo, da prodajalec ni bil pijan, da je pameten in razločno govoril, da se ni majal, ko je stal ali hodil, da se ni opotekal, da so ga pač nagovarjali ali sili in ga ni nihče in privolil je v prodajo popolnoma prostovoljno. Neredkokdaj dobe vso stvar v roke odvetniki in začne se dolga pravda, ki požre ogromne vsote. Če se prodajalec izgovarja, da se ničesar ne spomni, ker ga je zaradi preobilo zavzete pijače zapustil spomin, mu tega nihče ne verjame, posebno, če je pogodbo potrdil tudi s svojim podpisom. Saj so priče potrdile, da ni bil pijan. In vendar, koliko je ljudi, ki jih pijača tako omami, da jih zapusti spomin, dasi na videz niso pijani. Med svetovno vojsko se je zbrala družba samih dobrih prijateljev Ali, ker so mnogo pili, so postali razburjeni, se začeli kragati in eden izmed njih je celo potegnil revolver in nameril proti svojemu najboljšemu prijatelju. Drugi so se zgrozili in se hipoma zavedli, ko so videli strašno nevarnost. Zgrabili so tovariša za roke in ga odvedli iz družbe. Drugo jutro so prišli v njegovo sobo in mu očitati, češ, kakšen zločin je nameraval storiti. Ta pa jih je debelo gledal in ko so le še ponavljali svojo trditve, jih je pod častno besedo zagotovil, da se prav ničesar ne spominja. Ko so tudi tovariši pod častno besedo izjavili, da je žalibog, vse resnica, tedaj je prošil prijatelja odpuščenja in prisegel, da ne okusi nobene pijače več. Pozneje so še večkrat sedeli skupaj in ga nagovarjali, naj izpije vsaj čašo z njimi, češ, malenkost mu ne bo škodila. A on je ostal trden in zvest svoji obljubi, rekoč: Kaj vem, pri kateri čaši me zapusti spomin.

Brezvesinost

Najdejo se žalibog neredkokrat brezvestni ljube, ki se hočejo okoristiti s tem, da svojega bližnjega omamijo ali vsaj razdražjo s pijačo, in mu izvahijo iz rok stvari, ki jih v popolnoma treznem stanju ne bi prodal ali vsaj ne za nizko ceno. Neki posestnik je ostal »dovec«. Žena mu je umrla, otrok iz zakona ni bilo. Vzel si je dekle, ki mu je kuhala in stregla. Dokler je ostal doma, je lahko in dobro izhajal. Ali prežali so nanj jastrebi, ki so videli, da ima mnogo slame, polišta in drugih stvari. Začeli so hoditi k njemu in kupovati od njega zdaj seno, zdaj slamo, zdaj pšenico, zdaj ajdo in karkoli je komu dišalo. Izpočetka se je branil, pa so ga začeli vabiti v gostilno, češ, kaj boš doma vedno močnik otepal ali kašo tolkel in vodo pil. Pojdi z nami, pa boš jedel klobase in pil dobro vinsko kapljico. Kaj boš hranil in varčeval, saj nimaš nikogar: Res se je dal semintja premotiti in pri pijači je prodal zdaj to, zdaj ono. Na stara leta je sicer še ostal na svojem posestvu, a živel je precej trdo in prijateljev ni bilo več blizu.

Bodi previden!

Ne pij ne pred in ne med kupčijo. Če si napravil res dobro kupčijo, jo lahko potem, ko je sklenjena in potrjena, zaliješ s čašo dobrega vina. Naše ljudstvo trpi zaradi kupčij, ki se sklepajo pri pijači toliko, da bi bil naravnost potreben zakon, ki bi veleval: Nobena kupčija, sklenjena pri pijači in med pitjem, ni veljavna! Poznal sem ženo, ki so jo brezvestneži pripravili ob posestvo. Pogajali so se z njo pri pijači in ga je dobila v glavo, da ni vedela, kaj dela. Ko so sli posestvo prepisati, se je nekaj časa branila. Nazadnje je privolila in sicer zato, ker se je sramovala pred sodnikom priznati, da je bila pijana.

Ne bahaj se!

Ne hvali in ne ponašaj se s tem, koliko ga spiješ in koliko ga neseš. Prijatelja sta po več letih prišla zopet vkup, seveda v gostilni. Eden, ki je bil precej vinjen, reče svojemu tovarišu: »Sedaj ga homo en liter na veselo svidenje.« Drugi, ki je bil popolnoma trezen, je sicer nerad, vendar moke privolil. Pogovarjala sta se in izpraznila liter. Potem pa reče vinjeni tovariš zopet: »Se en liter ga bova!« A prijatelj mu odgovori: »Nikar, ga bova drugič, danes ga je itak že preveč.« — »E, kaj boš pridigal,« ngovarja zopet prvi, »saj si bil tudi ti že večkrat pijan. Jaz pa ga lahko neseš pet litrov na dan.« Tovariš odgovori: »Seveda sem bil tudi jaz že včasih pijan.« »No, potem sva si pa enaka,« povzame zopet prvi, »in vendar je med nama razloček,« odgovori drugi, »kakšen pa?« vpraša prvi, Ta mu odgovori: »Takšen, da se jaz svoje pijanosti sramujem, ti se pa bahaš z njo.«

Ne na tešče!

Ne pij nikoli na tešče, ne da bi preje kaj jedel. Če piješ na prazen želodec, zlasti zjutraj, te alkohol tako omami, da postaneš zaspan in nisi ves dan za nobeno delo. Strašno žalostno se sliši, da je Slovenija tako siromašna, da po nekdaj nimajo starši toliko, da bi imeli svojo kravo in dajali otrokom mleka za zajutrek. Otroci popijejo namesto mleka čašo ali več vina, da so za učenje in za vse drugo popolnoma nesposobni. Je jasno: če vpliva alkohol na odrasle, kako ne bi na mladino.

Kdor ljubi svoj narod, mu želi dobro in privošči vsakemu čašo dobrega pristnega vina, ki telo krepi in sree razveseli. A vsak rodoljub mora opominjati in svariti pred razvadami, ki narod dušno in telesno uničujejo in ga večkrat preženejo z njegove domače grude.

PISANO POLJE

Za zimske večere

Cudna matematika. Poišči v svetovni zgodovini državne poglavarje in izberi iz njih življenja štiri najvažnejše datume, seštej jih in nato razdeli z 2. Tako dobiš leto njihove smrti ali odpovedi od oblasti.

N. pr.:

	Napoleon I.	Marija Terezija
prevzel vlado leta	1804	1740
rodil se leta	1769	1717
strašno leto pri prenehanju vladanja	46	63
leta vladanja	11	40
	3630	3560

3630 deljeno z 2 = 1815, 3560 deljeno z 2 = 1780. Torej je padec Napoleona leto 1815, a smrt Marije Terezije leto 1780. Poizkusi še ti!

Jajce v steklenici. Vzemí surovo kokošje jajce in ga daj v vinski jesih za 24 ur. Vinski jesih nato previdno izlij iz steklenice in jo zopet napolni z novim kisom. To ponavljaj 3 do 5 dni, dokler ni jajčkova lupina tako mehka, da jo lahko stisneš v poljubno obliko. Nato napolni steklenico do polovice s hladno vodo in potisni jajce previdno skozi stekleničin vrat v steklenico. Vodo večkrat zamenjaj s hladno in jajce bo dobilo polagoma svojo prejšnjo trdo obliko. Če bi kdo od gledalcev ne verjel, da je v steklenici pravo jajce, naj žrtvuje denar za steklenico. Iz razbite steklenice potegneš celo jajce in vsi se bodo lahko prepričali, da tvoja umetnost ni prevara.

Kako lahko pogodiš rojstni dan in starost poljubne osebe. Pomnoži mesec, v katerem si rojen, s 100; nato prištej rojstni dan v dotičnem mesecu; to vsoto pomnoži z 2 a prištej 5; dobljeno vsoto pomnoži z 10 in dodaj 23; nazadnje pomnoži s 5 in prištej leta življenja. Neopaženo odštej od izrečene vsote 365 in že imaš vse kar si iskal. Razdeli namreč to število z desne proti levi v oddelke po 2 števiki in glej: v prvem oddelku z desne na levo imaš leta življenja, v drugem oddelku rojstni dan, v tretjem pa mesec rojstva. — 1. primer: Nekdo želi, da uganem: 11. IX. 15. leto življenja. $9 \times 100 = 900 + 11 = 911 \times 2 = 1822 + 5 = 1827 \times 10 = 18.270 + 23 = 18.293 \times 5 = 91.465 + 15 = 91.480$; odbivši 365 ostaja 911115. Torej čitaj: 9. mesec, 11. dan, 15. leto življenja.

2. primer. Nekdo želi, da uganem 7. VIII. 9. leto življenja. — Na isti način kot v 1. primeru dobiš: 8107109 in z besedami?

Za male maturante. V nekem mestu je imel lastnik lepe hiše veliko pritično dvorano. Naenkrat zabrni telefon: »Halo! Naše gasilsko društvo slavi jubilej in potrebuje za dva večera tvojo dvorano. Ali jo lahko odstopiš?« — »Lahko.« — »Prosim te, povej mi dolžino, višino in širino dvorane, ker jo hočemo ozaljšati z zelenjem.« — »Čakaj, v tej knjižici je napisano, da ima pod dvorane 336 m², daljša stena meri 189, krajša pa 144 m². Moj sin Janez je dober računar, ravnokar se pripravlja na maturo. On bo na temelju mojih podatkov izračunal, kar želiš. V četrte ure ti bom že javil številke.« — Kako je Janez to izračunal? Kaj je oče javil prijatelju?

Položnice

prilagamo danes za vse poštne naročnike, ki dobivajo Domoljuba naravnost na svoj naslov.

Naročnino Din 38 — za vse leto ali Din 19 — za pol leta naj odpošlje vsak posameznik čimprej mogoče.

Za inozemstvo velja Domoljub kot doslej Din 60 — za vse leto ali enako vredno v tuji veljavi.

Skupni naročniki plačajo Domoljuba (po Din 36) — pri svojem poverjeniku.

Za urne roke

Z različnimi kretnjami dlani in prstov lahko senco vaše roke napravi najbolj čudno podobe. Na priloženih vzorcih se lahko v dolgih zimskih večerih vadite v oblikovanju takih senčnih slik.

Z eno črto lahko narišete tega-le moža, ki si v ogledalu ogleduje svoj jezik. Črto je treba tako vleči, da nikdar ne vlečete dvakrat po enem mestu in da nikdar črte ne prekinete. Poskusite!

Denar izpod kozarca „scoprati“

Na mizo, ki je s prirom pogrnjena, položi tri kovance (pare, dinarji... vse eno.) Čez pa povezni kozarec, kot kaže slika, tako, da bo kozarec ležal na dveh kovancih, eden, srednji, bo pa prost pod kozarcem. Lepo ga vabi s prstom, kot na sliki, in videl boš, da te bo ubogal in kmalu sam prilezel proti prstu in izpod kozarca.

Kako? S tem, da z nohtom nalahno drgneš po prstu, si čarovnijo že opravil, kajti denar se bo z gibanjem niti prta sam potiskal naprej proti tvojemu nohtu. Kadar boš »čaral«, lepo spremljaj to igro s pravimi besedami in s tajinstvenimi kretnjami, da bodo lahko verni ljudje še rajše verjeli, da zares »scopraš« in da se ne poslužuješ navadnega zakona narave.

Denar izgine iz robca

Razgrnite robček na mizo. Prosite koga, da položi dinar v sredo. Vi denar pokrijete s konci robčka, kot kaže slika. Potem vse zvijete v klobček. Ko robček zopet razgrnete, denarja ni in ga gresta poiskati v žep kakšnega gledalca, odkoder ga prinesete ter ga s poklonom vrnete ljubeznivemu lastniku.

Kako? Malo voska ali smole na konec kazalca. Ko položite denar na sredo robčka, nevidno pomazate vosek ali smolo po denarju. Ko zavijete denar, pritisnete prvi konec robca močneje na denar, da se bo robca prijel. Druge konce nalagate nalahko. Ko robček stresete, za tisti konec, kjer je denar pritisnjen in ga hitro spravite v dlan, ali za rokav. Denar lahko poiščete pri kakem gledalcu na isti način, kot zgoraj, ali pa robček, ki je bil prazen, zopet zavijete, spustite vanj neopaženo tisti denar, robček razgrnete po mizi in se bo denar zopet pokazal...

Ne morem razbiti škatlje

Postavi škatljico za žigice, kot kaže slika: prazen škatljico na po dolgem položen prazen obod. Potem udari kakor močno hoče s pestjo po vrhni škatljici, tam, kjer je črta »a«, pa boš videl, da je ne boš zdrobil, narveč bosta obe škatljici da-leč odleteli. Samo pazi, da ne udrihneš s pestjo tako kot bi udrihal po mizi, ker bi potem vse zmeškal. Udari močno, toda naj udarec velja res samo škatljici in naj tudi pest hitro odleti nazaj. To je vsa »čarovnija«.

Nekaj važnejših otokov (površina je naznačena v kvadratnih kilometrih) Grönland 2.174.700, Nova Gvineja 771.900, Borneo 745.950, Madagaskar 591 tisoč 560, Sumatra 433.800, Vel. Britanija 217.720, Celebes 179.400, Nova Zelandija 149.900, Java 126 tisoč 100, Kuba 118.830, Island 104.730, Irska 83.750, Haiti 77.250, Sahalin 75.360, Ceylon 65.600, Formosa 34.750, Sicilija 25.740, Sardinija 24.075, Ciper 9280, Korzika 8800, Kreta 8590, Krk 720, Krk 407,9, Brač 395,9, Pag 287, Korčula 272,6, Dugi 117,2, Mljet 97,9, Rab 86,1, Vis 85,8 in slavní Hvar 239 kvadratnih kilometrov.

DROBTINE

V napačnem olaku

Kadarkoli se vrši kje kaka večja prireditve, slavnost, tekma ali kaj sličnega, tedaj železničar nima nobenega oddiha, po 24. da tudi več ur mora biti neprestano v zelo naporni službi, saj je tisoče človeških življenj odvisnih od vestnosti železniškega uslužbenca. Naravnost čudeži se gode ob takih prilikah na kolodvorih, zlasti pri povratku, kar smo imeli tudi priliko doživeti ob zaključku evharističnega kongresa v Ljubljani. Tisoče in tisoče potnikov je treba spraviti v one, razmeroma majhne kajbiče, ki jim pravimo vagoni.

Nič čudnega, če se ob navalu marsikateri potnik vsede v napačen vlak, saj se kaj takega pripeti tudi v normalnih razmerah, celo tam, kjer bi človek kaj takega ne pričakoval.

Prav pred kratkim sta dva potnika z zasilno zavoro ustavila vlak, ki je vozil iz Londona v Manchester, ko sta opazila, da sedita v napačnem vlaku. Ta vlak vozi sicer brez vsakega ustavljanja celih šest ur in se nazivlje non-stop-train.

Na Češkoslovaškem pa se je pred kratkim pripetil slučaj, kakršnega zgodovina železnice najbrž še ne pozna. Sprevodnik je vstopil ter pričel s pregledovanjem vozniških listov, kot običajno. Zelo pa se je razburjal, ker niti eden potnikov ni imel svoje vozovnice v redu. Vsi potniki so napravili dolge obraze videč, da vsi sedijo v napačnem vlaku. Precej časa je poteklo preden se je železniškemu organu posvetilo, da gre to vendar nekoliko predaleč, da bi se vsi potniki zmotili. Končno je bilo ugotovljeno, da je sprevodnik tisti, ki se vozi v napačnem vlaku.

Pa nikar ne pripovedujte tega dogodka v vlaku dokler niste popolnoma prepričani, da sedite v pravem vlaku.

Alriški pritlikavci

Da žive v notranjosti Afrike pritlikavci, so vedeli že v starem veku. Pozneje pa so razna raziskavanja mnogokaj pripovedovala o njihovem življenju v pragozdovih. Toda ti malčki so izredno plašni, tudi pred sosednjimi, višjimi črnci. Zato se je šele v novejših časih posrečilo posameznim raziskovalcem stopiti med nje, pregle dati njihovo zunanost in način življenja.

Pritlikavci v Belgijskem Kongu niso večji kot otroci desetih do dvajsetih let. Imajo globoko potisnjeno čelo, široke lične kosti in globoko podčne jame; nos imajo sploščen, s širokimi nosnicami. Niso povsem črni; ker živijo stalno v gozdovih, ima njihova koža bolj olivno barvo. Žive v skupinah in se selijo iz kraja v kraj; hišice iz vej pa si grade le ponoči. Može so na lovu zelo spretni in se lotijo celo velikih zverin, čeprav uporabljajo le sulico in lok. Urni so celo v gostih pragozdovih; po drevesih plezajo in se previjajo kot opice.

Hranijo se s mesom, kupijo pa si od sosednjih plemen tudi sadje in zelenjavo. Zanimiva je njihova trgovina. Ker se boje priti v stik z močnejšimi sosedi, imajo v rabi tako zvano nenjo trgovino. To se pravi: žene črncev prinesejo na določeno mesto sulice, lokov, sadja, soljiva in gredo. Pod večer dospo na isto mesto žene pritlikavcev, nastavijo strupov in divjačine, vzamejo nastavljen stvari in se vrnejo. Tako si kupujejo in prodajajo ti ljudje, ne da bi se med seboj poznali. Ta običaj velja posebej med plemeni, ki so v bojnem stanju. Žene njihove so namreč izvzete od

medsebojnega sovrašva pa med seboj na določenem ozemlju trgujejo.

Sicer niso pritlikavci ljudožrci kakor njihovi sosedi Azandi, vendar so precej hudobni. Mačkujejo se nad sovražnikom jako zvito in neusmiljeno. Razumljivo je to, ker se ne morejo braniti proti močnejšim sosedom. Dasi ravno jih je na tisoče v gozdovih Belgijskega Konga, niso do danes Belgijci prejeli niti pare davka.

Belgijski raziskovalci, ki so prepolovali severozahodni del države Kongo, so opazovali Pigmee, ki pa so bili precej drugačni kot v drugih pragozdovih. Može so prav čedni. Glavo jim pokriva kapa iz leopardove kože, ki je okrašena z merjaščevimi črkami, repi različnih ptic in perjem papig. Okrog bokov imajo privezano usnjeno vrvice, na katero so obekani široki listi. Preko trebuha in obraza imajo črna znamenja. Telesnega okrasja ne poznajo.

Tudi v južnem Kamerunu živi pritlikavi rod, Bekvel. Tu so može samo lovci, ki vzdržujejo dve do tri družine v vsakem okraju. Ko zmanjka divjačine, gredo naprej. Žene pa skrbijo doma za otroke, nabirajo jagode po gozdovih in iščejo sadja.

To so seveda ljudje iz najstarejše dobe izobrazbe. Imajo pa vero v eno božanstvo, poznajo zakon enega moža in ene žene in so potemtakem zelo blizu prvotni, prirodni uredbi družine in vere.

RAZNO

Brez strehe in prenočišča na dežju in snegu. Pomagajmo sirotam v teh mesecih kot pritiska zima in mráz. Koliko je premožnih ljudi, ki prirejajo zbirke za obrambo živali, a za nage in bose ljudi nimajo srca. V Parizu imajo razkošno urejeno pokopališče za poginule pse. Bolnišnice za pasje naraščajo najde v raznih krajih kulturnega sveta. V 31. nadstropju nekega njujorškega nebotičnika najdeš hotel za pse na čelu z zdravnikom in bolničarkami, dve pasji kuhinji, kopalnici itd. — V juniju 1935 so v Budimpešti slovesno odkrili spomenik padlim konjem v svetovni vojni. Pred tem spomenikom so korakale čete kakor ob vojaških paradah. Kadar ljudje izgube pogled v višave — tedaj pride na dnevni red živalsko carstvo...

Razne zanimivosti. Na Kitajskem je 59 vseučilišč. Od teh so tri univerze v rokah katoliških misijonarjev in so zelo na dobrem glasu. — V srednjeameriški državi Panamu so učenjaki našli 400 vrst strupenih in 700 vrst nestrupenih kač. — Dolžina avtomobilskih cest v Nemčiji je že pred poldrugim letom znašala nad 7 ekvatorskih daljav. — Najbolj globoka reka na svetu je Iravadi, ki sega 400 m v globino. Iravadi je v Burmi in se izliva v Bengalski zaliv. — 35.000 jezer ima Finska, ki ima zato tudi ime »zemlja tisočerih jezer«. — Preteklo leto je umrl v Salisbury Anglež Sir Eduardo Manóille, ki je bil strogi nekadilec, a je zapustil zbirko 72 vrst raznih cigar iz celega sveta. — Casopis »Južno-Alriška Unija« izhaja v Johannesburgu in Transvalu v južni Afriki v 6 jezikih (burski, zulu, sesuto, sesuto, xosa in angleški). — Iz 16.000 delov sestoji lep moderni avto — Lupina jabolka ima šestkrat toliko vitaminov, kakor ostali del jabolka. — V vasi Taganan v nizozemski vzhodni Indiji, ne smejo moše delati, ker so sicer od žen kaznovani s batinami. — Ena svilopreka izprede v eni uri pol metra dolgo nit, dočim nam daje stroj v eni minuti 40 m dolgo nit umetne svile. — Uro je iznašel pisec cerkvene zgodovine Cassiodorus († 505), a izpopolnil je uro in uvedel praktične arabske številke Gebert, ki je postal pozneje papež pod imenom Silvester II. († 1003). — Očala je izumil v 13. stoletju redovnik — dominikanec Aleksander de Spina. — Največja slika na svetu je ona

Samo STOLI

iz upogibnega lesa združujejo največjo eleganco z izredno odpornostjo in trpežnostjo.

REMEC-Co.

KAMNIK

Zahvalite v vseh pohvalnih trgovinah in naše blago

od slikarja Tintoretta; predstavlja raj in se nahaja v doževi palači v italijanskih Benetkah. Je 27 m široka in 11 m visoka.

Abesinija ali kakor jo imenujejo domačini Etiopija, se v glavnem preživlja s poljedelstvom; izvažajo v inozemstvo: surove kože, kavo, vosek, cerealijske, bombaž, sladkorni trs, kastorjev fižol, živino, zlato in platino. V Etiopiji ima vsako mesto ime kakega drevesa ali rože; lokomotiv za železnice je tudi 42; iste pa nimajo številke kakor pri nas, ampak imena živali, n. pr. lev, slon, tiger itd.

Čsl. trgovinski minister Najman je na zborovanju obrtne stranke sveril pred uvedbo 40-urnega tednika, kajti zmotno je mnenje, da bo potem število brezposelnih padlo. V Združenih državah Sev. Amerike je tudi po uvedbi 36 urnika še vedno 11 milijonov brezposelnih.

Nekaj o abesinskem negusu. O abesinskem cesarju pišejo, da je sila razumen in prebrisan mož. Svoje rojake nadkriljuje visoko in zato ga obdajajo s posebnim spoštovanjem. Sam odločuje v vseh večjih in važnejših zadevah. Na njegov ukaz se umikajo Abesinci vedno bolj v notranjost dežele. Cesar ni samo vladar, marveč je tudi glavni urednik edinega abesinskega lista, ki izhaja parkrat na mesec. Star je negus komaj 39 let, četudi nosi častljivo brado. Navdušen športnik je, ob vsem tem pa dober oče svoji družini. Mnogo lepega ve o njem povedati njegov nekdani osebni brijač Grk Papandropoulos, ki se danes baje ne more otresti sitnih časnikarjev, ki bi radi še kaj več zvedeli o poglavarju abesinske države. Obžaluje samo, da se svete neguševe glave ne sme dotakniti nikdo od umrljivih in da je on prišel ob svojo najboljšo stranko.

Čudne manire v mehiškanski poslanski zbornici. Na vratih mehiškega parlamenta blešči napis: Poslanci so naprošeni, da ob vstopu ne nosijo seboj orožja! — Poziv je razumljiv, če vemo, da so posvetovalci poslancev kaj burna in divja. Doslej se veljati za ugledne le oni poslanci, ki so prišli na razprave do zob oboroženi. V teku let

so v zbornici že ubilil dva poslanca, 2 zaprti in 17 pa izključili. Celo spomenik pred parlamentom so morali zavrtovati, ker so ga nočni bralci prebrali rabili za svojo tarbo.

Avtomobili brez koles. Nemški inženjerji delajo na avtomobilskem modelu, ki zna izriniti sedanje vozove. Njegova posebnost je, da teče po kroglah. V dveh, morda že v enem letu bomo videli avtomobile na dveh kroglah, ena spredaj, druga zadaj. Krogle bodo iz kavičuka in ne bodo mogle počiti. Avtomobili bodo vozili varneje in udobneje, nesreč skoraj ne bo več.

Pri hercegovskem Kneippu. Župnika Kneippa menda pozna že vsak otrok, tudi njegova metoda zdravljenja z vodo in zrakom je povsod znana. Župnik Kneipp ima polno učencev vseposod, ki verno sledijo njegovim navodilom in jih tudi pridno širijo. Prof. Dolence pa piše v Slovenec, zanimive vrstice o hercegovskem Kneippu. Vsa Hercegovina ga pozna in če prideš v Mostar, ti pravijo: Če prideš k nam in ne obiščeš našega Sadikovića, je, kot bi bil v Rimu in ne videl papeža. Sadikovič, hercegovski Kneipp, je star 65 let in je muslimanske vere. Že od nekdaj se njegova družina bavi z zdravniško vedo, mož poseduje obilico turških in arabskih zdravniških knjig. K njemu zahajajo po nasvete stari in mladi, visoki in nizki. Med njegovimi obiskovalci so celo ministri, tudi z rajnim državnikom Pašićem je bil v zvezi. Pred leti so mu prepovedali sprejemati tuje, ljudje so kljub temu tiščali v njegovo hišo od blizu in daleč, da so morali postaviti stalno stražo pred vhod. Straža je ukinjena, s tuji pa mu je prepovedano govoriti. Njegov sin študira na Dunaju medicino.

V Ameriko z letalom. Iz Londona poročajo, da bo v dogledni dobi otvorena letalska proga London-Newyork. Dvakrat na teden bo vozilo letalo čez ocean, cena vožnje v prvem razredu bo znašala okoli 2000 šilingov naše valute. Letalo bo večje kot so običajna in bo lahko nosilo do 50 ton teže. Sprejemalo bo polnike, pošto in lažje tovore. Vožnja bo trajala največ dva dni, v slučaju dolgega prometa bo nato letelo iz Londona vsaki dan letalo v Ameriko, vozna cena pa bo znižana.

Ženinom in nevestam

za nakup bala

globoko znižane cene pri

F. I. Goričar pri Ivanki

Liubljana Sv. Petra cesta 29

Tako naprimer

Za perilo:

Trpežna črtasta flanela	od Din 5-50 do 6-50
Enobarvna flanela	7-— do 12-—
Oksfordi za sence, trpežni	6-— do 10-—
Kontenina b la n rujava	4-50 do 10-—
Dvojno široka za rjuhe	12-— do 20-—
Flanelaste rube	25-— do 44-—
Flanelaste deke za na posteljo	30-— do 75-—
Trpežni koci za na voz in za konje	48-— naprej
Klotaste odeje v vseh barvah	110-— do 150-—
Cvilh za postelje	17-— naprej

Za damske obleke:

Volneno v vseh modnih barvah	od Din 18-— naprej
Polvolneno karizasto za obleke	14-—
Modni barhenti za damske obleke	10-—
Volneno blago za pašče in kostume	25-—
Črno in temno modro boljše blago za pašče	60-—
Svila za neveste	28-—

Za moške obleke:

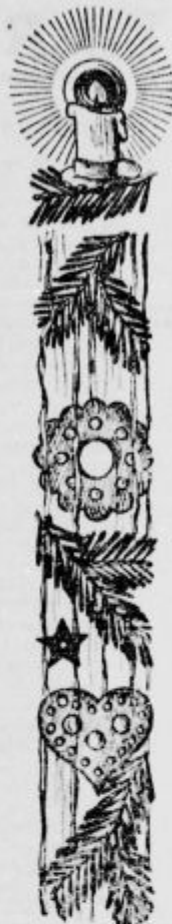
Sukno debelo za površnike	od 70-— naprej
Sukno za športne obleke in pumparice	55-—
Kamgarai temaosivi, črni in modri	88-—
Črtasto za modne blace	75-—
Hlačevina Sagha najboljša	25-—
Črno sukno za ženske	80-—

Dalje velika izbira zlatih srajc, trikotnic in spodnjih hlač, plstenih vest in opic, nogavic, rokavic in krav. Dežniki moški od 35 Din naprej itd. Pri večjem odnenu se poseben popust, tako da se vam tudi celotna vožnja izplača k nam.

Sklicujte se na današnji oglas v Domoljubu.

Na božična darila čakajo...

NAZNANILA

n Važno naložite svoj denar pri »Hranilnici Kmetijskih občin« v Ljubljani. Miklošičeva cesta 19 v palati Vzajemne zavarovalnice. Ček, rač. 10.545. Hranilne vloge na knjižice stalno razpoložljive, sprejemne in jih obrestuje najugodnejše. Večje stalne vloge z odpovedjo po dogovoru. — Zaved se popularno varjen, ker jamči zanj 16 celih kmetijskih občin z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo ter je stalno pod nadzorstvom kr. banskega komisarja. — Uradne ure za stranke so od 8-12 popoldne.

n Jarč-Groblje. Društvo »Pejce malih živali v Grobljah« priredi dne 2. decembra ob 10 popoldne predavanje v prostorih društvenega doma v Grobljah. Po predavanju ogled kunej in kokošje farne v Grobljah, kjer goje kunece sive in bele orjaške pasme ter francoske ovčane in rjave štajerske kokoši. Vsi rejci iskreno vabljeni.

n Zaprte duhovne vaje za dekleta bodo v Lichtenurnovem zavodu v Ljubljani v dneh od 26. do 30. decembra t. l. Pričetek duhovnih vaj 26. decembra zvečer ob 6. V odili jih bodo pred. gg. misijonirji sv. Vincencija Pavelskega. Oskrbnina za ves čas 100 Din. Priglasite se čimprej na: Predstojništvo Lichtenurnovega zavoda, Ljubljana, Ambrožev trg št. 8. Če bi se pa katerega ne mogla priglasiti, vkljub temu lahko pride.

n Na višji gospodinski toli dr. Kreka, Ljubljana VII. se prične drugi kmetijsko-gospodinski tečaj 2. januarja 1936. Sprejemajo se notranje in zunanje učence. Vpisnina 100 Din. Mesečnina za notranje 600 Din, za zunanje 300 Din. Priglasite se priporočila daje ravnanstvom do 25. decembra 1935. Ta tečaj je namenjen zlasti za kmetijske dekleta iz ljubljanske okolice.

Gospodar in gospodinja v slov. pregovorih

L. Šafarj.

Ne snubi se nevesta za dekle, ampak za gospodinjino.

Oko gospodarstvo konja paze. Pameten gospodar čuva tudi sosedovo hišo pred ogatom.

Poredni otroci pa slaba mačka naredijo pridno gospodinjino (ker to silijo, da na vse pazijo).

Pridna gospodinja je najboljša gotovina.

Pridna gospodinja mora za pero čez plot skočiti.

Slaba gospodinja je kakor kokoš, več kot ima, več razkopa.

Sobotna predica in nedeljska vodarica, ni nikdar gospodarica.

S prazno roko je težko gospodariti.

Stončji gospodarjev gnoji njivo.

Težko gospodarju, ki ga posli uče.

Težko hiši, ki nima gospodarja, težko vojšči, ki nima poglavarja.

Težko njemu, ki z babami gospodari in s kravami vozi.

Žena gospodar, volk mesar, enaka sreča hiši.

Kateri gospodar je sam hlapec, sam je tudi papec.

Kdor ne zna služiti, tudi ne zna gospodariti.

Kier gospodar v vsak kot pogleda, tam ni treha boljše reda.

Kier ima gospodar oči zaprte, tam jih imajo posli odprte.

Kota gospodar sam lahko obsedi.

Najlepši zakladi so za gospodinjino, če ima s platnom napolnjeno skrinjo.

Ne grajaj sosedu gospodarstvo, če se ti na lastni hiši streha podira.

APOTEKA BAHOVEC

LJUBLJANA Kongresni trg

i z d e l u j e:

*Za čiščenje
krvi*

„PLANINKA“ čaj
Orig. paket Din 20.—

Za hujšanje

**„SLATINSKE“
tablete**
50 tablet Din 24.—
100 tablet Din 39.—
200 tablet Din 69.—

*Proti reumi,
gibtu, išiasu
in proti hripi*

**„NIBOL“
tablete**
20 tablet Din 20.—
40 tablet Din 34.—

*Proti kašlju
in hripavosti*

**„SMEKA“
bonbone**
Din 4.— Din 6.—

Generalna zastopstva:

Za Italijo: Farmacia G. Mizzan, Trieste
Piazza Venezia 2.
Za Čehoslovaško: Lekarna Mr. B. Vospalek,
Praž, II., Ječná 1.
Za Avstrijo: Adler Apotheke Mr. Erich
Sigl, Wien XI., Simmeringerhauptstrasse 44

Za Madžarsko: Thallmayer & Seitz A. G.,
Drogegrosshandlung, Budapest, Zrínyi utca 3.
Za Albanijo: Nikolla Siliqi, Shtepi tregtare,
Tirana.
Za U. S. A.: Vlado Premru, 167 So. Maine
St., So. Norwalk Conn.

V vseh glavnih mestih drugih držav lastna skladišča.

Reg. S. br. 5007 S. B. 1935. 14.213. 13. VII. 1934. 17.810. 23. VI. 1933.

Za kratek čas

»Kaj pa je rekel zdravnik?«
»Da sem zdrav kot riba.«
»Ali je bilo to vse?«
»Ne, nato mi je poslal račun za 70 dinarjev.«

Pred gledališčem. »Kako to, da si dal oni gar-
leroberki tako visoko napitnino?«
»Ko mi je pa dala tako fino steknj.«

Bolnik: »Kako naj vam poplačam vaš trud.«
Zdravnik: »Po položnici, poštni nakaznici ali
pa kar na roko.«

»Hej, natakaj, ta jajca so pa zelo, zelo
trobna.«
»Saj res niso debela.«
»In pa, pogledite sem, tudi stara so in smrde.«
»Potem pa bodite zadovoljni, da so drobna.«

On: »Tu sem pogled, nogavica je strgana.«
Ona: »Res nisem mogla sinoči zakrpati, ker
sem ti zašla luknjo v hlačnem žepu.«
On: »Kako pa si našla luknjo v hlačnem že-
pu, a??«

Motorist je ravnokar sredi vasi povozil ko-
koš. »Tu imate tri kovače zanjo,« je dejal Gra-
parci, katere last je bila putka. Ta je porabila
priliko: »Premalo bo, gospod, le priložite še tri
kovače, imam namreč petelina, ki je imel to ko-
koš zelo rad in bo vsled izgube tovarišice najbrž
po njem.«

Štibernik je dobil delo pri nekem lesnem tr-
govcu. Da se ta prepriča, koliko bo novi delavec
vreden, mu je dal v roke meter ter naročil, naj
zmeri ono desko. Štibernik se je čez nekaj časa
postavil pred gospodarja, položil meter na mizo
rekoč: »Dolžina deske je, ta meter, en komolec,
kos opeke in še dva prsta manj kot eno ped.«

A.: Ali ni to škandal, da ima na primer film-
ski igralec večjo plačo kot pa ministrski predsed-
nik.

B.: 2e res, ampak filmski igralci so bolj za-
bavni kot pa ministri.

Grgar pred sodiščem: Objubiljam, da bom vse
poplačal v enem mesecu, samo, te vem, v katerem.

Ženin: »Zame si in ostanesh vedno enaka.«
Nevesta: »Tepec, jaz sem si pa pet novih
oblek naročila.«

Snubec: »Jaz želim poročiti vašo hčer.«
Oče (trgovec): »Pustite tu vaš naslov, in če
se ne oglasi nobeden boljši, vam bom sporočil.«

Pacijent: »Ali mislite, da bi bilo dobro, ako
bi ostal nekaj dni v postelji?«
Zdravnik: »Bolj bi bilo, nekaj noči.«

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali ene prostor velja za enkrat Din 3. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obratniki pomočnikov ali vavence in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Za božične praznike

kunite namicene pri Müller u. Grosu i.e.

Harmonije. tudi še tako stare. V m. zamena ali tem lito popravil za jsko n. zko ceno P. Kucel, izdel. h. rm., postaja Drenov-gr. e. r. Ljub. j. Za odgovor je pri ožiti znam. e.

Služkinjo staro 16-20 let sprejem in za kmetijska dela Delnice št. 12 št. Vid nad Ljubljano.

Hlapca, kravarja ve-t. nega, poštnega, sprejme Agn. gručna srebrniče pri Novem m. su.

Čevlje močne, trpežne rono deio, dobite n. v. e. pri rev. laru K. r. Cerar, na Kana u. 5. Lukovica.

Zimski suknjiči

samo 185 Din. dobre oblike od 250 Din. ter vsa druga oblačila o. e. e. nabavite pri Pri-keru u. sv. Petra c. 14.

Deklo, 16-22. leto za po. ska dela, sprejme Babnik, Češ. n. ce 7 Sos. ro. pr. Ljub. j. ni.

Hioce prasi, br. 4. jo. sen, sm. ka, kusi Parna žaga Mar. t. ne, Skofl. j. e.

Deklico o. 15 do 20 et staro sprej. m. m. za vsa ni. na dela. S. car, Šmihel, N. vo mesto.

Genel če star. roda. jaš. al. mati. nice bi znebit. se. rad. e. pridno v Domu. ubu in. s. e. r. e. r. a. kup. ti. k. k. ma. u. pr. v. e. t. e. nj. e. g. o. v. m. a. i. n. s. e. r. a. t.

Gospa A.: »Ali ste res imeli celo poletje eno in isto kuharico?«

Gospa B.: »Da, celo poletje smo jadrali po morju, kuharica pa ni znala plavati, sicer bi nam tudi ta ušla.«

Jaslice

iz navadnega papirja in kartona za izrezanje, iz papirnatih mas in žgane gline (terakote) za postavljanje v vseh velikostih za dom in za cerkev, od preproste do najfineše izpeljave, ter zraven pripadajoče hlevčke velike in male ter različne božične prtičke Vam na ceneje nudi prodajalna

H. Ničman - Ljubljana

Kopitarjeva ulica 2

Telefon 2992 Trgovci dobe popust

Istotam se naroča tudi najnovejša knjiga:

Daruj se Bogu

ki je po splošni sodbi najlepše duhovno berilo v našem nabožnem slovstvu in na primernejši trami spomin na evharistični kongres. — Naročajte knjigo za božična in novoletna darila.

»Sinoči sem ji na povedal svoje mnenje. De-ja! sem ženi, da sem jaz gospodar v hiši in si ne pustim, da bi me ona mrtvičila.«

»Bravo, bravo, tako je prav,« ga je pohvalil prijatelj. »zdaj lahko nosih glavo pokoncu.«

»Že, ampak me še boli boli in obvezana je.«

SUROVE KOŽE

vseh vrst plača po navšnji dnevni ceni

Josip Windischer - Novo mesto-Kandija

Ne bojte se
dežja ne blata

19.

38/52-651 Din 19-
36-38 Din 25-
36-38-38 Din 29-

38/55-651 Din 29-
ženska oboje
za dež, blato
in sneg

29.

39.

ako
nosite galoše

Blato

Hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Kamniku

Šutna š. ev. 22 (v lastni hiši)

Hranilne vloge obrestuje po dogovoru do 5%

Jamstvo presega večkratno vrednost vseh vlog.

»Le kje sem videl ta vaš obraz prej?«
»I, menda tam kot ga imam zdaj.«

Hranilne knjižice

ugodno kupimo. — Ponudbe na
BANČNO KOM. ZAVOD, Maribor.

Za odgovor Din 3- znam.

Izdane: Dr. Gregorij Pečlak

Urednik: Jože Košček

Za Jugoslovaško tiskarno: Karel Čed

Vi želite modern v zadnji
najnovejši obliki izdelan

KLOBUK

Oglejte si zalogo klobukov in čepic brez obvezno pri

Mirko Bogatoj, Ljubljana, Stari trg 14

V zalogi klobučevin, čevlji in zimske kape.

Naziranje slovečega znanstvenika o Bogu. Pokojni sloveči ameriški fizik in strokovnjak na električnem polju, Charles P. Steinmetz, je imel o veri ter Bogu sledeče naziranje: »Čez čas bodo ljudje prišli do spoznanja, da materialne stvari ne do- našajo sreče in blagostanja in ne delajo človeka mogočnega. Tedaj bodo učenci in znanstveniki sveta pretvorili svoje delavnice za spoznavanje Boga, za molitev in duševne sile, kar se dandanes opušča. Ko napoči ta doba, tedaj bo svet po enem samem rodu bolj napredoval kakor tekom starih zadnjih.«

Vesele praznike in srečno novo leto želi
Sestak Alojzij
trgovina z usnjem in čevljiarsk. potrebščinami
LJUBLJANA, Kongresni trg 3